

ЛИКОВИЧ Ірися

ТВОЯ ДИТИНКА

Роман

*Дипломант конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс
та пісенної лірики про кохання
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА – 2009»*

Серія
ПК (Популярні Книжки)

Київ
НОРА-ДРУК
2010

ББК 84У

Л56

Л56 **Ликович Ірися**
Твоя дитинка. Роман. — К.: Нора-Друк, 2010. — 213 с. ПК (Популярні Книжки).

ISBN 978-966-2961-52-2.

Невпевненість у собі народжується через брак любові.

Чи зможе молода українка Ніна — героїня з нещадним минулим і трагічним дитинством — побудувати собор власної душі? Що для цього треба зробити — випробувати ревностями коханого, а потім втратити його? Поїхати світ за очі, щоб стати свідком чужого щастя? Потрапити на карнавал і, коли небо вибухне феєрверком, на решті зрозуміти, що жити — добре?

Роман про любов і насильство, про сучасну Україну і Німеччину, про таке суперечливе життя, а значить — про нас самих...

ББК 84У

*В оформленні обкладинки використано картину
Ірини Заставної «Дівчинка з веслом»*

Дизайнер обкладинки Юрій Волгін

Серія заснована у 2006 році

ISBN 978-966-2961-52-2 © Ликович Ірися, текст, 2010
ISBN 966-8321-90-1 © Нора-Друк, 2010
(Серія)

Подяки

Олександрові Гаврошу — за підтримку; *Степану Процюку* — за розуміння; *Оксані Луцишиній, Людмилі Таран та Галині Пагутяк* — за читання та зауваження.

Моїм найкращим у світі *батькам* — за те, що завжди люблять.

1

Золота моя дівчинко!

Як тобі доїхалося? Я забув у твоєму кульку свою шапку. Тож матимеш ще одну згадку про мене. Можеш у ній спати, якщо буде зимно і сніжно. Вона добре захищає вуха.

Ішов щойно вулицею і згадував, як ми вчора ще тут гуляли. Не думав, що буде так тяжко. Але не біда! Ти вивчишся і приїдеш. Правда?

Чекаю від тебе листа з усіма подробицями. Мені дуже цікаво! Пиши, кицько, побільше!

Я тебе цілую і люблю.

2

Ти зможеш думати. Думати багато і про все. Ти зможеш дивитися, спостерігати, зіставляти. Ти зможеш побачити найбільший у світі собор, але він тебе не вразить.

Ти хоч пам'ятатимеш, що тебе востаннє вразило?

Це було давно, правда?

Коли ти востаннє мріяла?

Твоє серце закам'яніло. І воно реагувало тільки на подразники, що робили тобі боляче...

Аякже... Коли людина весь час сконцентрована лише на собі, то важко побачити щось, що могло б вразити.

Ти стоятимеш на великому автовокзалі.

Гарний чоловік середнього віку підійде до тебе.

— Гало! Вартест ду ауф міх? Іх бін Томас Кваст. (Привіт, ти чекаєш на мене? Я — Томас Кваст.)

— Ах зо! Гало! (Ах так! Привіт!) — запосміхаєшся ти. — Іх варте ауф діх. (Я чекаю на тебе.)

Тебе обійматиме й цілуватиме незнайомець, мов рідну. Досі ти бачила тільки одну-єдину його фотку. Ти дивитимешся на нього, усміхатимешся, думатимеш, можливо, хвилюватимешся. Що завгодно, тільки не мріятимеш. Ти забула, що таке мрія.

Так само, як забула сьогодні зранку, що таке кохання. Воно проводжало тебе до автобуса, подарувало камеру, щоб ти могла надсилати йому відеоролики зі свого життя. Воно подарувало тобі цілунок на прощання, але чи оцінила ти його? Воно подарувало тобі багато прекрасних хвилин, а ти не мрієш.

Бо те твоє кохання...

ТВОЯ ДИТИНКА

Ох! Не треба, — захочеш ти виправдатися у власних очах, — бо справжнє кохання не повинно відпускати! Воно має за мене триматися! Хіба ні? — накручуватимеш себе.

— Мейне лібе! Іх бін зо фро! (Моя дорога! Я дуже радий!)

— Іх аух! (Я також!)

— Мохтест ду унзере Колна дом зеєн? (Хочеш подивитися наш кельнський собор?)

— Я. Натюрліх. (Так, звичайно.)

— Дан ком раус. (Тоді виходь.)

Ти вийдеш з авто. І ви стоятимете удвох із цим чужим усміхненим чоловіком. Ти розглядатимеш з цікавістю його, а він — тебе. В нього буде відкрите і добре обличчя. Дивлячись на нього, ти подумаєш: «Інтелігент».

Ой, а де ж собор? Адже ви вийшли, щоб на нього подивитися...

Томас розповідатиме тобі про своє місто. Але, окрім слова «Кельн» і ще кількох інтернаціональних, ти мало що зрозумієш...

Біля білого триповерхового будинку ти стоятимеш, роззявивши рота:

«Невже я житиму у цій красі?» — усміхнешся до себе.

Назустріч вам вийде струнка жінка в окулярах.

— Гало, майне лібе! Гаст ду гут гефарен? (Привіт, моя дорога! Ти добре доїхала?) —

виспівуватиме вона, розтягуючи останні слова чисто на кельнський манер.

— О, я! Данке (О так! Дякую), — озвешся ти, відповідаючи міцними обіймами на її поцілунки.

Ось і твоя кімната.

«Bay!», — відзначиш подумки, а вголос захоплено промовиш:

— Ві шон! (Як гарно!), — розтягуючи слово «шьо-о-о-о- он» саме так, як це роблять німці.

— О! Іх бін фро, дас ду дізес ціммер шо-о-о-о-н фіндест. (О! Це мене дуже радує, що тобі подобається). Вір габен фюр діх айнер компютер гекауфт. Ду вірдс аух костенлосе інтернет габен. (Ми купили для тебе комп'ютер. Також ти матимеш безплатний інтернет).

— О! Данке! Дас іст зер віхтіг фюр міх! Зер-зер! (О, дякую! Це для мене дуже важливо! Дуже-дуже!)

А далі спокійна родинна вечера і розмова, яку ти не зрозумієш.

«Оце, мабуть, і є — отой розрекламований мовний бар'єр», — подумаєш ти.

Намагатимешся про щось говорити з цією чарівною жінкою, але ти все одно не з ними. Ти десь, не знати де. Ти не зможеш себе знайти, як і не вмітимеш мріяти.

Що потрібно для того, аби людина набула втрачену здатність? Повернутися?

А чи хочеш ти цього?

Чи хочеш ти мріяти?

3

Стоїть самотня маленька дівчинка біля малесенької річки, ні, біля малесенького каналчика, і плаче. Тато казав, якщо хочеш купатися, потрібно попросити маму, аби нагріла воду в каструльці, а потім вилити її в канал. Бо ж осінь і холодно...

А дітям інколи так хочеться купатися! Навіть якщо холодно. Навіть якщо осінь. Бо дітям байдуже, що холодно. А ще більше їм байдуже від осені. Бо діти вміють мріяти. Діти живуть мріями.

Інколи дітям буває важко. Але це тільки тоді, коли вони комусь дуже сильно повірять. І коли вони не кажуть мамі, для чого їм потрібна тепла вода, а несуть її триста метрів у двох маленьких горнятах аж до старого дуба. І ручки мерзнуть через вітер. І стареньке пальтечко вже скинуто на пожухлу траву. А тато стоїть і сміється. Тато заливається сміхом.

Але його потрібно любити. Бо тато — дорослий. Тато — поважний. Тато навчає. Тато може покарати. Може навіть побити. Адже він — ТАТО, і вже тільки тому його варто любити більше за всіх. Принаймні так каже він.

А ще він каже, що його потрібно називати не татом, а татком. Але він також наставляв, що маму не потрібно називати мамкою. З неї досить і мами. Він колись навіть повчав, що маму можна ніяк не називати, бо тільки він для дітей є справжньою мамою і татом. Особливо, коли мама допізна на роботі. Ну і як не слухати батька?.. Якщо він так каже... Якщо він так думає... Якщо він так вважає...

Авжеж, татку, ви праві. Праві тільки тому, що на тридцять років старші від свого дитяти. Навіть, коли не розібравшись ні в чому, караєте невинне створіння. Ви завжди праві, бо ви — ТАТО.

Поруч з ними на березі каналу стоять інші люди і також сміються. А вона от повірила, запалилася. Мріяла вже кілька днів, як купатиметься. А що тут такого? Адже дитина — це суміш віри, надії й любові. Це зародок мрії, яку конче потрібно леліяти. Бо якщо він не проросте, то згниє і, мов хробак, у дорослому віці, нищитиме вас ізсередини...

Вони сиділи в затишному старенькому барі. Він — вродливий, видний чоловік з доглянутими руками та обличчям. З найпрекраснішою на світі усмішкою. З найпрекраснішим на

ТВОЯ ДИТИНКА

світі усім. Принаймні так вважала вона. Але усвідомлення цього настало лише згодом. Правду кажуть: цінуємо тільки те, що втрачаємо...

Він заглядав до її веселих, усміхнених очей, якими вона водила туди-сюди, щоб не дай, Боже, чогось не пропустити, когось не побачити!

Він сміявся з цієї дитячості, а подумки гладив її неслухняну русяву голівоньку...

Він кохав...

Власник бару про щось гучно розповідав, кудись їх запрошував.

Вона ж водила оченятами: а чи нема тут когось, до кого можна приревнувати?

Вона відчувала себе з ним спокійно тільки тоді, коли поруч не було суперниць.

Бо жінка будь-якого віку пробужувала у ній дикі ревнощі. Тоді вона кам'яніла, спідлоба вивчаючи кожен порух його звабливих губ чи чорної брови. І в усьому бачила загрозу...

Старша офіціантка, вся в золоті, туші й помаді, сиділа біля власника бару. А той дивився на неї з неприхованою ніжністю. Схоже, між ними щось таки було. Бо щойно Нінчин супутник почав мило розмовляти з розмальованою жінкою, як її шеф одразу надув червоні відвислі щоки і зовсім недоречно ляпнув:

— У неї — троє дорослих дітей. Старший — двадцять два.

«Донька майже така, як я, — подумала дівчина. — А мама на вигляд значно молодша за свої роки. Доглянута».

— Та мені просто цікаве ваше життя, — відказав хлопець. — Я — журналіст.

«І психолог-аматор», — подумки додала дівчина, іронізуючи з його улюбленої фрази.

Старий ніби заспокоївся, але втратив інтерес до розмови.

Зате Нінка не вгамовувалася. Ревнощі робили її злою і нестерпно впертою. Вона ставала нестерпною навіть до себе. Але він кохав її і таку. Вперту, вередливу, брехнюшу. Яка безпричинно годинами плакала, коли починалися місячні. Любив її сльози, що так рясно омивали його чоловіче «я».

Кажуть, тільки так кохають по-справжньому. Це все одно, що любити себе. Приймати себе таким, який ти є. Бо не люблячи себе, хіба можна полюбити іншого?

Він себе любив і цінував. І це було його великим плюсом.

Вони мовчки йшли додому. Чоловік намагався помиритися, але ревнивиця затялася.

«Вередливе оленяточко», — радіючи своїм почуттям до коханої, думав він. А вголос сказав:

— Я сьогодні вперше розгледів, який у тебе гарний профіль... Якийсь незвичайний. Наче давньої кочівниці з азійських степів.

— Ти хочеш сказати, що досі вважав мій профіль, а разом із ним і мене, бридкими? Дякую за щирість! — знову знайшла привід «визвіритися» дівчина.

— Я хотів би тобі дещо подарувати, — «психолог-аматор» витягнув із потаємної кишені малесеньку річ.

Ніна в темряві не могла нічого розгледіти. Хоча видивлялася аж до болю в очах. Водночас намагалася продемонструвати, що це її зовсім не цікавить!

Коли вони підходять до ліхтаря, чоловік кладе їй на долоньку маленький брелок зі своїм зображенням. Чомусь зеленим. Він — майстер вигадок.

Набурмосена Ніна сердито тицяє йому подарунок: «Не треба до мене підлизуватися!».

Він умовляє її не гніватися, але нічого не допомагає.

Їх примиряють тільки нічні любовці — після тисячі її докорів і одного-єдиного його щасливого зітхання: «Господи, як божевільно кохає мене це вередуюче дівчисько!»

Але вголос він цього не скаже. Він украй рідко виявляє свої почуття.

1.1

Привіт жабунцю! Чекав на твого листа, але:
Як там твоя німецька? Ферштейст ду етвас?

Сьогодні у нас дощить. Настрій у зими похоронний, як і в мене. Чекаю на весну, як дехто воскресіння мертвих.

Багато думаю про наші стосунки. Про ці півтора року — цікаві й болючі. Головне, щоб ми не охололи одне до одного. А ще мене лякає життя на самоті. Адже я ніколи сам не жив.

Мила моя дівчинко! Так хочеться, щоб усе закінчилося, як у казці.

Твоє цвітіння.

2.1

— А чому ти не зелена? — питає маленька білява Дебора.

Ти дуже здивуєшся. Адже з якого дива ти маєш бути зеленою? Та брак німецьких слів важатиме прояснити ситуацію. Тому відповіси фразою, завченою на тримісячних курсах:

— Я не знаю.

— А твої батьки теж зелені?

— Ні! — ще більше округлиш очі. Але не запитуватимеш нічого. Бо не зможеш.

ТВОЯ ДИТИНКА

Увесь час думатимеш про дивне запитання дівчинки.

За вечерею Дебора запитає маму:

— Ма, а чому в Україні люди зелені?

— Ні, дитинко, не зелені. Хто тобі таке сказав?

— Ніхто. Просто я бачила в неї (показуватиме поглядом на тебе, бо незвичне для німців ім'я поки що вимовляти важко) брелок з фоткою її хлопця. А він у неї — зелений. А в Прії, попередньої нашої виховательки з Індії, хлопець був чорний. Бо там усі — чорні.

— Дитинко, ти, певно, неякісну фотку бачила.

— Ма, коли я виросту, то також стану вихователькою. Я знаю, це називається «опер» («au pair»)! Це дуже класно! Це супер! — підскакуватиме мала.

Батьки обмінюються поглядами. Їхні очі світитимуться ніжністю та теплом.

Того вечора ти почуватимешся надзвичайно затишно. Уперше притулиш до себе непосидючого, як ртуть, шестирічного Габіто.

— Як гадаєш, тобі в нас не буде важко? — запитає тебе через кілька днів «гастфатер», твій «гостьовий тато» Томас, за трьома дітьми якого ти тепер доглядатимеш

— Важко? — здивуєшся ти.

І подумаєш: «А що може бути важкого в тому, що я цілими днями сиджу в своїй кімнаті й передивляюся українські сайти?»

— Ні. Думаю, що не важко. Навпаки — таке враження, наче в мене розпочалася відпустка. І триватиме цілий рік.

— Ого! — щиро зрадіє Томас. — Бо в нас були такі «опер», що від нас тікали.

— Чому? — здивуєшся.

— Нарікали, що важко працювати. Казали, що доглядати трьох дітей їм не під силу. Але з українськими дівчатами, слава Богу, в нас поки що серйозних проблем не було.

Ти ж міркуватимеш про те, що ці діти — на-прочуд гарні й добрі. Що ти таких ніколи не бачила. І знаючи їх усього три дні, вже пройнялася ніжними почуттями. Ти любитимеш їх. Оцього маленького Габіто, милу Дебору і трішки вередливу Юдіт.

Коли ти сюди їхала, тобі здавалося, що конче потрібно мати людей, яких зможеш любити. Щоб не відчувати себе в далекій країні самотньою. Ніби кочне потрібно мати людину, до котрої можна пригорнутися.

Ти принесла у старому зошиті кілька німецьких номерів, щоб зателефонувати, коли буде самотньо.

Але не будеш самотньою довгими вечорами у своїй підвальній затишній кімнаті. Будеш

ТВОЯ ДИТИНКА

щасливою. Хоча поруч біля тебе не буде нікого...

3.1

— Завтра в тебе день народження, — каже за столом тато.

Вона мріяла про ляльку Барбі або хоча б про її дешеву китайську копію. Усього за кілька гривень. Усього за кілька пив. Адже вона ніколи не мала ляльок.

— Тиждень тому в мами теж був день народження. Що ти їй подарувала?

Вона пригнічено мовчить. Можливо, про щось думає чи згадує.

— Ти їй нічого не подарувала!

— Я спекла для неї млинець зі смородиною і пудингом. Великий млинець! Майже, як торт.

— Це — дурня! Не рахується. Тому і ми тобі не подаруємо нічого.

Ображена дитина хотіла вийти. Хотіла піти до своєї кімнати, але в цьому домі ніхто не мав права відлучатися без батькового дозволу.

Вона думала про те, що нічого навіть не просила від нього, ні на що не сподівалася... Ні про що навіть не думала просити!

Мати, як завжди, мовчить. З неї досить власних трагедій.

Але ж все-таки! Все-таки!

Уже в усіх дівчат з вулиці є Барбі. Це дуже гарна лялька. У неї біле волосся, осина талія і довгі ноги. А ще їй можна власноруч пошити одяг.

Дівчинка могла б погратися з Барбі у Маринки, котра живе навпроти. Але хто її пустить до сусідки? А якщо й втече непомітно на хвилю, то ніхто їй не дасть ту ляльку додому.

То ж майже немає сенсу, бо вона завжди хотіла, аби в її кімнаті ще хтось спав. Тільки не тато. І не мама. І не два старші брати. Їй набридло боятися вночі клоуна, який часто ввижався у єдиному вікні. Воно було манюсінським, найменшим у будинку, розміром із невелику картину. А світло до кімнати вмикалося аж у коридорі.

Одного разу страх примусив її поговорити з клоуном. Після того витвір власної уяви перестав бути страшним. Принаймні йому одному можна було бодай щось розповісти, не боячись бути висміяною або, не приведи Боже, покараною.

— Клоуне, а коли в мене буде лялька Барбі?

— ...

— Я теж хочу таку ляльку. Уже всі сусідки її мають.

— Невже всі?

— Ну... Леська має, Анюта також. Навіть Маринка з Тарасом мають.

- А от Володька не має!
- Але ж він хлопець!
- А його двоюрідна сестра також не має.
- Але вона живе не на нашій вулиці.

Це була не проста дитяча розмова, а жахливе порівняння себе з іншими. І коли воно завжди не на твою користь, то ти мимоволі перетворюєшся на людину-порівняння. Котра тільки те й робить, що шукає з ким себе можна порівняти. Ясна річ, не на свою користь. Бо це вже смертельна звичка. Така людина бачить образу в усьому, що її оточує.

4.1

Вони піднімалися на вершину, аби побачити краєвиди. В його наплечнику — плед. У неї за плечима — великий, як на юні літа, сексуальний досвід. Він старший на тринадцять років. Вона — ще студентка. Його звуть Алоїз.

(— Алоїз? — ледь не зареготала пустунка під час знайомства.

І чоловік пояснив, що колись вчитав це ім'я з улюбленої німецької книжки. На роботі чомусь часто, ніби смакуючи, повторював його уголос. Доки зрештою іншомовне прізвисько міцно не зачепилося за ним).

Її звали Ніна. І в них схожі характери: вперті.

Вони не піднімаються навіть до середини гори. Для чого їм це, коли поруч похилилася старенька хижка, в якій давно ніхто не живе?

Спочатку Алоїз зазирає крізь розбиту шибку. Далі грайливо підкликає Ніну. І вона усміхнено йде за ним туди, де пахне сіном, спекою і любов'ю.

Коханець обіймає її, міркуючи, що саме його приваблює в цьому дівчиську.

Адже це тільки початок їхніх стосунків. Він ще не розгледів у ній свою мишку. Але вже кохає її такою, якою вона є.

Бо не можна не кохати дівчину, котра стане колись твоїм продовженням. Не можна не любити свій найкращий твір.

— Колись ти вийдеш заміж і народиш дітей... — каже замріяно чоловік, граючи із пасмом її неслухняного волосся.

— Коли? — лащачись запитує вона. А в очах скачуть веселі бісики, за які він ладен багато чого віддати.

— Не знаю... — піддразнюючи, зітхає спостережливий журналіст. — Колись...

— Чому колись? — починає сердитися вперта і самовільна студентка. — Я хочу вже. Я хочу тепер!

— Тепер не можна... Та й хто тебе візьме? — заграє він, бо любить трішки подразнити її.

ТВОЯ ДИТИНКА

— Ах так! — не розуміє вона, що з неї кепкують. — Гаразд. Я йду додому! А ти залишайся тут і спи в цій хижці зі смердючою козячою лапкою під сіном.

І падає, надувши губи, в його обійми.

У долину вони спускаються аж попід вечір. Він — щасливий і усміхнений. Вона — якась втрачена, сумна і ніби самотня.

Вечір зустрів їх танцями і купою незнайомого народу за довгим столом. Алоїз дивиться на веселу, і, здавалося б, щасливу Ніну, і думає, як можна так швидко змінювати настрій. У неї — непросте життя, але дивлячись на це смішливе обличчя ніколи не подумаєш, що ця жінка-вибрик буває засмученою.

«А чи, бува, не вдаваний її сміх?» — уважно вивчає він кутики її підпухлих губ.

Алоїз ще не навчився розпізнавати, коли вона грає, коли вдає, що грає, а коли є сама собою. І чи не тому він так захопився нею, що не може збагнути це незрозуміле навіть для самої себе боже створіння?

— Ну що, малеча? Гайда танцювати! — тягне він її за руку.

Але вона не вміє танцювати. А зізнатися в цьому, тим паче йому, не зможе ні за що:

— Я зараз не хочу... — кпить вона губи. — Іди, танцюй з тою дівкою, на яку щойно п'ялився. Вона сподобалася тобі, еге ж?

— Дитинко, ти здуріла?.. — сміється він. І думає: «Кепська маленька власниця! Схоже, вона мене таки кохає. Хоча хто її знає? Ми ж знайомі усього кілька тижнів».

Невідь-чому він бере за руку білявку, котра сидить поруч, і веде до зали. Вони танцюють недовго. Під ображено-гнівні, ніби ненароком кинуті погляди Ніни, обое повертаються до столу. Він у душі усміхається до неї. Але присівши, раптом каже: «Давай сьогоднішній вечір я проведу з Мариною, а ти з отим хлопцем, що сидить навпроти».

Чи це був жарт? Цього вже ніхто не знав. Згодом вона десятки разів запитувала його про причини дивної пропозиції, але він відповідав завжди по-різному.

— Ах так! — її оченята засвітилися злими вогниками помсти. — Давай! Мій хоча б гарніший за твою білу пампушку!

І одразу ховає злі іскри кудись вглибину ще не пізнаної себе. І звабливо схиляється до юнака навпроти, аби він відзначив випуклість її напіввідкритого бюсту.

— Ти танцюєш? — о, це дуже важко сказати дівчині, яка зовсім не вміє вихилитися на танцмайданчику.

— А твій хлопець хіба ні?

— Чому «ні»? Ще й як танцює! Але я хочу саме з тобою. Ти такий славний...

ТВОЯ ДИТИНКА

Хлопець здивовано глипає на Алоїза:

— А він мені нічого не зробить?

— Ти що — боягуз? — кепкує вона, і той здається...

1.3

Привіт, кицько!

Як тобі класно: все довкола нове, цікаве, не-пізнане! А у нас — сіро і брудно.

Учора почув неприємну новину. Дві знайомі студентки поїхали до Німеччини за програмою «au pair». Й обидві там тепер сидять і страшенно хочуть заміж за німців. Причому в Україні залишили хлопців. Ось такі вони — наші славні українські роксолани. Аби лише матеріальна вигода!

А я тепер ламаю голову: чи добре зробив, що тебе відпустив? Мені тут дуже самотньо, а ти хоч би одне тепле словечко написала. Якась така одразу стала холодно-німецькою.

Цілую тебе, рідна, у вологу від слізок щічку. Принаймні такою я тебе запам'ятав на автовокзалі. Може, тепер ти вже зовсім не така, як раніше...

Твій сніжно-ніжний Алоїз Алоїзович.

2.3

Ти вийдеш у місто, в якому зустрінеш свою самотність і будеш щасливою.

Місто-собор. Собор, від висоти якого памо-рочитиметься в голові. І ти боятимешся знепри-томніти, стоячи на самому вершечку з широко розкритими обіймами. Отак і зустрінеш свою самотність. Втрачаючи свідомість від висоти, але віднаходячи себе, дівчино без мрій!

Згодом біля підніжжя собору тебе смішити-муть люди-статуї. Спочатку ти навіть не допет-раєш, що вони — живі. Але потім помітиш, як одна із скульптур веде оком за тобою. Ти усмі-хатимешся, адже усмішка — найкраща твоя візитка. Статуя усміхнеться у відповідь. Бо добро творить добро.

Ти відчиниш собор для всіх, бо він — справ-жній. Ти побудуєш його без фальші, не по-ставивши до фундаменту ні краплі брехні. Коли це збагнеш — навчишся кохати по-справж-ньому.

А коли навчишся кохати, знову почнеш мріяти. Оця лікувальна здатність тоненькими і ще жовтими паростками (мов прокладаючи собі шлях крізь камінь) пробиватиметься крізь тебе, аби відкритися світові.

ТВОЯ ДИТИНКА

Ти тепер іншими очима глянеш на цю величаву середньовічну готику, бо зрозумівши себе, почнеш глибше розуміти світ довкола.

До цього дня ти бачила тисячі храмів. Бо жила зовнішнім і вважала, що знаєш цей світ. Але ти не знала себе. А тому — не знала нічого.

Надвечір'я поволі переллється у ніч. Тобі телефонуватимуть німці-сусіди, бо на цій вулиці більше не буде слов'янок. Вони перехоплюватимуть тебе біля дверей, біля школи, будь-де, тільки аби поговорити з тобою. Але ти тікатимеш від них. І їм цього не зрозуміти.

Бо хтось народжується зі собором у серці, комусь його допомагають будувати батьки, а більшість ніколи в житті його не пізнає. Але хто хоче зійти на нього сам, має докласти титанічних зусиль.

Саме тому німці тебе не цікавитимуть.

Ти більше не реагуватимеш на дзвінки з агенції «au pair», бо вони знову нав'язуватимуть тобі в подруги україно-росіяно-білорусо-казашок!

А якщо ти не хочеш нікого? Якщо тобі вперше добре самій?

Ви сидітимете з дітками за одним столом та триматиметеся за руки. Ти відчуватимеш м'якеньку долоньку хлопчика і ніжні пальчики дівчинки. Діти дивитимуться на тебе, і очі їхні сміятимуться. Ті іскринки будитимуть у твоїм

серці радість. Ти захочеш цілувати ці маленькі ручки, але потім, бо спочатку потрібно помолитися.

— Господи, дякуємо тобі за цей прекрасний день. За те, що ми прожили його в мирі і злагоді. Дякуємо тобі за наших батьків. Що вони нас провели до школи і поцілували на прощання. Дякуємо, що ти їх цьому навчив. Дякуємо за нашу подружку з України, яка сидить з нами за столом.

Дякуємо!

Усі подякують усім. Бо всі — щасливі. Коли ти щасливий, то можеш ділитися будь-чим. Коли ж нещасний, чим тоді поділишся? Адже в тебе немає головного. А без присутності у твоїй душі найважливішого не може виникнути і думки про дари оточуючим.

А люди, які піклуються про інших, — піклуються про себе. Цей же «гастфатер», наприклад, люблячи своїх дітей — любить себе. А разом з тим і тебе, хоч ти йому і чужа. Та він поважає тебе, бо без поваги до інших не буде любові до себе.

Боже, дякуємо тобі за смачну вечерю. Амінь! Поцілунок матері на прощання. Поцілунок батька.

Дітки проситимуть тебе розповісти їм на ніч казку. Ти сміятимешся, адже майже не знаєш

німецької. Але, розчулена, підеш до їхньої кімнати.

Малеча обліпить тебе, мов мед. Наймолодший залізе на живіт. А ти лежатимеш на спині і читатимеш сто разів прочитану їм батьками книжку. Тоді й зрозумієш суть почутої колись фрази: «Щастя — це коли по мені скачуть діти».

3.3

Вона сидить з усіма на кухні. Мовчать. Бо що сказати, коли присутній батько? Вони бояться вимовити бодай слово, аби не бути виставленим на посміховисько. Навіть мати стулила ледь бліді вуста. Багатостраждальна мама. Усіх любляча. Скорботна.

Вона мовчки розкладала тарілки. Німуючи подавала їжу. І тільки батько усміхався сам до себе: ось який я всемогутній! Без мого дозволу ніхто навіть не пискне.

Їдять мовчки, наче чужі. Старший хлопчик неприязно зиркає на дівчинку і показує язика. Це, щоб вона захникала. Тоді батько обов'язково нагрімає. Можна буде тихцем посміятися. Страх за себе не навчив цих дітей згуртовуватися, стояти одне за одного. Кожний боявся за себе.

Хлопчик усе дражниться язиком, і мала таки запхинула від образи.

— Хіба я тобі не казав, що за столом сидять мовчки? Хіба ти не така, як усі? Ану заткнись!

Мала давилася гречкою, зрошеною сльозами, а хлопчик щасливо посміхався. Від прикраси дитина зарюмсала ще більше.

— Геть звідси! — заволав батько. — Показуватимеш свій характер в іншому місці.

— Але вона ще не доїла, — несміливо пробувала захистити вселюбляча мати.

Та щаслива дівчинка, що її нарешті «відпустили», вже хутко кинулася до дверей. Батько зрозумів це. І йому здалося покарання замалим.

— Стій! — рішуче наказав він. — Сидітимеш тут. Але щоб навіть не думала доторкатися до гречки.

Та вона й не хотіла їсти. Хіба можна ковтати власні сльози?

Усі припинили. Ніхто не виявляв співчуття: боялися навіть жестом проявити емоції. Інакше:

— Ти що — жалієш її?

Або:

— Чого зуби сушиш? З неї смієшся?

Будь-яка поведінка могла викликати в батька найнесподіванішу реакцію.

Він міг сказати:

ТВОЯ ДИТИНКА

— Правильно! Посмійся з неї! Смійся ще! Сильніше регочи! Аби знала, як за столом поводитися.

А міг утнути протилежне:

— Чого іржеш, як кінь? Диви, аби зуби не збирав...

Нарешті батько вийшов у коридор і донька благально глянула на матір:

— Мамо, можна я піду?

— Цить! Чого мене питаєш? Сама знаєш, що зась, доки батько не відпустив. Помовч краще. А то зараз почує. Дістанеться і тобі, і мені.

— Але я не хочу тут сидіти! Я ж і так не маю права їсти.

— Потерпи, дитино. Буде легше всім.

На кухню зайшла бабуса, батькова мати. Зиркнувши на перелякані обличчя, запитала:

— А де кат?

Хлопці презирнулися.

— У коридорі! — випалив середущий.

— А ти, дитино, чого не їси?

— Її не можна, — тихо відповів за неї старший.

4.3

Вони ночують у різних кімнатах. Час від часу ображений чоловік підходить до скляних дверей і ніби випадково зазирає до неї. Вона буцімто не

звертає на нього уваги. Він пише думки в потаємний блокнот і віджимається від підлоги. А потім шукає їжачка, якого вони вчора знайшли у літньому саду і занесли до хати.

Але їжачка нема, він утік. Алоїз сумно по-ходжає по кімнаті.

«Як вона могла це зробити? — думає він. — Як? Цілуватися на моїх очах із тим... тим... дебілом!»

Ревнивець згадує, як знайомі ніяково опускали очі, коли зустрічали його спантеличений погляд. Вони не знаходили слів. А він не мав слів для неї. Адже знав її всього кілька тижнів. Але його почуття були ніжними і щирими. Але ні! Це не та Ніна, яку він уперше запросив на пиво. Це якесь курвєня з дитячим обличчям.

«Що робити?!» — обступали невтішні думки...

— Я за мінералкою, — каже він ображено і відчиняє двері.

— Угу, — незворушно відповідає дівчина. І позіхнувши, відвертається до облупленої стіни.

— Ти не хочеш мені нічого сказати? — запитує він.

— Ні. Я хочу спати.

— Можна біля тебе?

Мовчанка.

Чоловік лягає біля коханої і огортає своєю великою рукою її піддатливе м'яке тіло. Пестунка нерухомо лежить, вдаючи сонну.

У душі Алоїз кипить з її впертості. Тому хоче, щоб маленька артистка промовила бодай слово, щоб як-небудь захотіла виправдатися. Але це чортеня не здатне відчувати свою провину. Воно буде звинувачувати всіх, лише не себе.

— Не хочеш мені щось пояснити, попросити вибачення?

— Для чого? — таке враження, що Ніна тільки й чекала, коли він заговорить. — Адже ти сам мене спровокував.

— Чим?!

— Ти ж сам запропонував!

— А може, я лише випробовував твою вірність?

— Та не потрібно мене випробовувати! Наступного разу будеш розумнішим! — її личко сяє, бо дівчина розуміє, що коханий усе майже вибачив. Тому повертається до нього й цілує в обличчя.

Алоїз усміхається, загібає її в обійми, заплющує очі і через кілька хвилин вже спокійно і глибоко дихає...

Вона ж легенько погладжує його долоню, аби краще спалося. І тихенько мугиче щойно вигадану колискову.

1.4

Гутен таг, майне лібе фройлян!

Золота моя, я радий, що ти освоюєшся.

Мені вже трохи краще. Якщо наше кохання переможе цю розлуку, то воно переможе ВСЕ!!!

Пиши мені, коли матимеш вільну хвилинку. Тоді не відчуватимеш себе самотньою.

Р. S. Моє серце нині в Німеччині. Знаєш, як це жити без серця?

Твоя українська половинка.

2.4

Надворі — злива. Тобі на гадку спаде порівняння: мов стіна.

Ти дивитимешся на почорнілі від води дерева, які видно з вікна твоєї гарної, впорядкованої кімнати. «Маленька в'язниця» — називає її хтось тобі рідний.

І єдине, що ти у ній не зможеш досягнути — це час. Ти житимеш поза ним. Ти спілкуватимешся з кимось через інтернет, але час буде втраченим. Бо ти спілкуватимешся зі своїм минулим у теперішньому часі.

Дітки спатимуть після легкого ігрового дня.

У німців усе підпорядковується часові, і вони намагатимуться нав'язати його й тобі.

ТВОЯ ДИТИНКА

У коридорі висітиме план на тиждень, місяць, рік. І ви всі будете змушені вписувати туди себе навіть на 12 місяців наперед!

Але як тоді перемогти час? Як стати незалежною від нього, коли тебе втискають у його рамки?

Ти не підеш гуляти містом. Бо що таке мандрівка ним, навіть неймовірно цікавим, у порівнянні з твоєю ДУШЕЮ? Що таке подорож вулицями, нехай і такими стерильно вилітаними, коли перед тобою відкривається ДОРОГА ДО СЕБЕ? І ти підеш нею. Зрозумівши, що в тобі є більше вражень, темних куточків і забутих облич, ніж у цілій країні.

Падатиме густий проливний дощ.

Опускатиметься стіною на твої тендітні дівочі плечі, але він не впливатиме на тебе. Бо що тобі дощ, що тобі шторм, про який триндають по радіо два дні (чи приділяли б йому таку увагу в Україні?), коли ти сама собі — і шторм, і сонце. Ти робиш настрій, а не він тебе.

Прокинуться дітки. Вони запитають у мами, чи можна їм дивитися телевізор. Вона, заглянувши в план, відповість:

— Юдіт і Дебора — так. А ти — ні. Ти вже дивився цього тижня аж дві години.

Малий заллється сльозами і тобі стане його шкода, бо ти знову не розумітимеш їхньої німецької логіки.

Дівчатка дивитимуться мультики, а малий стоятиме за скляними дверима і жалісливо і голосно плакатиме...

Але план є план. Так думає його мама. Так думають дівчатка. Так зрештою думає і малий. А плаче, бо йому прикро. Він, мабуть, не сів би перед телевізором, коли б його навіть упустили. Бо порядок — є порядок!

3.4

Густий проливний дощ валив стіною на серце.

Вона йшла додому зі школи. Її ніхто не зустрів на дорозі. Її ніхто не чекав біля воріт. І ніхто не підігрів обід.

Мама була на роботі.

На вулиці ще день. Клоун спав. Його нічних обрисів ще не можна було розгледіти.

У тій кімнаті, де було найменше вікно — завжди темно і лячно. Школярочка ніколи не могла там довго залишатися, коли нікого не було вдома. Дівча не мало мужності довго залишатися навіть у хаті. Страх завжди малював в її уяві свої химери. Старанно розкидав їх по кутках, мовби запрошуючи до гри в «жахи». А видава тільки те й робили, що чатували на неї. Відчинити двері й зайти до іншої кімнати було надзвичайно важко, докладаючи надзусилля. У

таких випадках вона краще залишалася на дворі. Сиділа на східцях. Бавилася з кішкою чи псом. Це якщо нікого не було вдома. Бо коли вдома хтось був, окрім мами, то хіба їй би таке дозволили?

— Марш до кімнати!

Або:

— Марш допомагати матері!

Або:

— Ану, чи додумаєшся погодувати кота?! (собаку, курей, качок, телят... Будь-кого, тільки аби зайняти роботою. Аби вивищитися за рахунок іншого. Реалізувати прагнення власної значущості.)

У цій хаті ніхто не мав права сидіти, склавши руки. Усі мали бути зайнятими, навіть якщо створювали видимість роботи. Дівчинка підмिताла східці, двір, вулицю десятки разів на день. Бо якщо її побачили без діла, то одразу сікалися:

— А чому це ти, лінюхо, розсілася? Хіба не бачиш, що східці (двір, вулиця) неметені? Що хата брудна? Що одна-єдина тарілочка не помита? Що кури вже десять хвилин, як не їли?! Не сип їм так багато, хіба не чуєш? Ти що — глуха? Не сип їм, вони ж десять хвилин тому їли! Просто трошки понови, просто пройди біля них із мискою, нагадай їм про їжу! Чому ти їм так мало сиплеш? Шкодуєш, чи що? Хай курочки їдять. Хай жирніють, ти ж потім будеш їх

їсти. Хто ж, окрім тебе, такої маленької, такої худенької, їстиме куряче м'ясо? Дивися, скільки розсипала зерна! Аж два зернятка біля миски! Тепер позбирай, бо кури в нас сліпі і можуть не побачити, а горобці з'їдять.

Коли нікого не було вдома, вона любила ловити горобців. Робити для них пастку, потім сидіти, вичікуючи. Дівча не спіймало ще жодної пташки. Але мріяло її мати. Бодай одну, ту, з якою б можна побавитися, нагодувати її, залишити в кімнаті бодай на ніч.

Бо ночі бувають дуже довгими. А дощі — густими, проливними і стіноподібними.

Її однокласниці, тоді коли вона підмітала все, що можна підмести, дивилися «Санчо Панду». Маленька трудівниця так любила слухати в школі, як діти обговорюють цей мультик. Навіть уявляла собі всіх героїв, ні разу їх не бачивши. Вона пізнала б їхні голоси, ніколи їх не чувши, бо носила в собі свій малесенький світ самотності...

Увечері, якщо вдома було спокійно, вона читала. В її кімнаті не було вимикача, лише в коридорі. Тому, коли батько проходив поруч, то обов'язково світло вимикав. Тоді не залишалося нічого, окрім розмов із клоуном...

4.4

Ніна готується на роботу: мугикаючи пісеньку, підфарбовувала хитрі оченята. Вона це робить уперше за останні кілька місяців. Дівчина усміхається своєму відображенню і біжить взувати чобітки...

— Гей, мавпеня, ану дуй сюди! — кричить Алоїз із ліжка.

Вона сердито підходить до нього. Мовляв, чого тобі знову?

— А поцілувати мене на прощання?

Дівчина схиляється, аби чмокнути його в носик, але напівсонний коханий помічає її нафарбовані губки.

— Ану-ану, покажися... Ти що — губи нафарбувала?

— А що, мені не можна? Коли ми тільки познайомилися, я завжди їх підмальовувала! Навіть носила накладні нігті!

— Бо ти була сучкою!

— Якщо й була, то що? Хіба тоді не вона тобі сподобалася?

— Ти була сучкою, — повторює він насуплено. — Хотіла дико кохатися! Я, мабуть, ніколи не зможу цього забути!

— Ну все, злюко, я побігла на роботу.

— Стривай! Ану глянь на мене своїми підступними оченятами! Що ти червонієш, га? У чому річ?

— Та що ти причепився? Пусти, я зараз плакатиму... Аааааааааааааааааа...

— Поплач-поплач... Тобі не зашкодить.

— Пусти мою руку, аааааааааааа..., — хникає.

— Ти що — когось маєш?

— Ти дурень? У тебе знову починається параноя?

— Ну і чому ми не відповідаємо на запитання? Чому червоніємо? Чому ховаємо погляд? Такі всі нафарбовані... Співаємо перед дзеркалом, взуваємо високі чобітки, коротку спідничку... Сучка прокинулась, так? Тічка починається? Я що — кохаюся з тобою мало? Тільки день і ніч це й роблю! Тобі мене замало?

— Пустиииииииииииииии... аааааааааааа...
Дурень дурний!

— Ану подивись мені в очі, якщо це все не так! Тобі що — емоцій не вистачає, вражень?

— Поцілуй мене...

— Ні, відповідай!

— У мене нікого немає, крім тебе.

— Давно?

— Півроку.

— Ти брешеш.

— Не брешу. Чесно.

ТВОЯ ДИТИНКА

— Чому ж ти сьогодні раптом намалювалася?

— Пустииииииииии! Менііііііііі на робоооооооотуууу!

— Ти вже й так запізнилася! Давай, давай! Ти мені подобаєшся заплаканою! До речі, ти розкішна у цих чобітках.

— Чекай, я напишу СМС, нехай мене хтось підмінить.

— Потім напишеш. Ти мене кохаєш?

— А кого я ще можу кохааааааатиіііііііі?

— Хто тебе знає, брехуху!

— Дуреєнь дурнийііііі!

— Якого ти так любиш.

— Ти в цьому впевнений?

— Ну принаймні, якого так хочеш.

— Зараз не хочу!

— Хіба? А що це на моїй долоні таке мокре?

Що це, мавпочко моя брехлива?..

1.5

Привіт, мавпеня!

Бачиш, яка ти? Я тобі — про кохання, а ти мені — про собори, інтерв'ю, німецьких хлопців та їжу. Відчуваєш різницю? Ти живеш зовнішнім, а я — внутрішнім. Але не бай! Якось то воно буде.

Про рудого німецького хлопця дуже цікаво. Що ти хочеш мені цим сказати? Ти хотіла мене заспокоїти? Оригінальний спосіб. Це таке, якби я тобі почав писати про дівчат. Цікаво було б побачити твоє личко з хитрючими оченятами, якби я сказав, що мене дівки на вулиці перестривають? Будь розумною! Навіщо тобі німці?

За фотки дякую. Кімнатка в тебе кльова. Як маленька тюрма. А ліжко розкладається? Де я тебе буду ДЕРТИ?!

Надсилай ще.

Твій Алоїз.

P.S. До речі, ти мені сьогодні снилася.

2.5

Ти відвідуватимеш мовні курси. Спостерігатимеш за іноземцями-одногорупниками. Намагатимешся з'ясувати, хто для чого вивчає мову. Праворуч сидітиме китаянка Джоко, ліворуч — бразилійка, імені якої ти так і не зумієш вимовити.

Уперше ти зайдеш в аудиторію, де пануватиме повна тиша.

— Гей, народе, — скажеш ти через кілька хвилин, — давайте знайомитися! Давайте про щось балакати.

Вони тільки ніяково знизуватимуть плечима.

— Що таке? Чому ви всі мовчите? — знову запитаєш.

— Ми вже пробували, та нічого не виходить — відповідь майже на мигах японець Пінк.

— А-а-а-а-а! — розуміюче протягнеш.

Потім гулятимеш містом із дівчиною з Казахстану. Відвідаєш блошиний ринок. Побачиш перший у своєму житті хмарочос. Першого гея. Першого трансвестита. Перший пам'ятник нетрадиційній орієнтації.

Дізнаєшся, що авіаквиток із Мюнхена до Берліна можна придбати всього за один цент!

Але тебе це не вразить.

Вузькоокий Пінк чомусь здаватиметься тобі кумедним у своєму незнанні мови. Італієць Александр — молодий співак оригінальної зовнішності — крадькома зиркатиме на тебе. Ти відзначиш, що в нього модна зачіска і дурна німецька звичка після кожної фрази вставляти «но-о-о-о-и-и-и» з питальною інтонацією. Він поїдатиме тебе очима, але ти байдуже дивитимешся крізь нього, час від часу позіхаючи.

Бо що таке чоловіки, коли ти носиш у собі всіх чоловіків, жінок і трансвеститів разом узятих!

Увечері ти не знати чому підеш до бару, де збираються «голубі». Розглядатимеш їх, посміхаючись, просячи у них зрештою запальничку,

щоб когось розговорити. Але тобі дуже ввічливо принесуть сірники на підносі й попросять більше нікого не зачіпати. Бо ти тут — єдина дівчина. Єдина натуральна жінка. Інші ними просто себе відчують.

І ти дивуватимешся з людей, які збираються для того, щоб відчуті себе тим, ким хочуть бути насправді. Вони намагаються будь-яким способом скинути з себе тягар виховання!

3.5

Вона спала недовго. Знову цей клятий сон! Знову — жах! І коли вже він скінчиться?

На думку спала хороша ідея — втекти з дому. О, як би цьому здивувалися батьки! «Невже в нас погано?», — думали б вони.

Але втекти з дому — все одно радісна думка. Принаймні є про що думати затяжними вечорами.

Тоді виникло запитання — куди і як? Відповідь знайшлася сама собою. В газеті «Кримінал» з'явилася стаття про малолітніх повій. Йшлося про тринадцятирічне дівча, яке розповідало про свій сумний життєвий досвід: приблизно сім партнерів на день; ночі, проведені на вокзалі; душ — раз на два-три тижні; переслідування міліції і, як приз за приниження, — майже сотня гривень на день і купа солодощів!

«Та це ж ціле царство! — думала дівчинка. — Але як я робитиму те, чого ніколи не робила? А якщо я якась не така?»

Це сумна історія про маленьку дівчинку, яка завжди гралася сама. І завдяки цьому дуже рано навчилася аналізувати і фантазувати водночас. Одного разу, коли їй було всього шість років, вона знайшла в шафі батьків порножурнал. Коли нікого не було вдома, вона носила його на вулицю сусідським дітям. Аж доки їй вистачило розуму показати його власному дідикові й чужому дядькові, які разом на лавиці пили з пляшок тепле пиво. Ті ж, ясна річ, розповіли батькові. Той (теж, ясна річ) дівчинку відлупцював. Але журнал вона цупила й далі багато разів. І багато разів була спійманою й нещадно битою.

— Ти що, — кричав батько, — на голих баб хочеш витріщатися? Дам я тобі голизни! От попроси матір хай роздягнеться, та й дивись на неї, доки очі не повилазять!

Розлючений, а тому некерований, він у перервах між жорстокими екзекуціями, такими, що вже й мовчазна мати намагалася видерти дитину, яку він тримав за ноги, мов кроленя, кричав щось уже несусвітнє. Бо втратив від люті навіть дар думати. Намагався вигадати щось нове, чим би можна принизити власну доньку.

Люди, котрі не люблять себе, не люблять нікого. У них зароджується ненависть до всього

особистого. Як можна любити маленьке тіло власної дитини, соромлячись свого? Чи можна розгледіти душу в синові чи доньці, боячись власної?

«Татко» примусив її роздягнутися і піти в сад, де брати збирали яблука, а бабуся згрібала пожовкле листя.

— Татку, не бийте мене, не бийте! — благала не своїм голосом. — Татку-у-у-у!!! Тільки не бийте більше...

І зробила б будь-що, що він накаже. Страх був настільки великим, що, не задумуючись ні на мить, страждалиця зняла з повністю посинілих литок і сідниць маленькі драні штанці і, заховуючи слізьми, пішла...

Ніхто не підійшов закрити голеньке тільце від холодного вітру. Ніхто не прикрив своїм фартухом те, що всі так соромляться виставляти напоказ.

А вона все йшла і йшла. І пішла б так всією вулицею. Хоч селом! Тільки, аби більше не хитатися вниз головою в цих великих могутніх лапах...

Хлопці сміялися і кидали в неї гнилими яблуками. Що їм ще залишалося? Їх змалечку вчили нікого не жаліти. Батько часто казав їм:

— Ти гляди тільки себе! Що таке баби? Їх трахати треба, а не любити.

Бабуся зиркнула на неї, ніби не бачачи її оголеного посинілого тіла, запухлих очей і до смерті переляканого погляду, рота, який, здавалося, ніколи більше не складеться в усмішку...

— Так їй і треба, — філософськи прорекла стара. — Нічого, пореве та й перестане.

І байдуже відвернулася.

Вона, мабуть, сама так виховувала «екзекутора».

Коли батько пішов на роботу, новоспечена школярочка знову потягнула журнал. Тепер це вже було зробити важче. Спочатку потрібно було знайти ключ від шафи, далі між горою паперів відшукати журнали.

Тепер бунтарка вже не виносила їх на вулицю. Навіть сама не переглядала. Що там дивитися — вона вже все знала напам'ять. Просто посиділа біля них, порозповідала щось своєму вигаданому співрозмовнику, усміхнулася і поставила все на місце, свідомо надірвавши першу сторінку.

Коли вже зачиняла шафу, в кімнату несподівано заскочив середній брат.

— Ага, знову лізла! — закричав він, давши потиличника. — Ха-ха! Ось тепер ти від тата дістанеш! Будеш ще не так верещати, як тоді. Ха-ха!

«Скаже, знаю, що скаже, — думала вона. — Навіть не сумніваюсь».

І було страх як лячно. Але вона знала, що робитиме це знову і знову. Чому їм, батькам, — можна, а їй — ні? Чому?! Тоді вона ще не знала...

4.5

Уперше Ніна назвала його так, коли він не на жарт образився.

— Скільки можна тинятися ночами бозна-де і бозна в яких тупих компаніях! — не вгавав Алоїз.

— Я не тиняла-а-а-а-сяяяяяя! Ми сиділи в Денія вдома. В нього мама чкурнула на сесію.

— Звідки я можу знати, в кого ти була. А може, ти брешеш?

Вона лежить на ліжку, нервово сопучи і час від часу глипаючи на хлопця, аби вловити момент для примирливого поцілунку. Але момент не наставав. Хлопець налягає на Ніну всією вагою і, притиснувши колінами руки, бере в долоні її голову.

— А тепер розповідай правду! Чуєш? Де була?

— У-у-у Деніяаааааааа! Ми пили вино.

— Ага, вино. П'ять хвилин тому вина ще не було. Стає цікавіше.

— Пустиииииии, дурень дурний. Боляче! Аааааааааа! Боляче, не розумієш? — і вона

заливається крокодилячими сльозами. Такими невинними, такими чистими, що він вкотре думає над тим, що оце паскудне чортеня, котре отак плаче, ось так легенько висмикуючись, не може брехати. І він відпускає її руки. А вона починає розмащувати кулачками сльози по обличчю.

Ревнивець думає, чому так сказано любить Нінку саме тоді, коли вона плаче.

Хитрунка ж підіймає до нього набухле від сліз обличчя і, міцно притиснувшись усім тілом, торкається рожевими, мов рана, губами його губ. Але так легенько, так ніжно, що він не може не відповісти на її дотик своїм чоловічим владним цілунком.

— Заплакана брехухо, ти — моя, чи не моя?

— Чияааа яааа ще можу буууути?

— Не кричи, сільська дівко, ти не в себе на обійсті, а в квартирі, де за стіною люди живуть. Лю-ди!

— Ха-ха-ха! — заливається сміхом вона. Та таким рясним, як нещодавні сльози.

«Як я люблю її оці перепади!», — думає щасливий коханець. А вона куйовдить його темне волосся.

— Мишко моя... — шепоче примирливо Алоїз.

— А ти — мій маленький миш.

— Оленяточко, ти завжди називаєш мене моїми словечками. Придумай щось своє!

Вона довго вовтузиться, накриваючи себе пледом, поправляє подушку. Не можна ж так легко взяти й зізнатися, що не знає, що вигадати.

— Ти мій чупа-чупсик! — врешті озивається Ніна. — Бо в тебе найсолодші на світі вушка і носик, і ротик, і пальчики... — перераховує вона, торкаючись до всього губами.

«Підлабузниця!», — думає він. — Як вона вміє робити приємно».

1.6

Привіт, моє заплакане дівчатко!

Пам'ятаєш, як перед твоїм від'їздом я заснув в Оперному театрі? Як ми перепакувалися на вокзалі? Як переплутали автобус на Кельн і бігали з торбами, як навіжені? Навіть зараз це важко згадувати.

Я радий, що у вас сипле сніжок. А в нас на-впаки — суцільні дощі. Я серйозно задумуюся над тим, що навіть клімат не витримує цих людей.

Я все ще в емоційному шоці від твого від'їзду. Як вийти з цього настрою? Увесь вигаслий, нічого не хочеться. Думаю, це випро-

ТВОЯ ДИТИНКА

бування Німеччиною буде корисним для нас обох. Особливо для ТЕБЕ!

Мені весь час хочеться спати. А може, просто не вистачає тебе?

Твій розмоклий Алоїз.

Р. S. Забув розповісти, що їздив у село. Як-не-як, воно — теж наша історія, до того ж невелика. Я, до речі, про це думав, коли стояв біля славнозвісного клубу, де ти на другому поверсі у барі так усіх шокувала своєю розпущеною... А головне, що причин не було ніяких. Просто включився твій «механізм». Того хлопця звали Геную. Пригадуєш? Чи ти з ним потім ще бачилася, мавпо дика?

2.6

Найменший кілька разів назве тебе «товстою й цицькатою російською бабою». Спочатку ти з цього сміятимешся. Але потім тобі набридне, тому вирішиш поговорити з його батьком. Той дуже здивується:

— Де він міг таке почути? Від кого навчився?.. — бідкатиметься Томас. — О моє бідне дитятко, моя овечко! — нарікатиме він. І попросить тебе ніколи нікому цього не розповідати.

Після вечері Томас підійде до тебе і знову попросить ні за яких обставин не розповідати

цього його дружині, бо вона, бідолашна, й так весь час ходить нервовою. А це ж її вб'є! Вона не зможе цього пережити. Адже її син так добре вихований! Майн Гот! Хто міг його цьому навчити? Потрібно простежити всі канали поганої інформації.

— Я ж їм телевізор дозволяю вмикати усього кілька годин на тиждень. І то тільки з DVD, аби бути впевненим, що мої діточки дивляться тільки корисні фільми. А інтернетом цим малесеньким невинним діткам взагалі можна користуватися лише півгодини на тиждень... О мій інтелігентний синочок!..

Пізніше, перед вечірньою казкою, яку батько зазвичай читає діткам, він відкличе Гобіто. Сівши з ним на м'який червоний шкіряний диван, скаже:

— Мій любий синку! Я не можу повірити в те, що ти, такий добрий і розумний хлопчик, міг назвати нашу «au raig» «цицькатою, товстою російською бабою»... Невже ти це сказав?

— Так, — помовчавши, скаже малий правду. Бо діти завжди чесні. Завжди, коли дорослі показують їм приклад.

— Ти попросиш в неї вибачення?

— Так...

— А ще, синку, я хотів тебе попросити, щоби ти її більше так не називав. Бо вона навіть не росіянка.

ТВОЯ ДИТИНКА

— А хто вона?

— Вона — українка.

— Але ж розмовляє так само, як росіяни і казахи! І, я сам чув, розуміє нашу прибиральницю!

— Так, синку, розуміє... — відповідь батько, погладжуючи малого по голівці. — Розуміє, бо їхні мови схожі. Але українці мають свою державу. Вони кращі за росіян.

— Вони не п'ють горілку?

— Не п'ють, синку.

— Ніхто, ніхто? Так, як і ми?

— Ну... Хіба що в святкові дні... Так, як у нас.

— А-а...

Пізніше, коли з роботи повернеться Андрея, ти запитаєш її, чи є у Кельні українські квартали.

Вона здивовано на тебе гляне. Потім відповідь, що не знає. «Але є російські», — додасть вона, хоча не радитиме туди ходити.

— Чому? — здивуєшся ти.

— Бо нормальні люди туди не ходять.

— Але я піду, подивлюся... Може, щось цікаве сфотографую.

— Ні, — знову заперечить вона. — Там усі пропащі. Там злодії й п'яниці. О, ти ще росіян не знаєш, якщо маєш бажання туди ходити! Це зрадники! Вони залишили свою країну, батьків, дехто навіть сім'ї і маленьких дітей. Уявляєш?

Маленьких діток! Таких, як мої! Як можна покинути свою малечу?! І приїхали сюди. Ні, моя дороженька, я не раджу тобі туди йти. Ми з Томасом одного разу випадково заїхали і такого надивилися! А наші колишні сусіди заїхали в містечко, де живуть самі лише росіяни. Так їм дорогу перекрили! Вимагали грошей! Казали, що відберуть авто!

Ти довго міркуватимеш над її словами. А наступного дня знову самотня і щаслива збиратимешся в дорогу. Ти, мабуть, уже й не навчишся виходити з цього стану. Ти підеш прогулятися містом... Заблукаєш, бо без карти важкувато. А потім підійдеш до чоловіка звичайної зовнішності і промовиш:

— Ентшудігунг, кан іх фраген... (Вибачте, можу я запитати...)

— Да брось! Говори спокійно по-руськи!

— О, — щиро зрадієш ти. — Як класно! А я вже думала, як на мигах вас розпитувати?

— Ой, девчонка, расслабься! Куду тебе нужно? Давай подвезу!

— Та ні, дякую. Мені би дорогу знайти... А там уже я сама дійду.

— Да чо ти паришься! Садись, подвезу! Мне не тяжело.

«Широка російська душа, — подумаєш ти. — Все таки Андрея не права...» Але в авто не сядеш. Проте невідомий, зіславшись на самот-

ТВОЯ ДИТИНКА

ність у цьому великому місті, проведе тебе аж до самого порога. Ти слухатимеш його розповіді про круте життя за кордоном. Він скаже, що ні-зашо не повернеться в Росію. На прощання попросить дозволу поцілувати тебе в щічку. Але ти не дозволиш до себе навіть доторкнутися, бо доторки незнайомих чоловіків мають здатність перетворюватися на міцні обійми.

А ти лише так недавно пізнала ціну самотності. І зрозуміла, що самотність — це найвищий стан осягнення себе. І ти не зможеш так легко відмовитися від так важко набутого. Хай воно все ненадовго — рік-два — трохи більше: але це і є саме те головне, що має відчутти кожна людина на шляху до формування себе як особистості.

Ти зайдеш до вашого будинку, навіть не озирнувшись. Тихо кинувши «до побачення» цьому самотньому дивакові...

У хаті на тебе ніхто не чекатиме. У твоїй кімнаті пануватиме ідеальний порядок. Як ніколи раніше. Ти поглянеш на своє відображення в дзеркалі й привітно усміхнешся. Бо любов до себе починається з любові до свого тіла...

3.6

Батько приходить з роботи втомлений і на диво спокійний. У хаті все німує. Усі ходять

навшпиньки, боячись перечепитися об якусь річ. Бо як то: батько ж зі зміни прийшов! Він, мабуть, захоче спати... Він їсть сніданок, розпитуючи кожного, хто і що вчора робив. Це обов'язковий ритуал. Цьому підкоряються всі, навіть мати. Хоча чому я тут написала «навіть»? У неї не було «навіть». Навіть нічого...

Перелякане маля благально зиркає: а раптом сьогодні пронесе?

— Ну, а ти що вчора робила? — запитує він, сиво цілячись з-під своїх кущуватих брів.

— Мила посуд, підмітала східці, годувала курей, поїла телятко, помила долівку в коридорі...

— Так мало? Та це можна було зробити за півгодини!

Вона винувано мовчить. А може, він має рацію? Адже він — БАТЬКО.

— Ну гаразд. Я йду спати і щоб жодного звуку не чув! А то ви мене знаєте...

Щойно він вийшов, як хлопчик почав одразу зачіпати сестру, знаючи, що вона може розплакатися. Він тоді хутенько сховається або втече, бо спочатку ж підійдуть до зарюмсаної дівчинки... Адже винним є той, хто порушив тишу.

Хлопчик виявився правий. Щойно він висмикнув від дівчинки паперову ляльку, яку

вона малювала три дні, і відірвав їй голову й ноги, як почався шалений плач.

Малий прожогом кинувся з кімнати.

Дещо пізніше прочинилися двері.

— Я хіба не казав сидіти тихо? — пролунав роздратований голос.

— А він мені ляльку подер... — виправдовувалася налякана дівчинка.

— Та начхати мені на твою ляльку! Я казав бути тихо! — і трошки подумавши, знайшов вихід. — Ходи, будеш спати зі мною. Аби ніхто нікого не чіпав...

Приречено опустивши голову, без жодного слова, мала попленталася за ним. Хіба вона мала вибір?

Це була сім'я без вибору. Родина, де всі говорили батьковими фразами. Бо говорити інакше заборонялося. Ніхто не мав права зробити крок без дозволу. Навіть до родичів не можна було йти. Навіть коли мати кудись виходила, батько одразу йшов за нею й горланив:

— Куди вже пішла? Ану вертайся! Одразу!

І тільки, коли він сідав у червоні «Жигулі» і від'їжджав на роботу чи на пиятику, всі дихали вільніше. Кожен міг робити, що хотів. Хлопчик, зазвичай (копіюючи поведінку свого дорослого прототипа) збиткувався з дівчинки...

Вона йшла до кімнати, думаючи, що сьогодні знову доведеться робити масаж... Невже знову?.. Але батько цього разу, як не дивно, масажу не просив. Точніше — не наказував робити. Просто біля нього спати.

Чотири години лежати із заплющеними очима і слухати, як він сопе. Чотири години боятися поворухнутися, бо ж його не можна розбудити. Чотири години думати, лежачи на одному боці...

Коли він прокинувся, то ненароком відтягнув простирadlo з ніг малої. Вони були вкриті синцями.

— Що це? — звів він здивований погляд. — Звідки в тебе синяки? Де ти, дитино, так забилася?

Вона ж тільки мовчала, час від часу глипаючи на нього...

Схоже, він уже зовсім забув історію з журналом. Але ніхто б йому не насмілився її нагадати.

У цей час з роботи повернулася мати. Тільки-но вона зайшла до спальні, чоловік здивовано її запитав:

— Чуєш, ти? А чому в нашої дитини такі ноги побиті?

Та теж потупила погляд. На дитину навіть не глянула...

— Ти чуєш мене? — вже напористіше озвався він.

ТВОЯ ДИТИНКА

— Чую.

— То чому не відповідаєш?

— А ти що — сам не знаєш?

— Та чому я маю знати? Хто їхня матір — ти чи я?

— Не знаю я чому!

— Ось така ти й мати! Мачуха! Зозуля! Тьху! Наплодила їх, а я маю годувати. Я прийшов з роботи стомлений, хочу спати, а повинен ще й за дітьми дивитися. Спати їх укладати! Може, ще їм цицьку дати?!

4.6

Відрядження було настільки довгим, що вона вже не мала сили більше чекати. Сюрприз для Алоїза цікавий та інтригуючий. Навіть для неї самої. Цілий день Нінка пришиває до ліжка шкіряні ремінці. Аж чотири — для рук і для ніг. Вона обписує тіло брудними фразами, проханнями й словами, які він так любить вимовляти, а вона — чути.

Студенка-випускниця кохає його вміння вичавлювати з її підсвідомості бруд, при тому залишаючи її цілком переконаною у власній чистоті.

Вона чекає на нього вже третій день. А останній — дається нестерпно важко.

— Рідний, — телефонує Ніна йому всоте, — рідний, ти де? Коли ти вже приїдеш? Коли?

— Не журися, кохана. Я — скоро. Ми вже вирушаємо.

«Чому він не приїхав раніше? Адже була купа автобусів», — думає чекальниця, але головною її думкою залишається сюрприз... Тому не дуже переймається автобусним сполученням.

Вона чекає НЕЙМОВІРНО довго... Вже одинадцята година. Ніна не хоче телефонувати ще раз, бо тоді Алоїз може щось запідозрити і сюрприз не вдасться.

Але коли стрілка перевалює за північ — вона не витримує... Їй так хочеться його здивувати!

— Зайчику, ну коли ти вже приїдеш? — хникає вона в слухавку.

— Уже, мишко, вже. Не турбуйся. Лягай спатоньки. Тільки ключа з дверей вийми, аби я міг відімкнути.

— А ти можеш мені зателефонувати, коли будеш біля будинку?

— А це ще чому? — насторожується «подорожник».

— Просто так... Щоб я знала... — відповідає вона, не вловивши його тону...

— Спи, жабеня. Спи.

ТВОЯ ДИТИНКА

Сонна дівчина прокидається від скреготу замка. Уже давно накрита пледом, із розтертим макіяжем — а мав же бути ТАКИЙ сюрприз!

— Чекай, не заходь! — кричить-сміється Ніна. — Не заходь, будь-ласочка!

— Ні! — відповідає Алоїз щось аж занадто твердо і рішуче. — Я мушу зайти! Я мушу подивитися!

— Чекай, котику, ще немає на що дивитися!

— Ні, пусти мене! Кажу тобі, пусти!

— Чекааааааай! — вона впирається спиною у зачинені двері кімнати.

Чоловік стоїть у коридорі й намагається її відтіснити. Дівчина прожігом скаче до ліжка.

Він заходить до кімнати усміхнено-насторожений.

— Кого ти тут, мавпо, ховаєш?

— Ховаю? Що ти маєш на увазі?

— Я тебе знаю... — насуплюється ревнивець. По його очах Нінка бачить, що Алоїз захмелілий...

— Гей! Так ти ж п'яний! Ха-ха! Поросятко, де ти напилося?!

— Не переводь стрілок. Признавайся: кого тут ховаєш? Я дуже добре знаю твої можливості.

— Ну ти й дурень дурний! До речі, п'яничко, з тебе 10 копійок! Ти забув мене поцілувати, — вона швиденько одягає халат, стоячи до нього спиною.

— Їсти давай, жабко! — не вгаває він — Я дуже голодний! Коня з'їв би!..

«Дивно, — думає вона, — вас же там мали годувати... Зазвичай о дванадцятій годині ти хочеш їсти хіба що після...»

Але вголос нічого не каже...

Її страшенно мучить образа. «Але ще не все втрачено», — втішає вона себе. Попереду півночі. Тому розігріває вечерю, приносить її до кімнати і терпеливо чекає, доки він поїсть, час від часу голосно сміючись над його нетверезими репліками.

Алоїз йде до вбиральні. Ніна ж тим часом швиденько роздягається, туго затягує шкіряні ремінці на ногах, потім, накривши себе ковдрою, — і на руках. Алоїз заходить ситий, п'яний і стомлений. З горем пополам роздягається, вимикає світло й лягає до Нінки.

— Ану посунься, малеча! Ти що на мою половинку перебралася?

Прив'язана дівчина лежить посередині ліжка, стиха сміючись і стікаючи бажанням. Її рот привідкритий і вона неголосно пхитькає:

— Жабко моя рідна, де ти так довго ходив?

— Мишко, я такий стомлений після цієї клятої поїздки, — цілує він її, намагаючись відсунути до стіни. — Давай спатоньки...

— Але ж ми не бачились три дні-і-і-і-і!.. — вже не на жарт заводиться вона.

ТВОЯ ДИТИНКА

— Завтра, моя маленька, все завтра... Сунься, жабко, бо я дуже змучений...

1.7

Привіт!

Сьогодні місяць, як ми з тобою розлучилися. Один місяць. Усього місяць. Уже місяць. Тільки місяць. За цей місяць ти не написала мені жодного слова про свої почуття. Тільки про бажання, емоції, враження. Тобі — добре. Ти — щаслива.

Ти вже відписуєш мені в листі й повідомлення для інших. Ясна річ, що тут скажеш інтимного?

Зер гут.

Я не хочу бути одним із... Скільком чоловікам ти ще пишеш?

Раніше від тебе приходили великі листи. Тепер — кілька рядків. У тебе нема часу? Звичайно, доки всім напишеш... Уже можна й дублювати.

Чи є сенс жити мені з болем цілий рік?

Кожний мій похід в інтернет закінчується болем. Тим, від якого я вчуся відходити в проміжках листуванням з тобою.

Розумію, що треба перебудовувати своє життя. Треба коректувати свою філософію.

Знову вчитися легко ставитися до життя. Побажати собі можу тільки залізної витримки.

Але ти пиши. Пиши, бо це важливо насамперед для тебе.

Р. S. Не втраť того, що з такими муками здобула.

Один дядько, з яким ти провела півтора року.

2.7

Одного дня тебе навідає туга. Не за місцями, де ти жила раніше... Тебе навідає туга за Ним. Бо самотність із собою насправді може так легко перерости у самотність із кимось, хто буде присутнім у твоїх думках. Туга прийде миттєво, але тільки тоді, коли ти дозволиш їй увійти, вона відчинить двері.

— Ти до мене? — запитаєш сміло.

— ...

— Ти за мною?

— Ні...

Ти розмовлятимеш з нею, як з найкращою подругою. І зрозумієш, що туга — це також різновид щастя. Збагнеш, що все, що тебе оточує, все, що спадає на думку, що тебе турбує чи не турбує — це щастя. Кожен твій рух, дія чи думка — це Воно, оте найпрекрасніше і трепет-

не. Все! І ти також — суцільне щастя, бо зуміла це досягнути.

Коли приходитиме туга за Ним, ти думатимеш про нього. Ти телефонуватимеш йому і писатимеш листи. Він буде присутнім у твоєму житті, а разом з тим — і в твоєму щасті. Він допоміг тобі зрозуміти щось дуже важливе. Бо тільки щаслива людина хоче зробити іншу такою ж. Він відпустив тебе, попри все. Бо коли любиш, ти — щасливий. Коли любиш посправжньому, то відпускаєш.

З такими думками ходитимеш містом. Потім, ніби між іншим, вдома скажеш Томасові:

— Тур до Парижа у вас коштує всього 89 євро.

— А ти поїдеш сама чи з друзями? — запитає він.

— Мабуть, сама.

— О, як жаль... — похитає він головою.

— Чому? — здивуєшся ти. — Так це ж супер!

— Ну... якщо так... — знизав він плечима.

Потім твій гасфатер сяде в авто і поїде на концерт. Ти залишишся з малюками, які радітимуть тобі, як ніколи, і розповідатимуть казки про німецьку попелюшку. І в цих дітей не буде злості. Вони складуватимуть мозаїку. І на кожне запитання:

— Подивися, що в мене вийшло! Гарно? Подобається? — які вони задаватимуть одне одному, самі ж відповідатимуть:

— Так, гарно! Просто супер!

Вони страшенно хвилюватимуться, якщо в когось із них випадково розсиплеться мозаїка. У них навіть думки не буде сказати:

— Ні, це не гарно. У тебе нічого не вийшло. Ти не вмієш.

Ніхто не зіпсує гру іншого... Це будуть дуже хороші дітки. Квіти країни достатку. В країні, де батькам живеться добре, — не може бути погано дітям. У їхньому світі буде менше пияків і наркоманів. Бо коли людині добре — в неї мало проблем, від яких вона хоче сховатися.

Коли батьки не стають свідками краху своїх мрій та ідеалів, коли вони реалізують себе — тоді позбуваються злості. Чи навіть просто її не набувають. І це позначається на їхніх дітях. Бо хіба можуть щасливі люди робити нещасними своїх дітей?

Коли вони дивляться на сусідів, до них не підкрадається заздрість, бо вони так само мають усе.

Дітки щасливо обсядуть тебе. Мала, хитро усміхнувшись, запитає:

— А ти знаєш, що таке секс?

ТВОЯ ДИТИНКА

— Ні, — відповіси ти, ховаючи веселу усмішку. Тобі так хочеться почути, що скаже оце голопузе дитя.

— Як? Ти не знаєш? Ти ж маєш хлопця! Ти мені сама це казала! Невже він тобі нічого не розповів?

— Не розповів, — запевниш ти. Та будеш не впевнена, що робиш правильно.

— Гм... Дуже дивно... Мій мені вже давно розповів. Ну добре, — зробить вона дуже розумне личко, — бачу, мушу зробити це сама. Отже, в хлопців є... хвостик. Знаєш? Може, ти випадково бачила у свого хлопця?

— Ні, не знаю... Не бачила... — усміхатимешся ти.

— Братику, — зрадіє вона, що може поділитися досвідом зі старшими, — ану покажи їй свого «піпімана».

Той одразу встане і без зайвих балачок, опустивши штани, заусміхавшись до вух, покаже тобі все, що від нього просять. Потім ще довго стоятиме й розглядатиме його сам, ніби вперше побачив. До нього приєднається й сестричка. Вона, сміючись, смикатиме його за «хвостик».

Ти сміятимешся також, але думки забронити їм це робити — не виникне.

— Ну і що далі? Що далі робити з цим «хвостиком»? — з непідробленою цікавістю запитаєш ти.

— А далі його потрібно вставити в «мушлю», — і, знявши штанці, вона покаже тобі те, що в неї під трусиками. — Ось сюди. Ну твій хлопець і дурень, що тобі цього не показав!

— А може, він і не знає цього, — доповнить малий, не відриваючись від мозаїки.

— Гм... Хто його знає, — погодиться мала. — Може, в них, в Україні, це все робиться й не так. Хто його знає. Ну, але в нас так. А ще «хвостик» може робити вершки. І їх можна їсти. Вони дуже смачні.

— А-а-а-а-а... — розуміюче тягнутимеш ти.

— А ти хочеш займатися сексом?

— Ну... поки що не знаю...

— А дітей хочеш мати?

— Хочу, звичайно.

— Ну, тоді будеш змушена зайнятися.

— Гм... Може, й так... — погоджуватимешся ти.

— А скількох дітей ти хочеш мати? — запитає малий.

— Двох або трьох.

— Тоді мусиш зайнятися сексом тричі за життя, — констатує малий.

— Ні, — заперечить йому сестра, — досить один раз. Далі вони самі робитимуться!

— А-а-а, — здивується малий і знову візьметься за мозаїку.

3.7

Якось, коли нікого не було вдома, дівчинка попросила сусідського хлопця-однолітка зімітувати те, що вони бачили на заборонених картинках. Той у свою чергу ділиться враженнями з іншою малою сусідкою, якій теж кортить поспробувати цих витівок. Потім вони «кохаються» всюди — у виноградниках, у кукурудзі, в хаті, коли нікого нема вдома, і навіть у фундаменті ще недобудованої церкви. Це тоді, коли була її черга пасти овець. Але кохалися не по-справжньому, адже їм було всього по вісімдесят років. Сусідський хлопчик бавився то з однією, то з другою. Аж доки сусідка не розповіла про це своїй матері. Та заборонила дітям гратися разом і розповіла все батькам дівчинки, а заодно, маючи довгий язик і куций розум, і цілій вулиці.

Саме тоді був популярним фільм «Діти кукурудзи». Тож брат, знаючи про кукурудзяно-виноградні пригоди сестри, почав дражнити її «дітям кукурудзи». Але вона й далі наперекір батькам таємно зустрічалася із сусідським

хлопчиком. Доки він це не переріс. Бо дітям будь-яка забавка набридає швидко.

Ще багато разів дівчинка кликала сусіда, манячи його різними обіцянками і найкращими іграшками... Вона не знала, чому це робить, але їй подобалося. Можливо, це була своєрідна втеча від самотності?

А вчорами мала «розпусниця» читала книжки. Сусідські діти у той час сиділи на вулиці, бавилися в гумки, аж доки зовсім не темніло, співали пісень, голосно сміялися. Усі ці звуки долітали до її малесенького вікна. Вона слухала й іноді плакала. А потім знову бралася за читання. Що ж їй ще залишалося?

А ще вона дуже хотіла мати ляльку Барбі. Легенько натякнула матері, але це нічого не дало, бо та не могла приховати від батька жодної копійки.

Тоді дівчинка придумала план. Кілька тижнів повсюду вона визбирувала копійки. А в їхній хаті просто так нічого не валялося. Вечорами тікала до чайної і шукала там, чи хтось не загубив копійчину-другу. І так щодня. Далі купила три жуйки і в школі їх продала. Тоді купила чотири. Потім п'ять.

Коли в неї стало трохи більше копійок, купила двадцять п'ять вафельних стаканчиків і одну упаковку морозива-порошка. Коли батьків не було вдома, власноруч здоїла корову і,

збивши молоко з порошком, зробила морозиво. Дуже довго накладала його в стаканчики. Адже надати йому форму справжнього — дуже не просто. Потім заморожувала, ховала в морозильну камеру під м'ясо, щоб ніхто не помітив. Далі спокійно розповіла дітям у школі, що наступного тижня батько привезе з міста дуже смачне морозиво на продаж.

І коли знову нікого не було вдома, почала робити свій бізнес. Так тривало довго, і вона вже майже назбирала грошей на Барбі. Аж доки хтось зі школярів не похвалив братові «татове» морозиво.

Хлопчина одразу насупився:

— Наш тато не возить морозива! Вона сама зробила! Із молока коров'ячого!

— Ой! — зойкнули розчаровані діти.

— Наступного ранку, коли повернувся батько, брат розповів йому про «бізнес».

— Що?! — загорланив батько. — За моєю спиною! У моїй хаті! Тобі що на життя не вистачає? Ти гола?! Боса?! Не маєш, що жерти?!

Вона тільки винувато мовчала.

— Віддай мені гроші, що наторгувала! — це мало бути покаранням.

— Я майже нічого не заробила... — захникала вона.

— Неправда! Заробила! — загукав брат. — Я бачив, як у тебе вчора купили три порції.

— Так тільки їх і купили, — боронилася дівчинка. — Інше я з'їла сама.

— Ах так! Сама! Ні з ким не поділившись! Хіба я тебе цьому вчив? Ану марш в кімнату за грошима!

Вона мовчки пішла і принесла частину грошей. Батько взяв їх і віддав синові.

— Це тобі на цукерки. Щоб усі знали, що таке справедливість. А ти на покару маєш пішки піти в сусіднє село за хлібом. Бо я забув купити.

4.7

Після роботи вона чекає на коханого у своєму офісі. А чоловік усе не йде і не йде.

Нарешті двері рипають і дівчина встає назустріч Алоїзові.

— Котику, я так довго на тебе чекаю. Де ти вештався? Йдемо додому?

— Так, рідна.

Їхня квартира була малесенькою і затишною. Дві кімнатки: його кабінет і їхня спальня. До них не приходять гості, їм рідко телефонують друзі.

Він кохає її. Щоправда, в цьому вона постійно сумнівається.

Він зраджує їй. Принаймні, так вона думає. Чи це правда — не дізнається ніхто.

Вона носиться з ним, як із вередливим прирученим ведмедиком. А він і справді весь час вередує. Йому завжди щось не до вподоби.

Ніна часто плаче, аби привернути увагу «бойфренда». Йому подобається, коли вона рюмсає. Коли дівчина це робить, він покриває її личко поцілунками. Вона ж тулить заплакані очки до його широких грудей.

Бо ми є тільки тим, ким себе відчуваємо.

Вона — його жабка. Вони відчувають це обоє. Тому Алоїз так її і називає. «Жабка» любить проводити з ним ночі. Але не секс робить їх цікавими (хоча жодна ніч не минає без любощів). Вночі вони ніколи не розтуляють обіймів. Він пригортає її міцно-міцно. А вона, яка так завжди не любила, коли хтось біля неї спить, приймає його руки, як щось найкраще на світі...

Їхня квартира крихітна. Але якщо б вона була ще втричі меншою, вони б цього навіть не помітили...

Вони кохають одне одного, але страждають самотністю, ревнощами та іншими страхами, якими їх нагородило життя у процесі набування досвіду.

Алоїз постійно відчуває якесь невдоволення життям. Часто ввечері, коли Нінка стоїть біля плити, Алоїз каже:

— Кицю, така спустошеність всередині. Така незрозуміла туга...

Вона мовчить, але думає так само. Просто не озвучує. Жінки в цьому сенсі набагато розумніші за чоловіків.

«Звідки береться той сум?», — думає вона, і чомусь не говорить, що її серце часто безпричинно б'ється занадто швидко.

Для того, аби збудувати правильні стосунки, потрібно, щоб між людьми була довіра.

Коли Ніна розповідає Алоїзові про вечір проведений не з ним, він ображається, бо не вірить, що вона ні з ким бодай не поцілувалася.

Коли Алоїз розповідає про відрядження, вона також не вірить у його чесність.

Кожного разу, коли хлопець повертається з дороги, Ніна плаче, привертаючи до себе увагу. Хоче, щоб він вдесьте, всоте казав, що йому потрібна тільки вона, його мишка, його оленяточко. Що Ніна — це все, що в нього є. Аби він покривав цілунками заплакані очі. І вже не важливо, чи мав чоловік у тому відрядженні жінку, чи ні — головне, що зараз вони разом.

Коли Ніна розповідає про вечір його відсутності, тепер уже ображається Алоїз. Ясна річ, він не плаче. А вона так само його голубить, обіймає, запевняє. Ніна називає його тими словечками, які вигадав для неї він.

ТВОЯ ДИТИНКА

Але пестунка щедріша на лагідні прозивки, тому завжди їх говорить. Алоїз часто робить вигляд, що йому не подобається, коли дівчина бігає до нього кожную хвилину, особливо, якщо він працює.

Він кривиться:

— Мені потрібен абсолютний спокій! Не заважай.

І тільки-но вона виходить із кімнати, образена неувагою, як він одразу бурмоче собі під ніс, але так, щоб почула Нінка:

— Щось в хаті зимно... Що б тепленьке накинути на плечі? Ти не підкажеш?..

1.8

Привіт, кицько!

Уночі погано спав. Усіляка дурня в голову лізе. З'явилися манії. Наприклад, що можу стати імпотентом. Уявляєш?

А на твоє запитання моя відповідь така: ми будемо разом. От тільки, чи надовго? Зрештою про це взагалі не варто думати. Треба просто ЖИТИ. Жити, як хочеться нам.

Знаєш, сьогодні я подумав, що, можливо, це випробування потрібне. Це як піст перед Великоднем. Аби його оцінити, треба за нього перестраждати. Але скільки вже можна страждати?

Мені чомусь думається, що ми будемо незвичною парою.

Я скоро стану безстатевим, як янгол.

Цілую тебе.

Твій задивлений у майбутнє Алоїз.

2.8

Мине деякий час і тобі зателефонує Владі-
мір. Ти дуже здивуєшся, бо номери твого теле-
фона майже ніхто не знає.

Після довгої мовчанки і копошіння в пам'яті
ти нарешті запитаєш, чого йому треба. Він від-
повість, що хоче з тобою прогулятися. Ти, трохи
подумавши, вирішиш піти заради того, аби
пояснити йому, що не прагнеш, аби хтось роз-
бавляв твою самотність.

Ви гулятимете містом, і він запрошуватиме
тебе в усі нічні клуби, пропонуватиме поїхати з
ним в греції-франції-італії- швейцарії... Ти ж
тільки втомлено зітхатимеш.

Потім він глипне на твої чобітки і скаже:

— Так-так. Завтра ми повинні пойти на ринок
і купити тебе новіє сапожки.

— Ні, — скажеш ти, — мені і в цих добре.

— Та ти чо! Кагда дают — нада брать.

Ти пошкодуєш, що погодилась на зустріч,
але змовчиш.

ТВОЯ ДИТИНКА

— А якіє тебе духі купіть? — знову недоречно запитає він.

— А для чого?

— Давай пайдьом на дискотеку!

— Ні, дякую...

— В рестаран... — його рука весь час намагатиметься обійняти твою талію. Тебе струсоне: чому, ну чому має знайтися хтось, хто висмикує тебе зі стану спокою!.. І тоді ти почнеш розмірковувати над новою філософією. Філософією пристосування. Вчитися бути щасливою попри те, що тобі заважають.

— Я так хачу женіться, іметь дітей... Мене так адінока... Я хачу іметь трьох-чотирьох дитішек. Чтоби в доме всегда било шумно, чтоби дєті бєгали і називали меня папой...

А ти милуватимешся старим Рейном, кораблями й казковим небом, на тлі якого так виблискує вода. Ти полюбиш цю спокійну воду, ці білі пароплави, високе небо і навіть цього Владіміра, що несе тут казна-що, аби вкласти тебе до ліжка...

— Я так люблю сматреть на звьозди... — почне він третю безуспішну атаку. — Небо і звьозди... Рамантіка... А кагда ещю любімая дєвушка рядом... О, какое ето счастье! Душа трепещет...

Ти ж згадуватимеш набережну рідного університетського міста. Міста, де ти вперше

побачила стежку до свого щастя. Хтось із провінційних літописців писав, що тут найдовша липова алея в Європі... Але тобі все одно: довша вона чи коротша. Яке це має значення, коли ти її любиш? Але так само ти любитимеш і цю рейнську набережну. На твій стан крадькома, ніби боячись бути відкинутою, знову ляже наполеглива рука. Ти ніби ненароком відсунеш її, аби нікого не образити. Але рука не зрозуміє наляку.

Тоді ти зупинишся, подивишся у вічі Владіміру і скажеш:

— Послухай. Якщо ти хочеш заманити мене в ліжку, то так і скажи. І я дам тобі свою відповідь. Тоді ми будемо чесними. Для чого ця гра? Я не хочу грати... — і спокійно простуватимеш далі, спостерігаючи за рудою баржою, навантаженою вугіллям. Бо перша ознака щастя, це коли тобі легко казати «ні».

— Ти мені просто очень нравишься... Я гатов повторять ето снова і снова.

— Володя, я не буду з тобою кохатися. Бо не хочу цього.

— Да пошла ти на фіг! — несподівано прошипить він і, розвернувшись, піде геть.

Ти навіть не озирнешся. Йтимеш далі, доки не побачиш лавицю. Сядеш, продовжуючи милуватися спокійною рікою і високим небом.

ТВОЯ ДИТИНКА

Бо твоя філософія дуже проста: ніщо не має відволікати тебе від стану внутрішнього щастя...

Ти подумаєш, що варто написати коханому листа і сказати, що йому не потрібно себе стримувати. Бо хто ти така, щоб обмежувати його свободу?

Головне, щоб людина робила те, що хоче. Тоді буде гармонія.

Бачиш, ти теж навчилася відпускати! Навчилася не робити пут для близької людини. Твоє его нарешті пішло геть. Невже, ставши щасливою, обмежуватимеш свободу інших?

Разом із его пішли ще дві речі: вічне порівняння і ревності.

Тепер ти вже не прагнутимеш, аби він був тільки твоїм...

3.8

Одного дня, випадково прочитавши в газеті про вагітність і протизаплідні засоби, десятилітня дівчинка подумала: «А що як я завагітнію?? Що мені скаже тато?»

Тому на перше вересня вирішила подарувати своєму семикласнику власноруч зроблені презервативи. Її фантазії вистачило на те, аби відрізати з гумових рукавичок пальці. Оце вона й понесла до школи у свій новий п'ятий клас.

Після уроків вони ховалися в зарослях очерету, який упирався в берег невеличкої річечки.

— Ти впевнена, що це презервативи? — розглядав з цікавістю хлопець.

— Звичайно! Справжнісінькі!

— Ну, тоді мені потрібен більший розмір!

— Не підходять?

— Ні, малі... Завузькі...

— Шкода.

— Слухай, а ти не хочеш поспробувати справжнього сексу?

— А хіба в нас — не справжній?

— Ні, не справжній. Я вже раз пробував, коли був у баби на канікулах.

— Що ж я маю робити?

— Нічого, просто нагнутися. Отак.

— Так?

— Ага!

— А звідки ти знаєш?

— Бо ми дивилися, як собаки це роблять. Той самі за ними повторювали.

— І що далі?

— Тобі має стати боляче. Але потім буде дуже приємно.

— Боляче? Я не хочу боляче! Давай краще так, як дотепер.

— Але ж ти нічого не відчуваєш!

— ...А може, й відчуваю! Звідки ти знаєш?

— Бо ти маєш кричати!

— Кричати? А для чого?..

А далі знову домівка. Знову — книжки допізна, напівреальні дивні мрії про втечу з дому. Про заробіток. І стаття про безпритульну малолітню повію вкотре постає перед очима. Знову і знову перечитується...

Так дівчинка жила, ховаючись від усіх, аби ніхто не заглянув до її серця. Та жоден із родичів і не збирався, бо нікому до неї не було діла. Кожен займався собою. Мати вічно зайнята роботою та самообороною. Батько — змінами, пиятикою, сварками та пізніми недознаходженнями себе. Старший брат — баночками з-під пива. Середній — крадіжками та байдидуванням.

Ось так співіснувало п'ятеро людей під одним дахом. Вечорами вони розбігалися по різних кімнатах, укріплюючи свої маленькі фортеці. Іноді їхні bastiони з гуркотом падали, коли батько в новому припадку люті шукав у домі матір, яка ховалася в найнесподіваніших місцях. Діти тоді трусилися від страху і дівчинка просила найстаршого:

— Зроби щось! Зроби!

Навіть втекти з хати було неможливо, аби не чути цих диких лайок, зойків і ридань...

Ніч просякнута сіном і болем. Бо мати ночує на горищі хліва. Про що вона думає? Про чоло-

віка? Про дітей? Про свої 34 роки? Про те, як завтра вибратися непоміченою, прокрастися до хати, переодягнутися і піти на роботу? Як приховати за широкими сонцезахисними окулярами синці?

— Олесько! Давай підемо сьогодні на річку. Погода така чудова. А ми так давно не ходили кудись разом. Ця робота нас пожирає.

— А діти? На кого ми їх залишимо?

— Як це на кого? Візьмемо їх із собою!

То було давно, ще після двох років спільного життя, але мати досі пригадує. У будні вони не мали часу обмінятися кількома словами за день. Її молодий обранець весь час займався будівництвом хати. Вона — дітьми, будинком і роботою, на яку її влаштував він. А тепер у них є і будинок, і робота, і діти. «А що — ще? Що ще? — кричить її внутрішній голос. — Що?! І якщо, навіть, усе це є, то ЩО з того?».

Жінка засинає на сіні, згадуючи той літній день, коли вони з дітьми і чоловіком ходили на річку, пекли картоплю і дивились одне на одного очима, сповненими бажання. Все це було... Було...

У хаті тежкладаються спати. Старший хлопець у своїй кімнаті. Середній — у своїй. Мала — в своїй. Вона засинає майже спокійно, бо знає, що сьогодні вже не буде ні сварки, ні бійки. А їй, як не соромно, хочеться одного,

ТВОЯ ДИТИНКА

щоб мати не надумала забратися до хати чи проситися біля дверей, бо тоді все почнеться спочатку... Двері кімнати дівчинка замкнула на ключ. Так певніше... Але якщо батько побачить замкнені двері, ото їй перепаде!

А ось і вікно.

— Клоуне! Ти тут?

— Тут.

— Ти чув?

— Чув.

— І що?

— Не знаю.

— А що мені робити?

— Не знаю.

— А чому в мене немає нормального вікна?

— Твоя мама казала, що тут хотіли зробити ванну. Але батько вирішив, що митися можна і з тазика.

Стара марля на вікні продовжує тріпотіти. Вона два роки захищала від комарів і вже давно відстала від кнопок. Як добре, що її ніхто не знімає... Як добре, що ні в кого немає на це часу. Всі ж бо заклопотані оборонами фортець.

4.8

Ось так, взявшись за руки, вони подорожують чужим містом. Він, як завжди, щось бурмоче під ніс. Вона, як завжди, цілує його на кож-

ному кроці й пригортається. Дивна закохана пара зупиняється в... лікарні. Щоб не платити за нічліг, Алоїз домовився з лікарем про двоє ліжок у денному стаціонарі.

Там немає гарячої води, але на вулиці — літо. Чоловік знову починає щось оповідати. А студентка згадує, як три години тому вони зупинялися біля середньовічної фортеці і купалися в брудному Дністрі. Ніна тоді якраз вийняла з наплічника спілу жовту диню. Порізала на шматочки.

— Гей, маля, пригощайся! — кричала йому до річки. І тут побачила, як коханий хлюпочється біля незнайомої дівчини.

«Як? Чому?!» — одразу заволатало у ній щось. Та так сильно, що ледь її не оглушило.

Губенята миттю надуваються. Обличчя тускніє. Погляд стрибає по воді, наче пущені «жабкою» камінчики...

«Про що вони можуть говорити? — сердиться ревнивиця. — Ох, як він сміється до неї! Боже, він підпливає ще ближче...»

Ніна сіла на гарячий пісок і тишком стерла сльозу. Її рідний залицяльник цього не помітив, бо саме розмовляв з незнайомкою.

Що це за стан у Нінки?

Ревнощі?

Чи, може, егоїзм?

Алоїз підпливає з повнуватою білявкою до берега:

— Де там наша динька? — запитує, усміхаючись.

— ...

— Маля, ти чого? — тихенько до неї. А голосно: — Познайомся, це — Галя. Вона з Мінська. Уявляєш? Люди їздять бозна-звідки, щоб подивитися наші фортеці, а ми тут живемо і не помічаємо.

— Галя, — простягає руку симпатична дівчина.

— Ніна, — відповідає Ніна.

— Ваш чоловік такий смішний... Виявляється, у нас із ним однакова професія.

«Ох! У них ще й спільні інтереси», — ставить Ніна галочку своєму ображеному его.

Коли вона це згадує, хвиля образи знову накриває її. Дівчина надуває губи і демонстративно його не слухає. Ніна робить усе, щоб він звернув на неї увагу, приголубив. Бо їй вже так нудно слухати розповідь про якісь розвалені мури.

— Мавпенятко, ти чому рюмсаєш? — запитує здивовано Алоїз, коли бачить, як вона йде і розмазує кулачками сльози.

— Бо так х-о-о-о-чу-у-у-у... — хникає вона.

— Що трапилося, горобчику жовторотий?
Тебе що — дурна муха вкусила?

— Н-і-і-і-і....

— Ой, ти — хитрюще мишенятко ... — розуміє він її гру. — Ну і за що ти цього разу образилось? На кого я тепер не так подивився?

— На Гаааалю!!! І не тримай мене за руку. І не цілуй. Іди до неї! Їдь собі в Мінськ! Я теж собі знайду іншого, якщо тобі не потрібна. Ось так! Ти завжди такий! Тобі би лише з чужими кохатися. Добре! Тоді і я буду! Ось так!

— Ха-ха! — широко сміється звиклий до таких поворотів чоловік, обіймаючи дівчину. — Диви, яке ревниве! Значить, любиш.

Маленька розпусниця ж, схлипуючи, думає про те, як вони спатимуть у цій величезній лікарській палаті: як вона гратиме роль медсестрички, як він її пеститиме...

Розпалені спекою, вони приймають холодний душ. Через годину Ніна лежить з температурою 39,5 на залізному ліжку, нікого не граючи. Така, як є — із розкуйовдженим волоссям, пересохлими губами і гарячим, як сонце, лоном. О, він відчуває її бажання, мабуть, за кілометри.

— Що, хворенька мишко, ти вже знову мене хочеш?

— Не хочу! Я хвора-а-а-а-а! — хникає вона. — І взагалі, я — не мишка!

— А хто ти? Ану розкажи мені — хто ти?

— Не просто мишка-а-а-а-а! — розтирає вона долонями слізки. Мабуть, ще й хвороба спричиняє такий плаксивий настрій. — Я хво-о-о-р-а-а-а-а! Залиш мене-е-е-е!

— Не залишу! Я тобі покажу справжнього коханця! Аби ти знала, що ні з ким не буває краще. Ану повернись до мене! Ти куди?..

Зранку вона не може встати з ліжка. Температура 40, тіло горить, оченята сумні. Він дивиться на неї й не вірить, що ось так, прозаїчно, може закінчитись їхня омріяна відпустка! Їхня перша спільна мандрівка. Її перша подорож за межі області.

Алоїз розгублено ходить палатою. Потім у нього з'являється ідея, адже вони в лікарні. Він іде до лікаря!

— Постільний режим — ось що може допомогти... Температура дуже висока. Значить, застуда серйозна. Не знаю, як ви її doprowadите додому.

Збентежений Алоїз проводить лікаря в коридор.

«Чому? Чому так тупо? Я стільки років не був у відпустці. Нарешті вирішив для чортеняти щось зробити... І ось... Чому така несправедливість?» — губиться він у думках.

— Рідна, — заходить він до палати. — Ми мусимо їхати до...

Але тут ошелешений чоловік бачить, що Ніна преспокійно стоїть собі біля ліжка і пакує наплічник.

— Мавпеня, що ти робиш? Куди ти зібралося?

— Як це куди? На екскурсію!

— З такою температурою?

— Усе гаразд.

— Але...

— Ти зубки чистив? Личко помив?

— Так...

— Ну то пішли...

Вони йдуть, взявшись за руки. Вона трошки відстає. Він тягне її легенько за собою. Вона ж крадькома витирає сльози, які мимоволі раз у раз зриваються з вій...

1.9

Привіт, моє третє цвітіння!

Ти, як завжди, усе забуваєш. А рівно півтора роки тому я тебе уперше побачив. І почалося...

Я люблю тебе — свою маленьку, карооку, сльозливу і усміхнену козульку, яка так уміє робити мені боляче й добре водночас.

Твоя Німеччина потрібна і мені. От тільки не знаю, чи я так довго витримаю.

Твій півторарічний коханий.

2.9

Місто, яке поглинати́ме тисячі людей. Сіті-мільйонник. Штадт, у якому буде кілька хмарочосів, один із найбільших соборів світу, найяскравіший карнавал Європи і комп'ютер у твоїй кімнаті. Але все це ти принесеш сюди сама. Оцей мільйон людей — вони у тобі. І гомін їхніх голосів не заважає, бо вони спокійні: живуть в мирі між собою і саме тому з тобою.

Бо ти досягнеш просту істину: ти — щаслива. І була такою вчора, позавчора, місяць, рік тому, але не помічала цього за вічною боротьбою за Його (їхню) увагу, за Його (їхнє) визнання, через призму якого (яких) ти мала визнати себе сама. Ти будеш щаслива і завтра. Попри те, хто буде твоїм партнером, твоїм попутником чи твоїм небом. Твоїм дзеркалом. Бо жінки часто у чоловіках бачать своє відображення. Якщо навіть не цілковите, то бодай натяк. І чоловіки шукать у жінках себе. Так створений світ. Люди допомагають одне одному знайти свою суть.

Ось таке воно — місто-мільйонник-відлюдник. Де ти нестимеш у собі мільйон людей і ця ноша здаватиметься тобі легкою.

Ти гулятимеш з новою камерою, подарованою тобі перед від'їздом. Робитимеш фільм. Про себе. Тобто, про свої мандрівки. Щоб на-

діслати на День Валентина невеличкий сюрприз коханому. Щоб він подорожував разом із тобою. Бо будеш настільки цікавою, настільки новою, що захочеш показати свій світ і йому. Аби він порадів за тебе!

О, мало хто так умів радіти за інших, як він! Можливо, він давно вже пройшов через місто, собор і мільйони людей? Просто ти не йняла йому віри. Бо як можна повірити людині, яка каже, що любить цей світ, коли ти ще сама цього не осягнула? Не полюбила... Не сприйняла, таким, як є...

Ти сидітимеш на розумних лекціях, слухатимеш викладача-німця, думаючи про любові.

Ох, цей основний інстинкт людства. Якщо він вдоволений, то є все інше. І багато чого немає. Наприклад, внутрішніх комплексів і нещасливих шлюбів. Твоя тітка торочила: «Ні — сексу до весілля!». А сама зачала дитину на третій місяць знайомства з розлученим чоловіком. Так казали всі дорослі, яких ти знала. Їхніми вустами говорив народ із тисячолітніми установками. І цей народ був нещасним.

Ти малюватимеш зірочки й чотирикутники (котрийсь психолог стверджує, що це ознака впевненості у собі) на цікавій лекції німецького викладача і тобі страшенно закортить кохатися,

ТВОЯ ДИТИНКА

бо ти за час перебування в місті-мільйоннику не мала сексу.

*Просто
ти
знаєш,
що
ТИ
маєш
право
це
робити!*

З ким завгодно, як завгодно, де завгодно і скільки завгодно. І не відчуватимеш себе поганою, бо ти вільна у виборі.

І тому, що це все можеш — не робитимеш необдуманих вчинків. Бо тепер вже свідомо вибору, який зробила САМА. Тому залишатимешся спокійною, слухаючи захоплюючу лекцію сексуального викладача...

3.9

Велика імітація малого сексу проводилась успішно. Але одного жохливого ранку дівчинка помітила на трусиках мокру пляму.

«Боже! Що це? — заговорила у ній непроглядна прабабківська темрява і материнська неуважність до підліткової зрілості. — Невже я вагітна? Чи, може, хвора?»

Почала перечитувати маленьку домашню бібліотеку.

— Так, венеричні захворювання: СНІД, сифіліс, гонорея. Що це може бути? Невже хлопчики заразили?

І це на фоні домашніх сварок і вічного страху, де не можна було ні в кого ніщо запитати, бо все, що ти зробив — завжди нездале. Бо ти — погана! Бо як можуть бути гарні діти у поганих батьків? У батьків, яких батьки теж поганили? Дитина — це найточніше дзеркало сім'ї.

Дівчинка мовчки вивчала енциклопедію і розглядала себе в дзеркалі. Так... почервоніння... Але хіба вона щось у цьому тямить?

Що ще?

Ах так, висипка.

Таки знайшла одну невеличку крапочку. Отож — висипка таки є!

СНІД. З ним довго не живуть. За сприятливих умов — вісім років. Вона житиме усього до двадцяти... Чуєш, клоунику?

Ось так у дванадцять років починаєш жити в очікуванні смерті.

Важко жити й думати, що ти вже помираєш...

«Усі діти вчитимуться в університеті, а я — ні», — думала дівчинка.

Вона ж не така, як інші. Вона — ПОГАНА.

«Як же так — помирати тут, у цьому домі? — думалося дівчинці. — Не пізнавши нічого кращого? Не побачивши нікого, крім вигаданого клоуна на вікні. Не побувавши за парканом...»

Так народжується страх. Ні, так виховується давно народжений страх. Страх бути. Страх виживати. Страх жити.

4.9

Вони тікають із міста, в якому ніхто не розуміє їхнього кохання. Де ніхто не хоче з цим миритися. Де дівчата навіть не мають сили приховати чорну заздрість і відвертаються від Нінки просто на вулиці. Де жодна дівчина-колишня-подруга не глянула їй у вічі. Аякже, такого кента підцепила!

Закохані тікають із міста, де вони не можуть залишатися самі собою. Бо думка громадськості жбурляє каменюками навіть у броньовані двері.

Вони виходять із потяга і йдуть. Знову. Таке враження, ніби їхній роман — одна велика подорож. А може, це так і є? Одна незбагненно-довга подорож двох самотніх сердець? Таких схожих і таких різних.

Вони не вірять одне одному до кінця. Бо він занадто добре знає себе, а вона — себе.

Стомлена пара крокує вже годину. Ніна шебече, бігаючи навколо нього, мов дике козеня.

Алоїз увесь час усміхається або розповідає про забуте Богом село, куди їх занесла нелегка. Їй стає нудно слухати цю «політінформацію». Ніна починає дути губки.

Коли вони звертають на стежку, із зеленої гущавини вилітають „едзі.

Ніна носиться, як навіжена, аби, не приведи Господи, жодна мерзота на неї не сіла. Алоїз голосно сміється, бо ж „едзі сідають на тих, хто бігає!

Вона плаче, що ці кляті кровопивці...що вона так не може... що зараз же повернеться додому...

Дівчина знімає маечку і вимахує нею, як дикунка. Він продовжує реготати з її танців... Сміхунка помічає струмок, в якому вода не сягає й коліна. Їй конче потрібно помитися. Бо ж „едзі летять на піт!

— Гаразд, — каже розважливий Алоїз. — Тільки недовго, бо я тебе, жабеня, знаю. А нам ще йти і йти!

А сам поглядом обстежує місцевість...

Вона присідає над водою і навіть не думаючи зваблювати його, знімає шортики. Так і миється біля струмочка.

— Мавпо, ти не думаєш, що тут можуть бути люди? — намагається він прикрити її тілом, аби не видно було з дороги.

— А що мені люди? Я тут нікого не знаю.
Хай дивляться на здоров'я!

— Тебе що — вставляє, коли на тебе п'яляться? То давай, вигинайся! Що слабо? —
знає він, як її зачепити.

— Ха! Мені слабо?

Він любив її за цей характер. Любив за дикість, яку вона пробуджувала в ньому.

Вона стала для нього чимось новим, непізнаним. Тому після стількох жінок обрав її. Бо коли єднався з нею, все в ньому сягало гармонії. Це було свято душі і тіла. Він був для неї тим, ким і мав бути. Первісний завойовник, що гнав-ся за жінками, аби зробити їх на кілька хвилин своїми, проростав у ньому аж до підсвідомості. І тоді він ставав своїм диким предком.

Дорогою, повз яку тягнеться стежка, проїжджає вантажівка. Водій бачить біля струмка голу дівчину. І проїжджає, щоб через дві хвилини повернутися. Пустунка ж тільки сміється. Насуплений Алоїз, спостерігаючи цю сцену, просто шаленіє.

— Ти що — здуріла? — затуляє її від дороги.

Водій, побачивши поруч міцного тілоохоронця, їде своєю дорогою.

Нінка ж і далі сміється:

— А що тут такого? Я його не знаю. Ха-ха!

— Тільки не забувай, що тут можуть знати мене! — лютує Алоїз.

— Чого ти на-а-а мене-е-е-е кри-и-чи-иш? — вона одразу пхинькає. — Уже навіть прикольнутися не можна-а-а-а-а? Ти тільки те й робиш, що постійно мене повчаєш! Я не хочу з тобою йти в це дурне село! Я хочу додому! Не підходь до мене! Не торкайся! А-а-а-а-а!

— Мишко! Заспокойся! Ти не думаєш, що у лісі хтось може гриби збирати? А ти тут свої тілеса виставляєш! Може, я не хочу, щоб на тебе витріщалися?

— А я, може, хочу! Це ж моє тіло! А я не твоя власність. А своя-а-а-а-а!

Він лагідно усміхається і підходить до неї.

Вона опускає голову, потирає кулачками очі, з яких уже полилися слізки:

— Не цілуй мене. І не обіма-а-а-а-й!

— Добре, жабеня, — говорить примирливо він, ловлячи її губи.

Алоїз торкається дівочих грудей, набираючись від них сили. Він кладе її на траву біля стежки. І стає небом. І всі хмари в ньому опускаються блискавками на неї. Оце і є кохання. Кохання як одна велика подорож поміж небом і землею. Коли він подорожує нею, в ньому прокидається клич його диких предків. І він є тим, ким був тисячі років до неї. Та ніхто раніше не допоміг йому пізнати себе. Бо таким і є життя, ключ до якого завжди знаходиться в одній із людських оболонок колишніх алюзій.

ТВОЯ ДИТИНКА

Вони приходять у село. Журналіст шукає в записнику адресу знайомого, у котрого проситимуться на нічліг. Його здивуванню не має меж, коли у потрібному дворі бачать вантажівку, водій якої так витріщався на Нінку. Алоїз із докором дивиться на неї.

Вона тільки сміється:

— Ото пригода!

— Дурна еси! — відповідає розгнівано він.

Огрядний дядько з великим животом і такою ж цікавістю розглядає прибульців.

— А я вас бачив на дорозі, — каже черевань, ніяково глипаючи на дівчину.

Та тільки гордо вип'ячує груди у червоній майці.

— І що ми робили?

Дядько здивовано зиркає на Алоїза...

Вони оселяються у старій, покинутій хижці.

— Я хотів би, щоб моє весілля було тут, — каже хлопець. — І щоб не було жодних гостей. Тільки я і кохана...

Дівчина одразу кпилить губки:

А я хотіла б, щоб на моєму весіллі було багато народу. І щоб воно відбувалося під шатром...

І знову починається суперечка. Тобто, секс. Бо любощі у них майже завжди починаються після примирення.

— Ми хочемо піднятися на вершину, — каже Алоїз власнику єдиного генделика (він же — водій вантажівки).

— Звичайно, звичайно... — киває той. — Але ви самі дорогу не знайдете. Кого б з вами послати? О! Васю! — гукає він чоловіка, що в куточку повільно цідить пиво...

— Шо?

— Проведеш гостей на Плїшку?

— Та чом би й ні!

1.10

Привіт, жабко!

Нарешті у нас зима! Всю вулицю замело снігом. Так гарно, аж настрій поліпшився.

Нічим таким особливим похвалитися не можу, окрім погоди. Решта — все по-старому. Зараз піду на базар купувати шапку й рукавиці. Бо в голову студено. А вона в мене — другий по важливості орган.

Пам'ятаєш, як такою зимою ми гуляли стадіоном? Сиділи на засніженій трибуні, дивилися безлюдну річкову станцію, відбивалися від безпритульних собак. А завершили подорож чаєм із бубликами у маленькому генделику. Пам'ятаєш, маленька брехуха?

ТВОЯ ДИТИНКА

Як ти уміла своїми гострими копитцями
раненої лані розтрощити сердечко сірого го-
робчика! Ти умієш робити боляче...

Цікаво, чи люди з часом змінюються?

Ти як гадаєш?

Зможеш змінитися?

Цілую тебе, мишення мишунське, жабеня
жабунське, мавпеня мавпунське!

Твій перегормонізований Алоїз.

2.10

Ось уже кілька тижнів ти забиратимеш своїх
маленьких найкращих друзів зі школи-садочка,
де вони гратимуться і виконуватимуть домашнє
завдання. Ти йтимеш за ними кожен день із
радістю в серці, бо тобі приємно спостерігати за
цими маленькими веселими людьми. Тобі подо-
батиметься сидіти з ними за столиком і ба-
витися в нову гру. З оцими малими доброзич-
ливими німцями. І ти вкотре замислишся над
тим, чому в твоїй країні, коли заходиш до
школи — чуєш шалений галас, бачиш дітей, які
верещать і навіть подекуди б'ються.

Ти розглядатимеш кімнати, створені лише
для дитячих ігор, і в тебе співатиме душа.

Дітки гратимуть у настільний футбол. Ти
приєднуватимешся до них із завзяттям. Тобі
подобатиметься ця гра. Особливо під дружній і

щирий лемент дітей, які цілуватимуть тебе після кожного голу. Не важливо — чийого. Ти дивуватимешся, що малеча, яка програє, радіє так само, як і та, що виграє. Жодної різниці. І серце твоє усміхатиметься до цих малят: дітей щасливих сімей.

Але одного разу твою увагу приверне маленька Польді.

Спочатку ти помітиш її погляд. Він настожить, бо за дні, проведені посеред щасливих дітей, ти навчишся спостерігати. Адже спостереження — один із важливих кроків до себе. Без вивчення інших самовивчення не буває.

Польді попросить тебе зіграти з нею на пару в настільний футбол. Ви гратимете проти твого вихованця Габіто, найкращого гравця на весь садок. І коли разом не зможете його обіграти, вона вигукне:

— Я так і знала! Ти підіграла йому!

— Чому?! — здивуєшся, намагаючись увійти в контакт із дівчинкою.

— Бо ти за ним прийшла!

— Але ж це ще нічого не значить.

— Ти хотіла, щоб виграв ВІН! А не я! Не я! — закричить у ній прикрість поразки.

— Ходімо, — прошепоче тобі твоя маленька вихованка Дебора, несучи свій і братів портфель.

Русява Польді втече до спортзалу. І тобі не залишиться нічого, як йти з малими додому. Ти захочеш попрощатися з дівчинкою, але вона міцно триматиме клямку дверей, не дозволяючи зайти досередини.

— Бувай, маленька Польді! — крикнеш їй у шпарку.

Але відповіді не пролунає.

Наступного дня, як завше, прийдеш за своїми маленькими зайченятами. Дебора з подружками накинуться на тебе з радісними криками і потягнуть дивитися щойно збудовану хатинку.

— О, яка гарна! — усміхнешся ти. — А хто її зробив?

— Ми! — гордо вигукнуть дівчата. — Ми зробили її разом. Тобі справді подобається?

— Так, — відповіси на їхні дитячо-настирливі обійми.

А потім обведеш поглядом кімнату. А де ж Польді?

Вона гратиметься з молодією вихователкою. Ти знову звернеш увагу на невдоволений вираз дитини.

— Польді! Ти ж не правильно граєш... — робитиме зауваження вихователка.

Мала й далі мовчки складуватиме квадратики по-своєму.

— Польді, так не робиться. Це ж нечесно!

— Але я хочу так! — вже наполягатиме маленька настирливиця, зиркаючи своїм дивним поглядом на вчительку.

— Але ж є правила, — м'яко заперечить Рита.

— А хто їх вигадав? Ти?

— Чому я? Їх вигадав той, хто придумав цю гру.

— Тоді ця гра — погана! — насуплено пробурмоче дівча, змішавши на столі всі паперові квадратики і, перестрибнувши через маленького іграшкового поні, побіжить у хатку до дівчаток.

Через три хвилини звідти почується плач. Ти підеш подивитися, що трапилось. Ображені оченята Польді кидатимуть на тебе злі іскри.

— Я це ненароком зробила! — прокричить вона зі сльозами. — Я не хотіла. Мене штовхнули.

Ти побачиш повний безлад у шойно зруйнованій хатці. Засмучених дівчаток, які стоять і не знатимуть, що діяти.

— Чому Польді завжди щось ламає? — розплачеться твоя Дебора.

— Не плач, маленька... — приголубиш її і, побачивши жалісливий погляд Польді, зрозумієш, що саме зараз цього не варто було робити.

Але пізно. Польді вже тікатиме. Перекинувши все на своєму шляху. Ні разу не

ТВОЯ ДИТИНКА

озирнувшись. Тільки зло кинувши невідому німецьку фразу.

Ти йтимеш додому зі своїми малими. Хлопчик скакатиме біля тебе, як щасливе козеня.

— А чому Польді така зла? — ніби ненароком запитаєш Дебору.

— Не знаю... — здвигне вона плечима. — Вона завжди така. Не вміє гратися...

— А в неї немає мами, — промовить Габіто, міряючи чобітками калюжі. — І тата також.

— Так, нема, — погодиться з ним Дебора.

— А де вони? — запитаєш ти.

— Померли! — хором відкажуть діти.

3.10

Незрозуміле відчуття помилково назвали б страхом смерті. Насправді ж це було приховане безсилля, приреченість, дитяча безвихідь...

А пізніше була школа. Інша, в райцентрі. Туди її привела за руку мати. Таку невеличку невпевнену в собі дівчинку, переповнену страхом перед іншими. І діти це відчули. Вона тривалий час сиділа сама. З нею ніхто не розмовляв. Хіба що скося глипали.

— Оце наша новенька. — Інколи вони навіть нічого більше й не казали.

«Але вона якась не така...» — ніби носилося класом.

Але дівчинка так звикла до образ та кепкувань, що досить було комусь засміятися, як вона починала плакати.

У неї не було гарного вбрання. А міські діти дуже звертали на це увагу. Інколи їй було соромно перевзуватися в кеди на фізкультурі, бо в неї — одні-єдині штопані бабою старенькі шкарпетки, які вона кожен вечір прала.

Між дітьми дівчинка поводитися дивно.

На перервах мовчала або щось записувала в старенький блокнот. На уроках відповідала бо-язко.

Така невпевненість у собі народжується через брак любові. Коли дитину не пригортають і не дають їй зрозуміти, що вона бажана і кохана, то як вона може поводитися інакше? Як вона може відчувати себе впевненою між іншими?

Уперше школярка побачила справжнє чоловіче сім'я, коли одного разу повернулась зі школи раніше, ніж зазвичай. Брат із сусідом перед тим дивилися порнофільм. Коли вона зайшла до кімнати, там стояв сусідський хлопець, тримаючи в руці набубнявілий член. Він показував поглядом додолу. На підлозі виблискували великі молочно-білі краплі.

— Зігреш? — запитав спокійно він.

І вона відповіла:

— Так.

Перед батьковим приходом брат підійшов до неї впритул:

— Скажеш щось татові, тобі — пінкец! — ще й провів вказівним пальцем біля шиї.

Вона змовчала.

Коли приходив батько, починався «допит»:

— Що ви робили вчора?

Потім було виховання дітей. Виявляється, старший вже три тижні не ходить на навчання. Як це так? Хіба ми тебе цьому вчили? Хіба я не казав вам, що потрібно вчитися? (Казав! Ще й як казав! Сидячи захмелілий у пивниці й примушуючи дітей стояти і слухати його п'яне белькотіння). А середній вкрав зі школи мікроскоп і його продав!

Батько люто дивиться на матір:

— Це ти в усьому винна! Не дивишся за ними! Ходиш до півночі бозна з ким! Бо ти — зозуля! А ви всі, — показує на хлопців — підари! Геть з мого дому! Щоб тут і духу вашого не було! А ти куди, стара? А обід хто зварить?

Мати слухняно повертається дорізати цибулю і моркву...

Мала ж під загальний шумок також намагається втекти з кухні.

— Гей! А ти куди? — пролунав батьків голос. — Тебе хто відпускав? Ану назад. Я ще з тобою не говорив.

Вона, приречено опустивши голівку, повертається.

— А що таке?

— Що-що! Мовчи, доки тебе не спитають! Хто ти така, щоби задавати питання? У моїй хаті тільки я маю право запитувати! А ви — всі, чуєш усі — це вже до матері — тільки слухати! Бо без мене ви — ніхто! Ви — нуль без палички!

Дві жінки цього дому стоять мовчки. Одна нарізає цибулю. Інша не робить нічого. Тільки гарячково роззирається по кухні, чим би зайняти руки, щоб зараз не нагримали за те, що нічого не робить! Що вона — лінива!

Хіба може дитина, якій сотні разів на день товкмачать, що вона — ніщо, повірити ніби вона таки — ЩОСЬ?

— А тепер, коли їм (це про братів) трохи завад перцю, треба полежати. У мене був важкий день. Я хочу поспати. Ходи, мишко, — він обіймає її тією величезною лапою, якою зазвичай лупцює. Обіймає так різко, що це рівнозначно ляпасу. Її пересмикує... — Зробиш мені масаж і розкажеш казочку:

Вона не може відповісти:

— Ні, я не хочу!

Або:

— Мені неприємно це робити!

Або:

— Я не можу вас торкатися!

Або:

— Я хочу до своєї кімнати.

Вона не може нічого. Лише підкоритися. І всі у цьому будинку можуть тільки підкоритися. Бо вони зламані. Зламані біля самої основи. З таких дітей, якщо їх не лікувати любов'ю, виростають наркомани, п'яниці, невдахи, заздрісники, повії, або такі ж самі батьки.

І вона сідає на стільчик біля татка. Він кладе їй на коліна свою велику, треновану на материнським обличчі та дитячих тільцях, руку. І донька починає її масажувати.

— Не так! — каже батько, не розплющуючи очей. — Ніжніше. Розкажи мені казку. Про діда Ой, знаєш?

(Вона вже її сотню разів розповідала).

Минає півгодини. Сорок хвилин. Година. Батько хропе, лежачи з напіввідкритим ротом.

— Татку! Таточку! А можна мені вже йти? — сльози на очах вже дуже важко стримувати, бо крізь відчинене вікно з вулиці долітає веселий дитячий сміх.

— Га? Що? Куди йти?

— Геть... — несміло відповідає... — Я вже годину розповідаю...

— Які геть? Я ж іще казку не дослухав!

— Але я її вже двічі розповіла.

— Не бреш! Я її не чув!

— Чесно...

Через 20 хвилин вона не витримує і знову просить батька:

— Татку... А можна я вже піду?

— Ти що не бачиш, що я сплю? Скільки разів повторювати, що мене не будити.

— А можна... мені... вже... йти? Ви ж спите...

— Хто тобі сказав, що я сплю! Знову брешеш!

Сльози котяться обличчям. Їм не можна наказати. Бо вони не бояться нікого.

— Геть звідси! — лається батько. — Я навчу тебе, як любити мене! І віддай мені нові топанки, що мати купила тобі на свято.

Вона, схлипуючи, виходить. Виходить, щоб плакати дві години у своїй кімнаті. Плакати, знаючи, що ніхто не прийде її втішити. Ніхто не обійме й не скаже:

— Не плач, дитинко моя. Ми тебе любимо.

Навпаки, якщо хтось зайде до кімнати, то тільки для того, аби вигнати її надвір, бо що ж вона тут робить в обідню пору? Чому не годує курей, не допомагає матері поратися в городі, ледащо таке? Тому якщо хтось зайде, потрібно одразу вдавати, що вона щось робить. Що вона не просто так...

4.10

Вони піднімаються на Плішку. Попереду — провідник, далі — Нінка, гордо спираючись на знайдену палицю, а за нею — Алоїз із донькою власника генделика. Він весь час про щось розпитує малу, сміється. І цього достатньо, щоб Ніна вже поводитись, як завжди у такій ситуації: показово не розмовляючи з Алоїзом.

Хлопець не розуміє, що він зробив не так. Але те, що він помітив Нінчин стан, по ньому не скажеш. Він і надалі весело розмовляє з малою.

Йому подобаються Нінчині ревності й надуті губки.

Вони обоє грають у гру, назвавши її життям. Спільним життям.

Нінка піднімається, сердито гепаючи палицею.

— Мишко, тобі не важко йти? Ти не стомилася? — задирається Алоїз.

— Не важко! Мені добре, — гукає нервово вона і тихо промовляє, щоб не почули інші. — Спитай свою нову обраницю. А мене не треба. Я не потребую твоєї уваги.

Потім вони розкладають свої позитки на найвищій точці цього гірського району. Любуються світом, який простерся біля їхніх ніг.

Мала збирає квіточки, складаючи їх у букетик. Аби потім подарувати батькам. На її обличчі — невинність і доброта. І Ніна заспокоюється.

«Вона — дівчинка, і до чого тут взагалі вона? — думає Ніна. — Чому щоразу, коли він говорить не зі мною, мені хочеться плакати?»

«О, як ти мене любиш! — міркує в цей же час Алоїз. — Які шалені ревності! Навіть до цього дитяти...»

«А може, це егоїзм? Бажання власності?» — носить в думках Ніни.

«Яка ти гарна, коли дуєшся», — пестить її поглядом хлопець.

А може, це вічне порівняння себе з іншими? Невпевненість у собі?

— Рідна, ти що — знову надулася? — підходить він до неї.

— Не чіпай! Я збираю яфини!..

Вони повертаються примиреними. І він і вона — задоволені.

Ночують у старенькій хижці, де немає навіть світла. У цьому селі багато порожніх хат. Люди тікають звідси подалі від злиднів і безвиході.

Коханці сплять, як завжди, міцно обійнявшись. Ніби боячись відпустити. Враз дівчина прокидається від того, що Алоїз сильно її штовхає.

— Що таке, котенятко? — питає вона спростання.

— Не можу спати, — бурчить він.

— Гаразд, але я можу, — сміється Ніна. —
То, може, ти мені дозволиш?

— Але ж я не можу заснути через тебе!

— Через мене? Що ж я такого зробила? —
вже сердиться сонливиця. Адже мало того, що
розбудив серед ночі, та ще й звинувачує.

— Мені наснилося, що ти кохаєшся з іншим.

— Зайчику! — повертається до нього Ніна і
легенько цілує в плече.

Вона знає, що він такі цілунки любить.

Буває, коли Нінка нагнівається на нього за-
надто сильно і потім вдає холодну й байдужу,
коли Алоїз уже не на жарт розтривожиться,
вона каже, що він їй набрид. Тоді він відповідає:

— А згадай, як ти вчора цілувала мене у
плече. Ти кожну ніч мене так цілуєш. Ще й
примовляєш: «Я тебе кохаю, Алоїзику».

Але сьогодні на нього цілунок не діє. Вона
міцно притуляється до коханого, але Алоїз
лежить нерухомо. Ніби думає про щось дуже
важливе. І дівчина знову пірнає у сон. Але через
кілька хвилин прокидається від його сердитої
фрази:

— Знаєш, як подумаю про твоє минуле! Як
згадаю, скільки в тебе було чоловіків, то аж кров
мені в голову б'є! Не знаю, чи зможу тобі це
вибачити.

— Рідний, давай поговоримо про це зранку, — цілує вона лікоть, яким він її обіймає.

— Ні! Давай з'ясуємо тепер. Як думаєш, ти зможеш змінитися? Чи будеш мені вірною? Бо як ми житимемо разом? Ти хоч розумієш, що ти витворяла? Розумієш, яка в тебе була поведінка? Та ти — сучка, ось ти хто.

Після цих слів вона вже розуміє, звідки віє вітер. І їй це подобається.

— Милий, — вицілює вона його руку, — а хочеш я тобі масаж зроблю?

— Не хочу! — насплюється він.

Але вже по тому, як він її притис до себе, вона знає, що ще не все втрачено.

— Ну чого ти? Давай я зробю тобі масажик, а потім ти заснеш.

— Але спочатку ти маєш відповісти, чи змінишся...

— Ні, киць, спочатку масажик...

Алоїз повертається, і вона гладить його широкі, треновані плечі. Вона вдихає запах його сонної шкіри. І усміхається до себе, згадуючи, як нюхає його піжамку, коли коханий їде у від'їзду.

— Рідний мій...— пестячись нашіптує вона Алоїзові, починаючи хникати. — Як я люблю твої плечі! Як я дурію від твого запаху!

— Оленяточко моє довгоноге... — обертається він, ніби тільки цього й чекав. — Ходи

ТВОЯ ДИТИНКА

до мене. Покажи, чого ти навчилася у тих чоловіків...

— Не навчилася-а-а-а... — пхинькає вона, — ти навчив мене всь-о-о-о-му!

А далі — нестримні пестоці з неймовірними фантазіями. На які здатні тільки такі диваки, як вони...

1.11

Привіт, кароока зозулько!

Знаєш, я зрозумів, чого хочу. І це, мабуть, головний підсумок твого німецького заслання. Я хочу бути з **ТОБОЮ**. Залишилося тільки трошки зачекати.

Навіть у тюрмі люди живуть 25 років. Кажуть, що головне у в'язниці прожити перший день. Бо інші — це вже повторення.

Не плач, моя страждальнице. Кого Бог любить, того випробовує. А це ще навіть не випробування.

У нас буде цікаве життя. Життя двох творчих особистостей. Це буде спільна духовна подорож...

Цілую твоє заплакано-усміхнене личко.
Твій Алоїз.

2.11

Одного не по-зимовому сльотавого ранку ти прокинешся тільки для того, щоб витягнути з розетки телефонний шнур. Коли це зробиш — відчуєш неймовірне полегшення. Тепер уже не потрібно пояснювати всім, що ти не хочеш на день народження, на прогулянку, в кіно... Що хочеш бути сама. Тільки сама.

Сама — це коли не потрібно одягати масок. Адже люди, оці майстри прокрустових лож, завжди намагаються одягнути тебе в костюм, який вони тобі придумали. І бачать тебе такою, якою вигадали самі. Тому що натовп хоче і вміє творити тільки людину натовпу.

Потім той люд іде разом, думаючи, що — вільний. Але насправді не мають волі. А лише невеличку дещицю свободи (крок вправо — крок вліво), яку ладні віддати при першій-кращій нагоді...

Бо люди не вміють бути самотніми. Вони розцінюють самоту як кару, не розуміючи, що насправді вона і є свобода. Намагаються сунути свою незалежність в кишеню іншому. Тільки б не залишитися наодинці.

Наодинці з власними думками. Боятися, що їхні страхи, котрі норують у темних і теплих за-

капелках підсвідомості, вилізуть звідти і нагадають ПРО...

На самоті люди глипають телевізор, аби бачити інших. Грають у шахи на двох осіб. Або просиджують за комп'ютерними іграми чи віртуальним сексом — новітніми симуляторами реальності.

А ти зможеш сама піти на прогулянку чи в кіно... Ти це часто робитимеш. Проходжуватимешся вздовж старого Рейна, спостерігаючи за пароплавами, чайками, людьми, деревами, за чим тільки захочеш. Тобі не потрібно бути кимось... Досить залишатися собою... Оцією мовчазною дівчиною, якій просто подобається спостерігати.

Адже спостереження — це мистецтво. Наймовчазніша наука.

Перша ознака того, що ти спостерігач — байдужість до мобільного.

Два дні підряд ти готуватимешся з маленькими до карнавалу. «Гастелтерни» подарують тобі костюм клоуна із зеленою перукою. Діти скакатимуть від радощів, коли побачать тебе у яскравому кольоровому вбранні.

— Ти йдеш з нами на карнавал? Ти справді йдеш з нами?! Ура!!!

І, взявшись за руки, підете. Ви побачите багато діток, дорослих, які будуть так само розмальовані й радісні...

Малюки бігатимуть біля тебе, і твоє серце наповнюватиметься теплим усміхом.

Ти прийдеш на найбільший карнавал свого життя. Діти розчиняться в натовпі, шукаючи друзів. Ти залишишся сама...

І замислишся над тим, що таке карнавал у твоєму серці?

І враз, неочікувано, до тебе прийде істина — найбільший карнавал твого життя — саме життя.

Хіба ні? Цей натовп чужих людей, розмальованих до невпізнанності. Це суцільне переплетіння костюмів і твоє купання у власній самотності, як у найтеплішому морі. Ходіння поміж людей, коли ніщо не проходить повз тебе. Усотування деталей, запахів, кольорів, звуків, рухів, миготіння чийхось масок. Твої скарби нагромаджуватимуться від спостереження.

Ти ковзатимеш обличчями маленьких, щасливих німців. Спостерігатимеш, як дорослі м'яко і тактовно вчать їх любити свою країну. А бути залюбленим у батьківщину — значить любити батьків, які створили свій світ за власною подобою. Ти махатимеш німецьким прапорцем разом з усміхненими до тебе обличчями. І радісно сміятимешся, коли клоун зі сцени закликатиме:

ТВОЯ ДИТИНКА

— Дітки! Махайте прапорцями! Бо вони — символи нашої процвітаючої країни!

І дітвора кричатиме, розмахуючи над головою чорно-червоно-жовтими прапорцями. Бо вони вірять клоунові. Вірять батькам. Бо вони справді відчувають, що їм добре.

3.11

Одного дня до дівчинки підійде однокласниця і, показавши малюночок, запитає:

— Дивись! А гарно я намалювала?

— Так, дуже гарно, — ніяково відповість дівчинка, захоплено розглядаючи русалку з довгим зеленим волоссям, яка мрійливо дивиться з каменю в морську далечінь.

— А ти вмієш малювати?

— Не знаю, — промовить мала, зовсім забувши про свої малюнки напівоголених жінок, які ховала вдома під шафою.

— Давай робити комікси, — запропонує Катя.

— Давай, — несміло погодиться її залякана співрозмовниця. — А що це таке?

— Ти не знаєш, що таке комікси? — здивується худенька білявка. Але не засміється. Вона сяде біля однокласниці й почне їй пояснювати.

Між ними зав'яжеться дружба, заснована, як здавалося, на спільній любові до коміксів. Пізніше вони даватимуть одна-одній домашні завдання: малювати комікси на певну тему.

Ніхто не задавався питанням, чому Катька в той день підійшла до тихоні-«новенької»? Чому саме їй довірила таємницю свого хобі? Але це нікого із них і не цікавило, бо дівчинка вперше стала щасливою. Вона прокидалася вранці і, усміхаючись, йшла до школи. Бо знала: там на неї чекають. Там вона комусь потрібна. Її вислухатимуть, візьмуть за руку, подивляться її малюнки. Дітям вкрай потрібно, щоб хтось час від часу тримав їх за руку і хвалив їхні роботи.

Катчина мама, коли вітчима (молодшого за неї на вісім років заблуди) не було вдома, іноді дозволяла дівчаткам ночувати удвох. І це було найбільшим щастям! Свобода від дому. Воля.

В їхніх коміксах ставало дедалі більше еротики. Вони навіть навчилися малювати статеві акти. Отак у родині, у яких «немає» сексу, виховують одержимих дітей. Розповідають їм про капусту і лелек, не розуміючи, що обманюють в самій основі. Дурячи дітей, батьки змалку вчать їх брехати.

А кому тоді вірити, якщо не власним батькам?

Дівчаткам було разом добре. І вони майже не розлучалися.

Однокласники почали прозивати їх лесбійками.

Та два своєрідні світи створили свій один, в якому все було не схожим на реальність. Вони придумали власне письмо, власну мову, власні ігри, пісні, казки, комікси. Тоді, коли інші бісилися в класі, дівчата тихенько сиділи й щось малювали, писали, складали, відгадували. Вони були цікаві одна одній.

Але розмови про секс даремно не минають. Спочатку коміски, розглядання. Згодом попросили старшокласницю купити їм еротичну газету. А далі...

Зрештою, це трапилося мимоволі, спонтанно...

4.11

Алоїз приходить додому з відрядження. Неділя. Вихідний. Ніна лежить в ліжку і прикидається, що спить. Вона не відчиняє йому дверей. Чоловіка це дуже дивує. Адже як це так, його мишка, його кароока жабка, яка телефонує йому сотні разів, аби дізнатися навіть точну хвилину, коли він приїде, тепер лежить у ліжку і вдає, що спить!

— Привіт, мишеня! — присівши на ліжко, гладить її волосся.

— Привіт! — усміхається дівчина, не розплющуючи очей.

— Як ти? — його руки вже нишпорять під ковдрою. Але долоні не радісні. Бо він в'яне, не бачачи радості, цілунків і сліз. Зазвичай, вона кидається йому на шию і кілька хвилин просто плаче від щастя, що він уже вдома. Потім, зазвичай, випитує про амурні пригоди. І, не отримавши відповіді, спостерігаючи тільки задоволене обличчя свого Алоїзика, заливається сльозами:

— Ах! Як ти міг?! Для чого ти це зробив? Тобі що — мало мене? Пішов на три дні й вже одразу з кимось кохався! Фу! Ти гидкий мені! Не торкайся мене, не цілуй! Не чіпай моїх ніжок!.. О, любий! Ти ще кохаєш мене? Як я за тобою скучила-а-а-а-а...

А тепер цього нема. Нінка лежить на ліжку відсторонена і вдає, що хоче спати. Йому навіть на думку не спадає, що вона може бути хворою або пережити якусь неприємність.

«Зрада!» — б'ється в мозку страшна думка.

«Інший!» — калатає серце.

Він намагається повернути її голову до себе, легенько нею хитаючи, аби дівчина розплющила очі. Але Ніна ховає обличчя в його коліна.

— Подивися на мене! — наказує він.

— Не хочу... — каже вона сонно.

— Чому? Ти хіба не заскучала?

— Заскучала, але я хочу спати, — вона вперто ховає очі.

— Розплющ оченята! Ти не хочеш на мене глянути?

Вона розплющує їх і примружено дивиться на нього. Сумна дівчина не тягнеться до поцілунку. І це починає бісити Алоїза. Він миттю запалюється: встає з ліжка і починає ходити по кімнаті...

«Чому вона така дивна, така — не моя?»

— Рідна, ти не хочеш мені нічого розповісти?

Чоловік знову думає про зраду. Сумніви обсідають його, мов обридливі мухи. Він злиться на Нінку.

«Як вона могла! — кричить його его, доки він розпаковує рюкзак. — Сучку не змінити!»

— Ніно! Ну чому ти мовчиш?

— Бо я хочу спати.

— Хіба ти не виспалася?

Мовчанка пронизує кімнату.

Ревнивець підходить до ліжка. Розкриває її. Його невтішний погляд навіть на долю секунди не затримується на оголеному тілі, а врізаться в її обличчя, наче скальпель хірурга.

Пусти! — сердито відказує вона, коли Алоїз сідає на неї і розводить її руки вбоки. Тепер вона перед ним, мов на розп'ятті. І жоден порух не втече від його вивчаючого ока.

— Що ти вчора робила? — повільно запитує він.

— Нічого...

— Ти кудись ходила?

— Ні... — хитає головою. — Пустити! Мені ж боляче.

— Знаю. Але доки всього не розкажеш, я тебе не відпущу. Навіть не мрій.

— Я була вдома! Відчепися. Хіба ти не бачиш, що я хочу спати?!

— Не бреш! Чому ти сонна?

— Я писала!

— Я тобі не вірю.

— І не треба! Мені все одно! У тебе параноя! Ти всюди бачиш зраду.

— Просто я тебе знаю! Тобі б лише покохатися! Я тобі не вірю!

— Не віриш мені чи собі? Підозрює лише той, хто так робить! Не кохалася я ні з ким, не хвилюйся. Але мені набридло весь час бути під контролем! Наче я не можу кроку ступити, аби з кимось не переспати!

— А що — можеш? — його лице починає м'якнути.

«Що це я її знову підозрюю?» — думає він. І сердитий бреде на кухню. Вона не йде слідом. Не готує йому сніданок. Не просить помити руки. Нінка залишається в ліжку. Бліда, сумна, ніби справді чужа і нерідна.

Він, поснідавши, сідає за комп'ютер. Писати не хочеться, бо доки не настане мир із Нінкою, в нього не буде настрою. Тому він просто чекає, коли вона запхинеє і покличе до себе. Але цього не стається. Тому Алоїз вмикає музику і слухає, нічого не чуючи.

Його увагу привертає дзвінок мобільного. Він заходить до ванної, щоб вийняти телефон зі штанів, які лежать у корзині для брудного одягу, і бачить там голу Нінку. Вона сидить на краю ванни і нюхає його сорочку. Він ніяковіє, зиркаючи на неї:

— Що ти там вишукуєш?

Хапає штани і виходить.

Він дивиться на екран і цей номер його тривожить. Алоїз виходить на балкон, щоб Ніна не чула розмову.

Вона не почула ні слова...

Вона навіть не сказала ні слова.

Коли Нінка знову лягла в ліжко, Алоїз зайшов до ванної і, взявши свою сорочку, понюхав. Він усе зрозумів. І здивувався, чому ж у такому разі не було сліз, обіймів, дорікань, пробачень. А потім шаленого сексу крізь сльози.

Він захотів підійти до коханої, але не зробив цього. Тому знову сів за комп.

Він відкрив папку «Нінусикові твори» і, хоча ніколи цього не робив, почав перечитувати написане нею ВЧОРА.

1.12

Привіт, моя розумнице!

А що каже Ошо про похмілля? Бо ми вчора перегостилися.

Повністю погоджуюся з твоїм новим духовним батьком (О! Шо?). Завоювання — ось що вабить чоловіків і жінок. Але така потреба самоствердження — теж якась болячка внутрішня, за давнєна, психологічна.

Хоча для мене інтим ніколи не був домінантою у стосунках із жінками. Секс просто засвідчував, що жінка мені віддалася. Тобто віддала себе повністю. Перейшла через межу, найостанніший бар'єр. Тому після любовщів нема таємниць. І зі своїми жінками я міг говорити абсолютно про все. Вони ставали цікавими, живими. Тобто це було пізнання життя очима інших людей, які тобі довірилися. Це як на сеансі у психолога.

Цілую тебе, жабенятко, всюди! Чомусь згадав, яка ти була в лікарні — вся у крапочках. А я тебе любив і таку...

Твій Ало-Ало-Алоїз.

2.12

У тебе вийде з ладу комп'ютер. Це дуже засмутить, адже комп — це ніби ти сама. Це твої думки. Бо весь час, коли гулятимеш або читатимеш, відточуватимеш свої розмірковування, найважливіші з яких записуватимеш у папку «Думки». А тут враз — і все! Ти не зможеш писати, бо оте шалене гудіння не даватиме змоги зосередитися.

Через годину ти все ж вирішиш звернутися до «гастфатера».

— Томасе! — промовиш ти, зайшовши до його кабінету. — Ти можеш подивитися мій комп?

— З ним усе гаразд! — відповідь той, занурений у свої ноти. — Іди працюй.

І далі щось награватиме, ніби це не ти до нього підійшла, а муза.

— Але ж Томасе! Він гуде, як трактор! Він зламався!

— Так? Ну гаразд, я гляну, — худий і жиливий німець не хотючи встане і поплентається за тобою, наспівуючи щойно написане:

— О Гот, вір дагкен дір! Майн Гот! Майн Гот! Майн Гот: (О Боже, ми дякуємо тобі! Мій Боже! Мій Боже! Мій Боже...)

Ви спуститеся у твою підвальну кімнату. Томас, все ще мугикаючи «Майн Гот, Майн Гот», прислухатиметься до гудіння.

— Справді, щось він підозріло гуде, — скаже він, присівши біля системного блоку. — Знаєш, у юності я ремонтував радіо, так що в техніці розбираюся.

І зробивши серйозний вираз обличчя, щосили двічі гепне по металевій коробці. Комп нарешті заніміє, і ти довго сміятимешся від душі.

Виходить, що німці такі самі, як і ми?

Далі, щаслива, сядеш працювати. Знайдеш у електронній скриньці листа, в якому Маша з Петербурга розповідатиме про закінчення вчорашньої вечірки в кельнському кафе «Острів»: «руські» побили випадкових німців! Ха-ха!

Ти зникновієш, але це не виведе тебе з рівноваги. Увечері підеш гуляти. Тобі подобатиметься ходити маленькими закрученими вуличками й спостерігати за життям. Падатиме чи не перший сніг у січні. Ти йтимеш без мети. І раптом зловиш себе на думці, що співаєш. І не просто мугичеш собі під ніс, а співаєш голосно!

І від усвідомлення свого щастя тобі стане ще радісніше. Ти захочеш поділитися своєю радістю. Ти йтимеш, весь час усміхаючись. Це так класно: просто йти і усміхатися. Люди величез-

ного міста, де всі звикли не помічати одне одного, усміхатимуться тобі у відповідь.

Незнайомі хлопці підійдуть і запропонують пиво. Ти усміхатимешся-усміхатимешся-усміхатимешся. І навіть якщо на твоєму обличчі не буде усмішки, ти все одно усміхатимешся, бо щастя житиме не на обличчі. Воно оселиться глибоко в тобі.

Бо щастя — це і є звичайний стан людини. І народилися ми бути щасливими. Але люди кажуть: «Привіт. Як справи?». І вони нічого не хочуть чути у відповідь. Ці кілька слів потрібні лише для того, аби уникнути справжнього контакту! Люди перестали дивитися у вічі! Вони не тримаються за руки.

Коли ви востаннє тримали за руку свого чоловіка чи дружину? Коли востаннє цілували його чи її на прощання? Коли відчували енергетику одне одного?

Чому, коли ти раніше плакала, то це було так боляче? Бо ти плакала від душі! Чому ж ти не могла бути щасливою від душі?

Коли ти йтимеш щаслива, щаслива поспражньому, люди це відчуватимуть.

Хіба в тебе раніше не було такого, що ти, зустрівши на дорозі насуплену і злу людину, сама ставала сердитою і замкнутою?

Тепер ти сама заразила цих холодних людей теплом. А якби цією вулицею пройшовся з десяток щасливих сердець?

Падатиме сніг. Ти побачиш темношкіру дівчинку, яка сидітиме на лавиці й плакатиме. Підійдеш до неї.

— Привіт, — скажеш ти. — Що трапилося?

Вона подивиться на тебе з недовірою і присуне сумку ближче.

— Що сталося? — знову запитаєш ти.

Вона думатиме, думатиме, доки не вловить тепле коливання твого радісного серця.

— Я просто вперше бачу сніг. І я — щаслива.

— Чому ж ти плачеш? Я думала, тебе хтось образив.

— Ні...

— Тоді давай сміятися? Давай радіти разом!

— Давай! — схопиться вона на ноги, і, забувши про свою сумку, гаманець, гроші, візьме тебе за руку й ви, сміючись, побіжите бавитися з дітлахами у сніжки.

Бо для чого щасливій людині гроші?

3.12

Батько вранці поїхав чи не у перше своє відрадження. Мати збирається на роботу, щось наспівуючи. Хлопці майструють шпаківню.

— Можна і мені з вами? — скаче біля них дівчинка.

— Ні! — відповідає середущий. — Це я придумав, тож я й буду робити. А він мені тільки допомагає.

— Ну добре, — чи не вперше не ображається дівчинка. І тут же звертається до старшого брата. — А можна мені погратися з маленькими зайчиками?

— Можна! Тільки зайчиху не чіпай, бо може вкусити.

— Добре! — біжить мала до клітки. Там сидить їй нова радість. Троє маленьких зайченят. Вони сірі, майже голубі. Їй подобається тримати їх у руках, бо вони такі пухнасті, м'якенькі, теплі й милі. Тільки батько не дозволяє цього робити, бо каже, що після зайчиха може їх з'їсти!

Вона сидить біля клітки, тримаючи на колінах зайченя. Мати бере велосипед. Побачивши, що мала грається із зайчиками, вона вперше цього не заборонила.

— Граєшся? — запитала вона.

— Ага... — насторожено відповіла дівчинка, чекаючи, що зараз їй накажуть повернути вухастого до клітки.

Але мати змовчала.

— Бувай, дитинко! — каже вона на прощання.

— Па-па.

Загравшись, дівчинка забула нагодувати песика, якого вчора їм подарувала сусідка. Коли тьотя Марія його принесла, батько одразу відмовив:

— Ні! Нам не потрібен дворовий пес.

Але дівчинка взяла на руки цуценя і поцілувала його в мордочку.

— Який гарненький... — тихо проказала вона до сусідки.

— Бачите, дитині сподобався. Візьміть його! — наполягала сусідка.

— А як його звати? — запитала дівчинка, пестячи його на руках.

— Бобик.

Бобик тим часом від задоволення заскавучав, помочився на дівчинку і, позіхнувши, заснув.

— Бачиш, він тебе вже полюбив, — правила далі сусідка.

Батько насупився:

— Ну гаразд! Хай залишається.

Мабуть, йому було соромно відмовляти знайомій.

Дівчинка підхопилася, поклала зайченя у клітку й побігла наливати в миску молочко. Але коли вона вже стояла біля будки, то серце болісно тьохнуло: вона ж сьогодні не бачила Бобика!

— Бобику, їсти! Бобику! — покликала вона.

Але ніде ні звуку. Хлопці підозріло-хитро спостерігали за нею.

— Бобику! Бобику! — кликала дівчинка, а в голосі вже з'явився розпач. Вона інтуїтивно зрозуміла, що трапилося.

— Де Бобик? Ви ж знаєте, де він! — випитувала вона у хлопців.

— Може, утік! А може, ти йому набридла. Або не сподобалася, — скалив зуби середущий.

— Я не знаю, — сумно промовив старший.

— Ні, ви знаєте! — наполягала дівчинка. — Ви його втопили! Вам тато наказав! Я знаю, що ви його втопили!

— Я його не топив! — озався старший.

— Я теж. Що мені — нічого робити? Тільки твого Бобика топити? Треба було за ним гледіти! А не спати так довго.

— Його забрав тато, щоб викинути? — вона побігла на город, до каналу. Але ніяких слідів не знайшла.

Сльози — це коли від тебе підло забирають те, що ти любиш.

Згодом до неї підійшов старший.

— Досить рюмсати! Йдеш з нами горох красти?

— Куди?

— На ферму!

— А хто ще йде?

— Наташа, Вова, Таня і Чіта. Брат і я. Ну й ти, якщо хочеш. Хоч ти ще дуже мала, але ми тебе візьмемо. Я їх попрошу. Ну що — йдеш?

— Я не знаю. А якщо зловлять?

— Не зловлять!

— А якщо спіймають, то татові розкажуть. Або мамі. Ні, я не йду.

— Ну що — йде? — крикнув з двору середущий.

— Ні! Боїться!

— Ти її умов, бо вона розтриндить матері.

— Та я вмовляю, але вона не хоче.

— Ти що — боягузка? — знайшов слабинку середущий.

— Ні! — відповіла.

— Тоді ходи з нами!

— Добре!

— Бачиш, як із нею слід розмовляти? — реготнув середущий.

Через годину вони успішно перебралися на другий берег каналу. А ще через кілька хвилин так само успішно були спіймані сторожем. Той впізнав дівчинку, яка тікала останньою, адже була значно молодшою за всіх.

— Чекай-но-чекай! — погрожував він, махаючи рушницею. — Зараз же зателефоную твоїй матері і все розповім! Як тобі не ганьба?

Дівчинка тікала, голосно ревучи. Коли підбігла до каналу, то не стала шукати мілкого

місця, а одразу плигнула у воду. І вона накрила її всю. Отямилася вже на березі, лежачи на холодній осінній траві. Над нею схилюлися перелякані обличчя дітлахів.

— О! Очуняла! — крикнув хтось.

— Ходімо додому, — взяла її за руку сусідська дівчинка, допомагаючи підвестися.

— А де мій горох? — запитала мала.

— У воді. Ти ж випустила кульок, коли тонула.

— Але я без нього додому не піду!.. Всі приносять горох, лише я — ні.

— Але ж ми його вже не витягнемо.

— Ну то йдіть додому, я сама!

— Ти що — здуріла? Ти ж уся мокра!

Піднялася. Пішла. Дорогою додому охопив страх. А якщо справді сторож скаже матері, або, не приведи Господи, батькові? Що тоді?

— Гляди, — каже середущий брат вже на подвір'ї, — аби не зізналась матері, що ми горох крали.

— Добре... Тільки ж у мене платтячко мокре.

— А ти посуши.

— А як?

— Не знаю. Придумай щось. Не дай Боже, мати помітить — дістанеш від мене.

Вона розклала на подвір'ї вогонь, роздяглася до трусиків. На витягненій руці тримає голубу сукенку. Матеріал цупкий, тому не легко буде

його висушити. Коли вогонь почав пекти, вона додумалася почепити сукню на палицю. Стояла, замислено спостерігаючи за вогнем, аж доки не помітила жовті плями на голубій матерії. І аж оніміла з переляку: «Що тепер скаже мама?»

Саме в цю мить надходить мати...

4.12

Алоїз прокидається першим. Нінка ще спить. Вона завжди довго спить у вихідні. Зазвичай, він будить її ранковими любовщами, а далі, востаннє поцілувавши, йде щось писати. Вилежавшись досхочу, вона готує їсти. Кличе його до столу не словами, а обідньою сієстою. Поївши, вони лягають подрімати на годинку-другу або просто лежать, розмовляючи.

Того ранку Алоїз прокидається щасливий від передчуття, що сьогодні в них буде гарний день. Нінка міцно притискається щокою до його долоні й посопує. Він починає рухати пальцями, щоб привідкрити її губи, вона ж вдячно йому посміхається:

— Добрий ранок, поросятко. Знаєш, що мені снилося?

— Ні...

— А розповісти?

ТВОЯ ДИТИНКА

— Тільки після французького поцілунку, — погладжує він її.

— Ой, хитрун! Добре, я тобі не розповім про нього...

— Про кого? — насторожується Алоїз.

— Про того, хто мені снівся!

— Ні, розповіси! Тобі вже коханці сняться? Я знав, що ти — така! І в якій позі він тебе брав?

— Ха-ха! — регоче Ніна.

— Що тут смішного? Давай, валяй, розповідай про свій сон!

— Ні, — лащить вона, — тільки після любовців.

— Хитрунка!

— Така, як і ти! — скаче вона по ньому. — А він у моєму сні був такий милий, такий симпатичний. Його звали Піштою.

— Що ще за Пішта? Тобі твій колишній снівся?

— А не скажу! Не скажу! Спочатку ти мене:

— Не буду я тебе! Тут тебе всякі пестили півночі, а тепер я буду...

— Ти — здурів? — регоче вона, бо ця гра їй надзвичайно подобається. — Хто мене півночі?.. Хіба я не біля тебе спала? Ха-ха!

— Як хто-хто — Пішта!

— Ну й дурненький, — цілує його у живіт. — Пішта — це мій пес!!!

— Бреши-бреши! Це ж чоловіче ім'я! У мене однокласника так звали.

— Так, розумнику мій, нецілований зранку.

— Та й де ти тримала того пса, коли жила в студентській «общаці»? Хіба що в своєму ліжку?

Її очі наливаються вологою. Ними промайнуло небо. Вона в'яне, сидячи на його пружному животі.

— Ну що — як я тебе вичислив? Соромно брехати? Га? З кого поцілунок?

— З тебе, свинтусе дурний! І взагалі — облиш мене! Я хочу спати.

Він знає цей прийомчик. Коли вона каже, що хоче спати, значить — ображається.

— Ну що ти вже надулася? Це ж я маю ображатися! Трахалася цілу ніч з Піштою, а ще й мені про це п'ятаєш.

— Але Пішта — це мій пес. Чесно! Тільки мій! І нічий більше! Я його знайшла, вигодувала! — істерично схлипує Нінка. І він бачить, як її очима знову проноситься небо, тільки тепер уже з шаленою швидкістю.

— Заспокойся, маленька. Ти ж мені ніколи не розповідала про це... Я ж не знав... Розкажеш?

— Це було пізно восени. Біля смітників я надібала пакунок, в якому щось пищало. Я відкрила його і на мене аж посипалися блохи, уявляєш? Там було цуценя. Таке кругленьке,

вгодоване і ще сліпе! Я була в шоці. А воно, відчувши тепло, почало шукати материнську цицьку. Уявляєш? Ну я і забрала його до себе.

— В общагу?!

— Ага! В кімнаті, де ми жили четверо, почалася справжня війна.

— Уявляю...

— Але я не зважала. Цуценя мало кілька днів від народження. Його потрібно було годувати що дві години. Інакше воно так славучало, що збігалися сусіди. А ще воно плакало, якщо не відчувало поруч мене. Тому упродовж дев'яти днів я майже не виходила з кімнати. Навіть на пари не ходила! А вночі воно спало зі мною на ліжку. Від бліх його не можна було лікувати, бо був ще замалим, тож вони скакали і по мені. Але якби ти знав, яке ми відчували щастя з подругою, коли він розплющив очі!

Мабуть, щось подібне відчуває мати, коли її дитина зводиться на ніжки. Та це набридло двом іншим співмешканкам і вони донесли комендантші. Та прийшла шалено люта і почала грюкати в двері. Я вирішила їй не відчиняти. Бо добре знала, на що вона здатна.

Пішта тоді якраз спокійно спав на моїй спідничці. Але від шаленого грюкоту прокинувся й почав скиглити. Я взяла його на руки та песик вовтузився й просився на підлогу. Він був таким кумедним, таким золотим! Я ж його так

годувала, що він був схожий на колобка! Тільки малесенькі ніжки стирчали з-під вгодованого черевка. Тож він ледве міг рухатися.

Коли я його опустила, він підійшов до дверей і як задзявкотить! Комендантша за дверима остовпіла, а малий ще голосніше заливається. Але коли він почав гавкати й підливати під двері, я не витримала і розреготалася на весь голос!

— І що далі?

— Що-що! Наказали, щоб протягом доби його й духу не було.

Ну і?..

— Повісила на дверях гуртожитку оголошення: «Віддам породистого пса в добрі руки». А то ж була осінь. Хто хоче мороки з малесеньким песиком?

— І що — віддали комусь?

— Та віддали... Тільки виявилося, що це — не він, а вона. А кому потрібна дворняга, та ще й сучка? Але зрештою Пішту прилаштували... Іноді згадую, як ми разом спали: він уткнеться мордочкою мені під пахву й сопе. А я боюся поворухнутися, щоб, бува, не розбудити.

Алоїз мовчить. Ніна притуляється до нього, обіймаючи, але він не реагує.

— Ти що — образився?

— Ні! — відповідає коротко і далі думає своє.

— А що ж трапилось?

ТВОЯ ДИТИНКА

— Нічого...

Вона тягнеться до його паху.

— Поцілуєш мене там? — заголює Нінка свою піжаму.

— Ні, бо пси тобі дорожчі за людей! Називаєш їх іменами колишніх коханців.

— Твоїм би назвала: свою дитинку. Маленького синочка, який так буде схожий на тебе! — лащиться вона.

— Та тобі ще самій у садок ходити!

— Добре-добре! — насуплюється вона. — Думаєш, не народила б тобі сина? Ще й якого!

— Та я не сумніваюся. Тільки хто його у світ виводитиме?

Він підгортає її під себе так, як вона любить, міцно притиснувши вагою тіла.

— Не тисни мене! Дурень дурний! Це ж боляче! — пхінькає вона.

Але він і не думає зупинятися, знаючи, як їй це подобається...

1.13

Привіт, мишеня!

Уже минуло чотири тижні.

Уявляєш?

Тобі значно легше. Я залишився на місці, а ти помандрувала в часі і просторі. Але що тут скажеш?

ІРИСЯ ЛИКОВИЧ

Життя якесь таке одноманітне.

Де ти, моє свято?

Тепер мій порятунок — тільки в роботі. Тому
буду нещадно з нею розправлятися...

Твій ніжний-сніжний Алоїз Алоїзович.

2.13

Ти вперше зайдеш у дев'ятий відділ собору.
Там стоятиме золота гробниця із мошами трьох
волхвів. Люди падатимуть ниць перед ними. І ти
також опустишся на коліна... Аби зрозуміти, що
святі — це не просто вигадка.

Колись тобі казали, що Бог настільки ста-
рий, що його вік є запорукою істини. А ти була
всього лише метеликом, що летів на схоже на
правду світло. І тому вірила...

Ти вперше почуєш бамкання одного з най-
більших дзвонів у світі. І звук цей стане для тебе
піснею.

Коли ти віриш, то впевнений, що смерті
немає. Бо звідки їй взятися, якщо є Бог із без-
смертною філософією.

Оце й збагнеш ти. І щаслива підіймешся з
колін, аби вийти із мороку до світла...

3.13

Одного дня, коли дівчинка поверталася зі школи, у неї почало боліти лоно. Біль наростав, і коли дошкандибала додому, став нестерпним.

Вона плакала у своїй кімнаті й молилася. Зверталася до будь-яких позаземних сил, аби забрали від неї біль. Але нікому не сказала ні слова. Стимував страх, що її знову покарають.

«Боже, — думала вона, — яка я погана! Погана. Погана. Погана».

І так весь час: «Моя хвороба прогресує. Я помру. Тому що — по-га-на».

Що ще залишається дитині, якій від народження втокмачують, що вона погана?

Хіба вона не приречена на смерть? Хіба вона могла би взяти від життя щось більше? Хіба вона заслужила на щось краще?

В її серці відповідь дуже проста:

— Ні!

Після болю прийшло свербіння. Все почервоніло й розпухло до неймовірних розмірів. Жаж має великі очі.

— Усе! Це, мабуть, остання стадія. Я не доживу й до випускного. Треба тікати, щоб побачити хоч крихту світу...

Розглядала себе в дзеркало і плакала.

У школі одразу відкликала подругу. Примусила її сховатися за кущі, щоб, не приведи Господи, ніхто не почув їхню балачку.

— Катю! Я хочу тобі зізнатися.

— У чому? Ти закохалась?

— Ні, я — хвора.

— ???

— Смертельно!

— Брешеш! На що ж ти хвора?

— На СНІД.

— Цього не може бути!

— Може! Пам'ятаєш, на валеології нам розповідали про симптоми.

— Ну?

— Дивись! — опускає трусики.

— Гм... Справді, дивно... Якщо ти впевнена, що це — СНІД, то тоді...

— Я знаю...

— Стривай, але при останній стадії відпадає ніс!

— Ти впевнена?

— Точно. Я щось таке чула. Ану стань збоку, я гляну на обличчя. Чекай, я стисну носа. Ось так. О, він хруснув! Мабуть, уже починає відмирати. Мій вітчим п'яний кричав, що хто багаті «трахається», у того ніс відпаде.

— Дівчинка ледве тамує сльози...

— Це ж, напевно, боляче!

ТВОЯ ДИТИНКА

— Так! Моя бабка казала, що швидко вмирати легко. А довго — боляче! А ти ж вмираєш потрошку! Слухай, давай, я попрошу маму, щоб ти у нас заночувала? Я хотіла б ще з тобою хоч раз набавитися досхочу. Моїй сестрі купили дитячу швейну машинку, то будемо гратися у швачок.

— Так! — зблиснули очі дівчинки. — Я так хочу погратися зі швейною машинкою!

— Побігли, бо вже — дзвінок!

Вони забігли до класу. Учитель вже сидів за столом.

— А ви, дівчата, хіба не чули дзвінка?

— Чули... — опустили винувато голови.

— То чому запізнилися?

Мовчать.

— Бо вони — лесбіянки! — гукнув якийсь розумник.

Клас вибухнув реготом.

Після уроків Катя підійшла до дівчинки.

— Ну що робитимемо зі СНІДом?

— Може, підемо до лікаря?

— Але ж там твої родичі...

— Скажу, що однофамільці...

— Не повірять. Може, вигадаємо тобі інше прізвище?

Увечері дівчинка приходить додому. Вічно заклопотана мати ще на роботі. Батько читає газету. Діти вечеряють. Старший сидить зажу-

рений. Понуро дивиться в тарілку. Коли батько виходить, дівчинка його запитала:

— Щось трапилося?

— Ні! А тобі яке діло?! Сиди й помовкуй!

Вона була дуже вразливою. Якщо щось, одразу плакала. Так і тепер, сльози набігли на очі. А старший брат розповідає середньому.

— Усі в училищі сміються з моїх чобіт. Я коли зайшов, реготу було на цілу аудиторію. Питали, чи часом мій батько не сам їх зробив? Ніхто не вірить, що в татка висока посада, що він заробляє 700 рублів на місяць і що в нас є авто.

Розмову перервав батько, який надійшов:

— Що таке? — grimнув він. — Ви вже нормально й поїсти не можете? Чого ревеш?

— Нічого...

— Ну гляди мені.

А потім прийшла мати. У неї були підфарбовані губи, завите волосся і нова голуба курточка. Діти аж ахнули від несподіванки. Вони не звикли бачити матір красивою.

Батько довго й прискіпливо дивиться на дружину. Йому щось не подобається.

— Марш спати! — grimнув він на дітей.

Ті розбігаються, задоволені, по своїх кімнатах. Ніхто ж не хотів бути присутнім під час їхньої розмови.

Дівчинка одразу лягає у ліжко. І тільки накрившись ковдрою з голови до ніг, залишивши невеличкий отвір для повітря, засинає. Вона завжди спить повністю закутаною. Коли вона накрита, їй не так лячно...

4.13

Вони знову їдуть. Цього разу в її рідне село. Але як сказати батькам, що цей, майже на 15 років старший чоловік — її коханий?

Нінка телефонує матері, що до неї приїдуть журналісти, які писатимуть про церкву. Та погоджується, але є ще й батько, який впирається і видає рішуче: «Ні».

Мати дзвонить доньці. Але вже пізно, бо дівчина сидить зі своїм коханим у поїзді. Тоді Нінка телефонує однокласникові і проситься на нічліг до старої спорожнілої хижки. Той погоджується. Каже, що залишить ключ на підвіконні, бо сам працює в нічну зміну.

— Гаразд, — каже Нінка.

— Але там немає світла! — попереджає він.

— Це нічого! Ми купимо свічки.

— Тоді до завтра!

— Дякую, Федю!

На великій зупинці вони вискакують, аби купити свічки. Купують багато, щоб було достатньо на цілий вечір.

Перед хатою довго вовтузяться в темряві, відчиняючи ворота, шукають ключа, відмикають двері.

Нінка забігає першою, аби в темряві відшукати по пам'яті книжку й сховати. Книжку, яку їй ще на початку знайомства подарував Алоїз. А вона її віддала Феді. Нінка знає, що коханий за таке образився б. Тому поспішає закинути її під ліжко.

— Маля! Що ти там вовтузишся? Допоможи мені, адже я тут уперше! У тебе щось упало?

— Ні! Я просто перечепилася...

— Ходи, запалиш свічку.

Він роззувається і заходить до кімнати.

Федя розпалив грубку, тому тут тепло і навіть затишно. Вони запалюють свічки і розкладають пожитки. Потім вечеряють.

Дівчина ще хоче погуляти вечірнім селом, але Алоїз просить бути обачнішою.

— Адже це — село! — каже він. — Хтось побачить, а потім донесе батькам. Яке ти ще нерозумне! Думати треба головою!

— Не переживай, киця! Думаєш, я тут вперше ночую? Що-що, а хитрувати я вмію! — сміється Нінка.

— А з ким ти тут ще ночувала? Ти що — водила сюди хлопців?

— При чому тут хлопці, рідний! Ми сюди приходили відпочивати у вихідні.

— Еге ж... — з недовірою хитає він головою. — Знаю я твої відпочинки.

Потім вони сидять на ліжку й дуріють. Їм завжди так добре вдвох, що більше нікого, ну зовсім нікого їм не треба. Вони римують слова, щось пишуть. Їхня ідилія вражаюча. Вони усміхаються одне одному, а потім вона легенько б'є його рукою. Він знає, що дівчина починає загравати.

Потім Ніна розстеляє ліжко й роздягається. Йому дуже подобається її голуба піжамка, поцяцькована мавпочками і квіточками. Він каже, що тоді Ніна така дитинна і мила... Що аж хочеться з нею кохатися. Вона це знає, тому завжди перед тим, як лягти, проходить кімнатою. Їй подобається йому подобатися.

У піжамці й без макіяжу вона справді не виглядає на свої роки. А ще коли набере отой невинний вираз обличчя. Що б Алоїз у цю мить не робив, він неодмінно зводить на неї погляд і усміхається.

Тоді вона підбігає до нього і, мов дика кіззонька, плигає йому на коліна або опускається до ніг. І тільки після цього ховається під ковдру.

Нарешті вона задуває всі свічки, крім однієї.

— Мишко, я спатиму! — мурличе вона. Бо знає, як він любить щоразу її завойовувати.

Він, почувши про «спатиму», зазвичай каже:

— Не «пойняв»... А я?

Але в їхньому випадку передбачуваність не має значення. Бо в них є гра. Велика гра. І він вже більше не читає, не пише, не бавиться і не думає. Він роздягається. І її вкотре веселить його вигляд. Він завжди одягає на ніч лише футболку. Алоїз тоді схожий на карапуза, який загубив трусики. І вона вкотре сміється.

— Ах, ти порося мале! — загібає він її в обійми. — Ти з кого смієшся, малеча? З дяді Алоїза?

— Пусти! Дурень дурний! — пирскає вона.

Але він ураз серйознішає.

— Ти що — образився, — запитує вона, покриваючи цілунками його плече. — Що я вже не так сказала?

— Нічого, рідна. Я просто подумав, що значно старший за тебе. Але я про це не жалкую. А ти?

— А що я? Я теж...

— Ану подивися на мене!

— Що таке?

— Зі скількома хлопцями ти була на цьому ліжку?

— О Боже! Що на тебе найшло? У тебе знову параноя?

— Відповідай! Бо мені набридло завжди і в усьому, що стосується тебе, бути -енним дядьком, розумієш?

— Розумію, дурнику мій ревнивий... — підлещується Ніна, засіваючи цілунками його обличчя.

— Ні, паскуднице! Не переводь стрілки. Я, здається, про щось запитав, — бере її за підборіддя і дивиться просто в очі. — Мені потрібна правда! Чуєш?

— Ну... З одним. Це було ще у шкільні роки. Він був моїм першим коханням.

— І першим партнером?

— Ні.

— Я ж казав тобі, що ти — сучка! А хто був першим?

— А може, досить?

— Ні, не досить. Я — твій коханий, і маю право знати все.

— Чому ж я тебе не випитую про таке?

— Випитуєш!

— Не випитую! Здрава уже! Я така, яка є. Ти мене таку вибрав! Тепер нічого нарікати. Я тебе не тримаю, розумієш?

Він чи не вперше бачить її такою. Вона не підтримала гру...

Нінка відвертається до стіни, натягує ковдру на голову і вдає, що дуже хоче спати.

— Рідна, ти хочеш спати?

— Так. Я втомилася з дороги.

— Поцілуєш мене на ніч?

— Ні... Просто обійми мене.

— Але ж, киця, ти знаєш, що я не заспокоюсь...

— Я вже сплю!

Він лежить і думає. Він не ображається. Поведінка Ніни здається йому дивною.

«Що трапилося? — думає він. — Що я зробив не так?» Але відповіді не знаходить. Він чує, як вона нервово сопе і, може, навіть схлипує...

Чому?

Чому?!

Чому?!!

Відповіді нема. Запитати? Але ж вона й так не відповідає.

І тут він здогадується, що його найбільше насторожує. Вона накрилася з головою! Таке бувало тільки на початку їхніх стосунків. «Пам'ятаю, — думалося йому, — як я з неї кепкував, мовляв, спить, як ведмедик у барлозі. А вона насуплювалася і відмовчувалася. І тільки через кілька місяців почала спати нормально. І ось тепер знову. Що ж трапилося?».

— Диви, до нас залетів папуга, — раптом каже він.

— Що? Який папуга? — здивовано вистромляє голову Нінка.

— А он — на стіні!

— Де?!

ТВОЯ ДИТИНКА

— Та от: тінь від свічки бачиш? Це він і є: папуга африканський. Ось крила, дзьоб, а це — чубчик.

— Сам ти папуга, дурень дурний!

А він її лише міцно-преміцно обіймає. Так, щоб кохана відчула всі його м'язи. Алоїз легеньким порухом голови відгортає покривало, щоб торкнутися її шиї. Чоловік цілує її ніжно й гаряче, аби відчути, як вона перебирає ніжками.

Але Нінка лежить нерухомо. Тоді він цілує її плече, щоразу далі відгортаючи покривало. І Алоїзові здається, що вона м'якне, піддається. Досвідчений коханець це відчуває. Чоловік перевертає її на спину...

Вона кохається пристрасно, але мовчки. Без сліз. Без запевнянь. Без прохань.

Потому щасливий коханець притискає її до себе, намагаючись заснути. Ніна лежить на його руці. Вже засинаючи, він відчуває, як щось мокре й тепле покотилось на його долоню. Але не каже нічого.

1.14

Хенде хох, кляйне порося!

Ну чому ти хочеш завжди усе зіпсувати? Що за така видатна риса характеру?

Я розумію, що тобі важко. І не тільки за мною, але й за звичним середовищем. Але вже

так багато часу позаду. Я часто уявляю наше з тобою спільне життя. Ми будемо багато мандрувати. Їздити Україною.

Ми будемо дивними, не схожими на інших, і до дідька творчими. Це має бути щось фантастичне. Не тільки гармонія тілесна й духовна, а й інтелектуальна. А ти починаєш хникати.

Не треба бути злим. Це найпростіше. Треба бути добрим. А це набагато важче.

Я чекаю ТЕБЕ! Ти розумієш це чи ні?

Твій Алоуес.

2.14

До тебе знову прийде сум. Прийде невтішно, як надходить злива. Ота, котра вже давно нависала, але її вперто ніхто не помічав.

Ти не радітимеш новому карнавалу... Ти не танцюватимеш і не підстрибуватимеш разом з усіма. Зранку одягатимеш через «не хочу» свій карнавальний костюм. І оце «не хочу» бахкати-ме тебе по голові зливою, яку ніхто не помічав.

А потім поплентаєшся за малими на вулицю. Там розкидуватимуть цукерки, танцюватимуть і співатимуть.

Даруватимуть квіти посеред вулиці й зими. Вродливий чоловік підійде до тебе й простягне жовтий, поцяцькований чорним, тюльпан.

— Данке... (Дякую...) — усміхнешся ти.

Але відчуєш, що сказала ці слова через силу.

— Ві гайс ду? (Як тебе звати?)

— Еншулдігунг, іх габе кайне луст цум шпре-хен! (Вибачте, я не маю бажання розмовляти).

— О! Вас іст пасірт? Вір габен гойте карнавал. Унд зі золлен ніх трауріг зайн, зондерн лустіг. (О! Що трапилося? У нас сьогодні карнавал і ви маєте бути не сумною, а веселою).

— ...

— Я гуд. Філе шпас. Біс нексте мал. (Ну гаразд. Хай щастить. До наступного разу).

— Чюс. (Бувайте).

Ти триматимеш в руці оту жовто-чорну квітку і тобі чомусь так захочеться плакати.

Навіть почне боліти око.

«Мабуть, продуло», — подумаєш ти і, припинивши збирати з дітьми цукерки, підеш додому.

«Чому? — розмірковуватимеш ти. — Чому я не радію, коли інші веселяться. Що зі мною не так?»

Це все тебе страшенно засмутить, адже на цей карнавал ти чекала півмісяця!

У кімнаті знімеш зелену перуку, накладний ніс клоуна і ляжеш. Будеш переповнена кепським настроєм, як твоя торба — цукерками. І вперше тут тебе огорне темний розпач нерозуміння власного смутку.

Лежатимеш нерухомо півгодини. І в одну прекрасну мить зрозумієш, що око вже не болить, і ти цього навіть не помітила.

Тоді вирішиш, що не варто пропускати те, на що так довго чекала, і що, можливо, бачиш отаке дійство востаннє. І якось сумно, ніби аж приречено, знову одягнеш перуку, червоний ніс. Гай-гай, з таким настроєм тільки клоуном бути...

Вийдеш на вулицю. І чомусь з натовпу одразу винирне отой дядько, який подарував квітку:

— О, гало! Іх габ діх гезусхт! Во варст ду? (О, привіт! Я тебе шукав! Де ти була?)

Він закрутить тебе в цьому танці німців, цукерок і декорацій. Ти на мить станеш такою ж, як він. Бо гарний настрій, як і поганий, завжди передається.

Але око! Однієї миті, ти ЗНОВУ зрозумієш, воно ЗНОВУ тебе дуже! Сильно! Болить! Настрій вкотре переміниться...

Знову кімната і ліжка. Ляжеш і прислухатимешся до себе...

Що сталося?

Звідки цей стан?

Тоді вирішиш не відкидати свій сум. Бо смуток, як і щастя, це — стан душі. Чому, коли вже він прийшов, не побути з ним? Адже при-тлумивши його, ти не розв'яжеш проблему, а тільки заженеш її на дно.

ТВОЯ ДИТИНКА

Тоді вирішиш просто поговорити зі своїм настроєм. Захочеш сама себе запитати:

— Хто ти, дівчино, що боїшся власного смутку?

Адже по-спражньому живе тільки той, хто не боїться нічого. В кого немає страху.

І ти, заплющивши очі, вийдеш за межі тіла (чекай, хіба не звідси починається медитація?), станеш осторонь себе і спостерігатимеш.

Тоді спостереження поведе тебе за межі кімнати, на карнавал, на який не хотілося йти...

А чи не був цей примусовий похід спровокований для плачу?

Щоб потім підлю собі збрехати: я плакала, бо мені не сподобалося на карнавалі.

Чому ж не сподобалося?

І врешті непомітно підкрадешся до головного: чому вранці тобі було неприємно стояти на зупинці?

Стоп!

Ти ж насправді не матимеш відповіді на причину вранішнього депресивного настрою! І оце незнання ще тоді забило свій дряпучий цвях. Настрій, згадаєш ти, погіршився, але ти вирішила проігнорувати цей стан. Ти не хотіла в нього занурюватися. Ти не хотіла подорожувати ним. А тепер маєш аж дві неприємні процедури роздягання.

Ти ще довго стоятимеш над собою, розкладаючи, записуючи й зіставляючи оті «чому». І коли останнє запитання стоятиме навпроти відповіді, ти помітиш, що німуєш. Без сліз, без бажань, без болю...

Більшість людей не хочуть шукати відповіді на свої «чому», бо бояться побачити себе негарними. Бояться розгледіти свої негативні риси, які вони так звикли маскувати від сторонніх. Але все, що приховане, насправді не зникає. Воно стає болючішим.

Ти знову поєднаєшся з собою. Підіймешся з ліжка і підеш робити зарядку.

3.14

Минулої ночі голубу курточку, куплену за довго заощаджувані гроші, було порубано на дрібні шматочки. Діти голосили, мов навіжені, але відірвати батька від матері ніхто не наважився.

Вони боялися його, як хвалився той, «мов вогню». І був цим страшенно вдоволений.

— Тільки я тут — хтось! — казав він, сидячи за погаром вина.

І всі справді відчували себе ніким. Бо над ними панував один великий бог — страх.

— Тільки мене ви повинні слухатися! — правив далі «татко». — А ти, виблядку, чого так

дивишся? Хто тобі дозволяв дивитися мені у вічі? Сиди собі і сопи у дві дірки!

У такі хвилини мати десь переховувалася. Інколи спала в сусідів, інколи — у свекрухи. Але та не завжди пускала її, примовляючи:

— Казала тобі, щоб за мого сина не виходила! Бо ти йому не пара! Тепер йди до нього. Хай тебе б'є, коли ти — курва! Мабуть, гуляєш, тому й лупцює! От я вийшла заміж дівчиною, не те, що ти — з причепом! Тепер тебе Бог і карає. Забирайся додому!

А насправді вона, як і всі, боялася сина. Не могла підійти до нього й сказати:

— Синку! Схаменися! Що ти робиш? Хіба не бачиш, як глибоко травмуєш дитячі душі? Що породивши нове життя, вдихаєш в нього всю свою поганющу суть?

Часто, коли дівчинка прибігала до баби вся в синцях, стара казала:

— Но, бачиш дитино, знову дісталось. Так і мій чоловік усе бив дітей... А мене — іще більше. Гей-гей, скільки разів не ночувала я вдома! Зате на старість, коли був уже геть немічним, я йому відплатила сповна!

Дві подружки пішли в лікарню. Вони мали план: як зробити так, щоб про їхні відвідини не дізналися в школі. Бо директор точно розкаже батькам. А тоді — начувайся!

Вони прийшли пізно. Після уроків. Несміливо проходжувалися коридорами, не знаючи, в які двері податися. Такі слова, як «гінекологія» чи «жіноча консультація» не говорили їм ні про що.

Трохи повагавшись, зайшли, де було привідчинено. За столом сиділа літня жінка з добрим обличчям.

— Доброго дня! — першою обізвалася Катя.

— Доброго дня, дівчатка, — глянула на них жінка в білому.

— Ми шукаємо лікаря...

— Лікаря? А що ви хотіли?

Десь заплакала дитина...

— А ми хотіли порадитися, — взяла ініціативу на себе Катя.

— Порадитися? Гм... І що ж вас, милі мої, турбує?

— Вона, — киває головою на подружку Катя, — хвора.

— І чим вона хворіє?

— Ми точно не знаємо, але здається, що СНІДом! Принаймні саме зі СНІДом співпадають всі ознаки...

— Що? СНІДом? — розширилися здивовані очі жінки в білому.

— Так! Бо в неї там болить і пече! А ще й висипка є!

— Гм... Але ж ви сідайте... дівчатка... сідайте.
Не стійте біля дверей.

Дівчата ніяково познімали з плечей рюкзаки. Посідали на самий крайчик тапчана, готові кожної миті дременути.

— А ще що? — питала жінка. — Що ще турбує?

— Ну... Ми не знаємо...

— Гм... — розмірковує жінка в халаті. — Звідки тут взятися СНІДу? У тебе колись брали кров на аналіз?

— Ні, — видихнула дівчинка.

— А з хлопцем ти спала?

— Спала! — опустила очі мала.

— Спала?! І коли ж це ти встигла?

— А її з,,валтували, — поспішила рятувати подружку Катя.

«З,,валтували? — подумала дівчинка. — Хіба це входило в наші плани? І звідки вона таке взяла?»

— З,,валтували? — перепитала жінка. — Так потрібно заявити в міліцію! Що ж ви тут сидите! Ти хоч знаєш, хто тебе з,,валтував?

— Знає! Аякже! Звичайно, що знає! — брехала перелякано Мар'яна.

«Навіщо ти таке городиш? — запитував погляд дівчинки. — Що тепер далі? Як ми з цього виплутаємося?»

— Мусите заявити! Що ви чекаєте? Так хоч гроші матимете...

— Та ні, нам не потрібні гроші. Нам би її вилікувати:

— Але, дівчата, скажу вам чесно, від СНІДу не лікують. Від нього помирають. Причому доволі швидко. А тобі, дівчинко, потрібно зареєструватися в нашій лікарні. Заповнити анкету. Здати кров, пройти обстеження. Можливо, це навіть коштуватиме грошей.

— Ні! Я не можу зареєструватися! Я хотіла б, щоб це все зробили, не засвічуючи мого прізвища!

— Гм... А це ще чому?

— Бо ви зателефонуєте до школи!

— Бо в мене тут родичі працюють! І ви їм розповісте!

— В один голос закричали дівчата.

— Родичі, кажеш? І хто тут у тебе?

— Я не можу вам цього сказати.

— А чому б і ні? Ти мені скажи, а я нікому не розповім, не хвилюйся.

— І дівчинка ледь прошепотіла прізвище.

— Це та, що в хірургії? — задумалася жінка в білому. При цьому її обличчя аж витягнулося від цікавості. Але не отримавши відповіді, перепитала:

— Та, що на третьому поверсі?

— Так! — відповіла дівчинка і відчула, як її боляче вщипнула подруга. Але вже було пізно.

— Ой, дівчатка мої... — задумалась жінка. — Навіть не знаю, чим вам допомогти. СНІД — це дуже страшна хвороба. Тобі потрібно стати на облік. А тепер ви маєте піти, бо я мушу зачинити кабінет.

Вони вийшли. Через кілька хвилин, коли вже були на подвір'ї, вийшла й жінка в білому халаті. Вона поставила біля себе відро й швабру і почала прибирати довгий коридор гінекології.

Дівчата сіли на лавицю. Що тепер робити? Від кого чекати допомоги?

— Я боюся, — захникала Катя, — що я теж хвора. Ми ж із тобою також цілувалися. А хвороба ця передається саме через любові. Я також помру?

— Мені дуже страшно! — схлипнула дівчинка. — Я не знаю, що робити...

— Є тільки два варіанти. Перший, це зареєструватися і здати аналізи. Інший, гірший, мовчати і чекати, коли ти помреш... Я вибрала б перший.

— А я не можу! Ти не знаєш, що зі мною зроблять вдома, коли дізнаються, що я спала з хлопцем!

— А може, ти не спала? Ми ще не виснили...

— Ні, точно спала. Я чомусь так відчуваю.

— Я би все одно розповіла мамі. Вона б допомогла.

— А я не можу, бо вона розповість батькові. І він мене відлупцює. А потім відлупцює маму.

— З чого ти взяла?

— А я одного разу чула, як він казав мамі, що якщо я завагітнію, куритиму або матиму погану поведінку, то він її приб'є. Але спочатку приб'є мене!

— Чому ти його так боїшся? Коли ми зустрілися на вулиці, він зі мною так мило розмовляв. Мені здалося, що твій тато такий приємний! Навіть мене погладив. А ти говориш такі жахливі речі. Краще мати рідного батька, ніж так, як я — вітчима.

Вони попрощалися. Дівчинка йшла додому з подвійним каменем на серці. Окрім невиліковної хвороби, її гнітило ще й почуття безмежного страху.

4.14

Одного пізнього вечора стомлена і сумна Нінка повертається після роботи і курсів додому.

Кілька днів тому вона вирішила розповісти Алоїзові про свої плани на наступний рік, але ніяк не наважувалася. Бо страх бути незрозумілою часто навшпиньки ходив за нею.

А ще у коханців аж два вечори не було любові.

«Що трапилося? — думає Нінка — Це на нього не схоже. Можливо, в Алоїза з'явилася інша? І він кохає її? Так-так, адже сьогодні зранку він не так поцілував мене на прощання. І обійняв лише легесенько!

А ще вночі Ніна прокинулася від того, що спала не на його плечі, а на подушці! Вона ледь не розплакалася і навіть хотіла його розбудити, щоб запитати, чи він її ще кохає. Але потім вирішила зробити це вранці. А коли він зранку не потягнувся до неї, вона страшенно образилася і розплакалася.

— Чому ти плачеш? — питає здивований Алоїз. — Мишко, тобі вже час збиратися. Дивися, вже дев'ята година. Знову шеф на тебе нагрімає. Чому ти плачеш? Можеш мені пояснити?

— Не-е-е-м-о-о-о-ж-у-у-у! Раніше ти мене зранку нічого не питав!

Він хоче обійняти її, але Ніна різко встає з ліжка.

— Не хочеш обіймати і не треба! Спи собі. Якщо не кинеся до телефона, тільки-но я вийду за двері!

— Що ти, мавпочко, верзеш? — сміється він. — Кому я можу телефонувати? Хіба я не весь час проводжу з тобою?

— Ага! Як ти проводиш зі мною час, коли я з 10-ої ранку до 9-ої вечора в місті?!

Перепоовнена спогадами, що цвірінькають в ній розтривоженими горобцями, засмучена дівчина натискає на дзвінок. Та двері їй ніхто не відчиняє. Її серце знову налякано тьохкає: «Де він?».

Вона відмикає квартиру сама. Вечеря нидіє в холодильнику. До неї ніхто не торкнувся.

«Де ж він?»

Спантеличена довго думає, сидячи на кухні. І що тепер робити? Адже це трапилось уперше! Вперше з нею не порадилися і ні про що не попередили.

«Як правильно відреагувати?», — думає вона.

Ніна вирішує чекати. Не може ж він десь так довго затримуватися. В її трошки хворобливу уяву розтривожені горобці наносять образи темних вулиць, прихованих барів. І коханок.

Дівчина лежить на ліжку й вдає ніби читає.

Далі розігріває вечерю.

Накриває стіл на двох.

Робить це дуже повільно.

Весь час чекаючи.

Та Алоїз не приходить.

Коли одинадцята година вистрілює сумнівами, коли горобці, яких підпалила її уява, починають запалювати собою все довкола, Ніна

вирішує йому зателефонувати. Вона набирає номер й чекає із завмиранням серця. Що вона йому скаже? Що запитає? Яким тоном розмовлятиме? Ніщо в ту мить не природне. Тільки страх.

Але зі слухавки банально повідомляють:

— Ваш абонент знаходиться поза зоною досяжності!!!!!!

— О! І що тепер?!

Вона чомусь не може не сердитися. Відчуває себе надзвичайно ображеною. Її плаксиве «я» повстає проти такого поводження! «Зрада! — кричить воно, надриваючи серце. — Підла зрада! Тобі не цікаво, з ким він там? Яка вона і скільки їй років? Чи вродлива і чи гаряча у ліжку?».

Дівчина знову бреде до телефону. Як на зло, на мобільному ще вчора закінчився рахунок. Набирає його номер, думаючи над тим, що тепер, коли Алоїз увімкне телефон, у нього виб'є вже двічі: «Вам дзвонили....»

І це погано! Тепер він знатиме, що Ніна йому стільки разів телефонувала!

«Ваш абонент поза зоною...»

Вона вимикає світло. Вкладається в ліжко, намагаючись заснути. Лежить так не довше п'яти хвилин.

А потім — сльози, сльози, сльози...

Дикий безутішний плач.

Але чому вона плаче? Що він зробив не так?

Потім вона накривається з головою і вже так ридає. Через двадцять хвилин це їй набридає і вона телефонує знайомій. Бо подружок у неї нема. Ніна скаржиться на Алоїза:

— Уявляєш? — розповідає вона. — Я тепер навіть не знаю, де він!

— Я в шоці! — каже знайома й одразу пропонує. — Приходь до нас. Хоч раз в житті погуляєш. А то через твого розумника я скоро забуду, який ти маєш вигляд.

— Добре! — погоджується Нінка, бо бути сама тепер не може. Мусить відволіктися від цих сліз. Має примусити себе усміхнутися, адже на душі гірко і розпач.

Дівчина сідає у нічне таксі, так і не збагнувши, чому так невтішно плакала?

Коли Ніна приїхала, хлопці й дівчата вже чекали на неї з пивом. І тільки-но вона відкоркувала пляшку, як зателефонував ВІН.

Нінка сотні разів говорила собі, що коли подзвонить Алоїз, вона не братиме слухавку із принципу, але тепер одразу до неї кидається.

— Мишко моя! Де ти сховалася? Я зайшов до хати. Сиджу тут вже десять хвилин, а тебе нема й нема! Де ти, маленька?

— Я в подружки. П'ю пиво.

— А що ти там так пізно робиш? Коли прийдеш?

— Я не прийду!

— Як це?

— Не прийду!!!

— І чому?

— Тому що ти повівся зі мною підло!

— Чому, маленький і дурненький зайчику? У нас була акція. А потім ми з хлопцями завалили на пиво.

— Але ти міг мене попередити!

— Мишко, я вже був п'яненьким і геть забув!

Ходи додому, рідна!

— Ні.

— То що мені робити?

— А що хочеш!

Насправді вона ДУЖЕ хотіла додому. Вона ДУЖЕ хотіла до нього. Бо, як не дивно, любила, коли чоловік напідпитку. Це траплялося рідко, але тоді він був таким кумедним. Він так її тоді любив і пестив! Легкий запах алкоголю та якоїсь кнайпи збуджував Ніну. Але зараз вона не біжить до нього, бо вибирає дурну й егоїстичну позу ображеної. Нінка не захотіла стати розуміючою й доброю. Не змогла. Не навчилася.

А ще вона не могла показати свою слабкість перед знайомою, яка щойно казала: «Тільки-но він тобі зателефонує, як ти одразу побіжиш. Ти — ненормальна. Хіба не бачиш, що він завжди робить усе, як захоче? Перестань над ним трястися. Ти — дівчина! Хай він за тобою

бігає! Думаєш, де він зараз сидить? Із пацанами? Не будь наївною».

«Ну і як тепер зібратися й піти? — думала Ніна.

І вона стала в позу. Це був маленький акт са-
моствердження. Тільки в чийх очах?

Його?

Подруги?

Своїх?

Нінка засинає на одному ліжку з Танькою, весь час чекаючи, що коханий зателефонує знову. Тоді вона піде, незважаючи ні на що. Але Алоїз не дзвонить, і вона, стомлена чеканням і пивом, провалюється у сон.

Будить її телефонний дзвінок.

— Мишо! Ти де?

— Як де? Я сплю!

— Куди ти поділася? Я прокинувся від того, що нікого не обіймаю! Я нічого не розумію, — бурчав у слухавці здивовано-сердитий голос Алоїза.

— Я ж у Таньки.

— Як це у Таньки? Що ти там робиш? Бачила, котра година? Що ти там робиши о п'ятій ранку?

— Що-що? Сплю!

— А чому ти не вдома? Я щось нічого не доганяю. Слухай, я що — вчора напився? Нічого

ТВОЯ ДИТИНКА

не пам'ятаю! Ми що, посварилися? Вибач, моє оленятчко. Повертайся додому!

— А вчора? — починає хникати Нінка.

— Учора? А що було вчора?

— Я прокинулась, а ти мене не обіймав! В тебе є інша-а-а-а-а! Я знаю-у-у-у-у-у! Я все зрозуміла-а-а-а-а-а! Але щоб ти знав, можеш собі мати іншу, я й так скоро від'їжджаю-у-у-у!

— Куди це ти, моя маленька мрійнице, збираєшся? — вже сміється він з її нової витівки-привертання-уваги. — Бери таксі й дуй додому, щоб я тебе трошки погриз.

— А я не хо-о-чу-у-у, щоб ти-и м-е-ен-е гриз!

— Добре, жабко, не хочеш і не треба! Але повертайся!

Сонна Танька піднімає голову:

— Ніно! Я хочу спати! Май совість!

— Добре! Їду... — шепоче дівчина в слухавку.

А вдома, як завжди, плачі й обійми. Вона вміє подібатися цьому чоловікові. Уміє плакати на його плечі. А він уміє любити її сльози.

Оце й є дивом двох закоханих. Вони знайшли і ключ, і шпаринку.

1.15

Привіт, жабеня!

Як це на тебе схоже: ще одну справу не вирішити, як уже замутити іншу. Який Єгипет?!

Який ще наступний рік?! Ти спочатку розберися з Німеччиною у цьому році!

Тут один місяць розлуки годі пережити, а ти вже в нову неволю лізеш. Мені так від цього чомусь важко і сумно. Хріновий стан. Я тобі це пишу, бо ти казала, що між нами не має бути таємниць, а не для того, щоб поплакатися...

Знаєш, наша переписка замінює щоденник. Але жодний інтернет не замінить твій голосочок. Голос — це майже півлюдини. Навіть паузами, зітханнями чи бринінням можна так багато сказати! От якби ще й зображення!

Цілую тебе.

2.15

Ти відвідуватимеш найцікавіші у твоєму житті заняття. Спілкуватимешся з різною молоддю. Одного разу Оналі розповість тобі про цікаву молодіжну програму, за якою можна майже безплатно поїхати на рік до Австралії.

Оналі розповідатиме тобі про свого хлопця, який у 24 роки вже побував ув Індії, Америці та Австралії, звідки повернувся вже з нею.

Потім до твоїх рук потраплять інформаційні буклети про молодіжні програми. І тебе шокує, що у твоїй країні ти про них нічого не чула. Бо вдома навіть за інформацію про «Au pair» та «Work and Travel» тобі довелося платити шалені

гроші! Це коли тут, за кордоном, більшість програм безкоштовні. Платити потрібно тільки за дорогу. В Єгипет, наприклад, ще й переліт забезпечують. Ти замислишся над тим, чому тут молодь зовсім не така, як у твоїй країні? А відповідь дуже проста: бо тут про неї дбають.

У тебе засвітяться очі: ти зрозумієш, що життя лише починається! Що всі двері для тебе відчинені.

Знову фестиваль. Знову свято. Народ із веселими обличчями засіватиме місто солодощами. На вашій «вег» (вулиці) — карнавал. Король і королева кидатимуть з авто цукерками, а щасливі дітлахі бігатимуть за ними, співаючи:

— Колонія-а-а! Віва-а-а Колонія-а-а!!! (Колон — давня назва Кельну.)

Велика лавина свята. Без єдиної пляшки алкоголю. Без жодної сигарети. Без лайливого слова чи бійки. Тут діти не сперечатимуться, біля чийх ніг упала цукерка і кому вона належить!

Ти будеш безмежно здивована, коли чужі малюки тицятимуть тобі до рук шоколадні батончики «Баунті» чи «Снікерс».

Вуличний король з королевою, розкидавши цукерки, зійдуть з авто і станцюють чудернацький танець давніх німецьких правителів. У кожного німця цього дня на щоді буде малю-

нок: три корони й дев'ять крапель сліз — герб міста, в якому ти житимеш.

Ти згадаєш, як довго чекала на це свято: початок найбільшого карнавалу Європи. Адже попередні були тільки своєрідною підготовкою. За кілька днів на мовних курсах повідомлять, що на тиждень скасовуються навчання. Ти здивовано запитаєш: «Чому?».

— Бо ж карнавал розпочинається! Вулиці перекриють так, що жодне авто не прошигне.

— І що — ніхто не працюватиме?

— Так хто ж буде працювати у КАРНАВАЛ? — сміятимуться із твого невігластва.

— Справді, — згодишся ти, — як можна працювати, коли КАРНАВАЛ.

Коли починається карнавал, життя стає суцільним святом.

3.15

Усе набуває дедалі сірішого кольору. Мати тепер спить у кімнаті з донькою. Вони поставили велике ліжко, на якому ночують. І це тоді, коли випускниці так потрібен свій простір.

Тепер вона не може вечорами писати щоденник, плакати на самоті, сумувати чи мріяти. У неї була одна-єдина радість у цьому будинку — кімната, в якій можна сховатися. А тепер нема й її.

Вони сплять разом. І мати часто розповідає, що скоро житимуть без тата. Вона малює картини щасливого життя в мирі й злагоді, і серце дівчини поволі відтає.

«Невже це можливо? — думає вона. — Хіба я заслужила на таке щастя? Боже, яка я, мабуть, погана, адже мрію жити без рідного тата? А ще я мрію, щоб він помер і щоб я його більше ніколи не бачила».

Так і текло життя. У переповненій хаті панувала самотність. Ніхто не хотів пускати до себе в душу когось іншого. П'ятеро камінних черепак під однією стріхою.

Одного ранку мати почувалася кепсько. Вчора вона не спала з дівчинкою. І та цілу ніч підозрювала, що мати — в батьковій спальні. Донька до півночі не могла заснути і навіть не роздягалася. Боялася, що почнеться сварка, тому була готова до втечі. Вона завжди намагалася втекти, щоби десь пересидіти бійку.

Батько це знав і ховав ключі від вхідних дверей. А коли вона вилізала через вікно, то примушував її повернутися.

— Ні! — кричав він. — Ти не втечеш! Ти будеш тут! Ти будеш на все це дивитися! Аби боялася! Аби знала, що таке моя сила і влада!

Але її не потрібно було вчити страху. Вона вже давно навчилася.

Та в той ранок донька зайшла у вітальню й побачила, що всі квіти, які мати так любила, які викохувала роками, вирізані під корінь і мертво стеляться килимами.

Її серце боляче тьохнуло. Вона стояла й дивилася на них, не знаючи, що робити.

До кімнати зайшов брат.

— Я бачив, як татко їх різав. Він попросив мене принести ножа.

— І ти ПРИНІС?

— А ти що — не принесла б, якби ТАТКО наказав?

А дещо пізніше дівчина почула крик матері. Вона вибігла до коридору і побачила, як сходами спускається батько. Через кілька хвилин угледіла маму. Та йшла з другого поверху, одягнена в халат. Він був наполовину розстібнутим і дівчинка побачила, що під ним нічого нема.

Донька затиснула долонею рота: мати опускалася сходами повільно, голосно стогнучи: «Чому? За що?».

(Ці слова, тон, і сама постать матері, яка спускалася сходами, тримаючи руки між ніг, якими стікала кров, ще довго потім снилися дівчині ночами. Тоді вона прокидалася в холодному поті, а її серце билось в шаленому ритмі. Жах огортав її нутро. І вона була змушена вмикати світло. Але коли знову його гасила, то

відчуття, що в кімнаті хтось є, і він зробить і їй боляче, не покидало...)

А мати все опускалась і опускалась. Дівчина стояла, затиснувши долонями рота. Бо батько терпіти не міг крику чи плачу. Вона боялася своїм вереском зробити мамі ще гірше.

З кухні вийшов брат. Спочатку він побачив сестру. Потім — матір. Зрозумів, що зараз має щось трапитись, якщо ще не трапилося. Тому поспішив кинути на плечі наплічника і податися з хати.

Батько стояв біля вішака й одягав пальто. Він навіть не дивився у бік матері.

— Допоможи мені... Ти ж лікар! — просила вона. — Чому ти це зробив?

Але він незворушно одягався. Так само незворушно взяв портфель і вийшов за сином. Та через мить повернувся, щоб grimнути на доньку:

— А ти що стовбичиш? Ану геть до школи!

І, грюкнувши дверима, пішов.

А дівчина залишилася, щоб допомогти матері дійти до ліжка, підстелити клейонку, аби не закривавити простирадло, побігти в пошуках машини, яка б довезла до лікарні.

Наступного дня у школі до неї підійшла директриса і запитала, що трапилося з мамою. Виявляється, їй зробили важку операцію.

— Що сталося? — випитувала Ольга Василівна.

— Мама впала з драбини! — сухо відповідала школярка.

— Так зрання? — здивувалася директор. — А що вона удосвіта робила на драбині?

— Не знаю.

Ніхто не вчив дітей тієї сім'ї брехати... Вони проходили цю науку самі.

Кілька днів дівчина не ходила до школи, бо змушена була доглядати за лежачою матір'ю. Із родини тільки тітка зайшла, аби провідати хвору.

— Ну що? Як ти тепер? — запитала вона.

— Та, дякувати Богу, ліпше. Вже не так бо-
лить...

— А операція як пройшла?

— Та як? Вичистили всю... Матку вирізали...

— Та ти що! А він? Що він?

— Та хіба я знаю... Не заходить. Навіть у дітей не запитав про моє здоров'я.

— От скотина!

Мати починає схлипувати.

— А коли йому сказали, що я — у лікарні, то дуже зблід. Але не прийшов...

— От падлюка!

— Так само і свекруха не зайшла... Ніхто мене не любить. Залишається хіба скочити у воду...

— Не розумію, чому мама тебе не провідає...

А дівчині тим часом пригадався випадок з далекого дитинства. Надворі здійснювся шалений крик. Вона спочатку навіть не виходила з кімнати, бо вже звикла до вічних з'ясовувань стосунків. Боялася, аби не побачити такого, що буде їй мучити ночами. Але крики ставали дедалі відчайдушнішими. Вона не втрималася й вибігла.

Біля колодязя стояли родичі і щось кричали в один голос. На превеликий жах у глибині криниці вона побачила матір. Та безуспішно намагалася по мокрому цямринню вибратися нагору. Вона ледве трималася на воді...

Ще трохи побалакавши, тітка пішла. Племянниця вийшла її провести. Біля воріт вони зустріли батька зі старою Монцією, його матір'ю.

— Наша мама — хвора! — сказала дівчина. — Вона перенесла операцію, а ви не прийшли її навіть провідати.

Батько глянув вовком на доньку, але змовчав. Зате у старої обличчя скривилося злобою:

— Так їй і треба! — прогарчала вона. — Аби знала, як гуляти ночами!

— Мама всі вечори вдома! — кинулася захищати внучка. — Вона вже чотири місяці спить зі мною в кімнаті.

Обличчя батька побагровіло, як буряк. Його очі налилися кров'ю. Але він не промовив ні слова. Плюнув до ніг доньки і, розвернувшись, пішов до хати.

— Тьху на вас, дурних і шалених! Аби я ще з вами мороку мала! — сплюнула і собі стара й пошкандибала геть, спираючись на палицю.

— Ой, мамо-мамо, гріх будете мати, що так чините, — мовила услід тітка й теж попрямувала додому.

Дівчинка залишилася на вулиці. Довго стояла, боячись повертатися. Бо що їй тепер скаже батько? Але тут почула крики з будинку. Тепер вона просто не мала права втекти. Прикута до ліжка мати залишалася сама. Її потрібно було рятувати. Будь-якою ціною...

4.15

— Знаєш, мій зайчику, що я тобі недавно хотіла сказати?

— Напевно, щось збрехати, — пригортає її, сміючись.

— Ні! Я в інтернеті прочитала про програму обміну для студентів. Називається «Au pair». Завдяки їй можна побачити світ.

— А ти що — до Португалії на заробітки вже не їдеш? — посміхається він.

— Не смійся!

— Хіба я сміюся? Просто кілька місяців тому актуальною була Португалія. Ще раніше — Угорщина. Чим маримо цього разу?

— Але я хочу кудись поїхати! Я ж іще нічого не бачила!

— Мишко, невже ти думаєш, що інет розповідає правду?

— Бачиш, ти мені не віриш! Ти завжди вважаєш мене безпомічною!

— Я так не вважаю! Хіба безпомічна дівчина давала би собі раду, пішовши з дому після закінчення школи? Ти хочеш, щоб я тебе відмовляв від закордонного вояжу?.. Я не буду цього робити.

Після розмови вона тихо плаче на балконі, курячи цигарку.

— Хіба він так мав відповісти? — схлипує вона. — Хіба це мав сказати?

«О'кей! Якщо йому так байдуже, то я візьму й поїду!» — вирішує вона, роблячи останню затяжку і кидаючи недопалок униз.

Наступними місяцями вона оформляє потрібні документи, записується на посилений курс вивчення німецької мови. Тепер вона не має часу на прибирання хати.

Їхня розмова потрохи забувається, хоча осад залишився. Адже дівчина, яка хоче відчувати себе потрібною, не може забути, що найближча людина, коханий, так легко її відпускає.

Одного дня вони пектимуть картоплю в старому осінньому парку. Алоїз збиратиме хмиз, а кохана носитиметься біля невеличкого озерця, намагаючись виловити звідти жовтий листок. Нінка вирішує знову зачепити болючу тему.

— Мишко! — взялася вона допомагати розкладати вогонь. — А ти мене кохаєш?

— Що за дурні запитання, малеча? Ти сумніваєшся? Чому ми тоді, по-твоєму, разом живемо?

— Звідки я знаю? Може, тобі так зручніше!

— Ха! І в чому? Можеш мені підказати?

— Ну, я не знаю... Але я задала конкретне запитання і чекаю на таку ж відповідь.

Він бачить, що вона надуває губи, тому поспішає її пригорнути.

— Та люблю, люблю тебе! Таке пелехате киценятко! Як я можу тебе не любити? Тільки чому ти в цьому засумнівалась, маленька?

— А чому ти так легко мене відпускаєш? А якщо я більше ніколи сюди не повернуся? Тоді ти мене втратиш! Як тоді буде? Бо якщо ти мене кохаєш...

— Ой, як хитро ти все замутила! Рідна, але якщо ти кохаєш мене і хочеш бути зі мною, то обов'язково повернешся. Правда?

— У житті все може трапитися...

— Ось бачиш, ти не впевнена у своїх почуттях, а не в моїх! Адже я чекатиму на тебе. І не

п'ятакаю, що в житті все може трапитися... О, вже сльозки потекли! Мишко, ну чого ти останім часом така заведена? Нічого вже й сказати не можна... Ходи до мене...

— Ні, — відходить від нього. — Краще вже договорюй, що збирався!

— Я тільки хотів сказати, що не боюся тебе втратити...

— Ах так! Ну й не бійся! — вся розчервоніла, вона розтирає сльози кулачками. — І не треба! Я можу одразу від тебе піти! Хоч сьогодні! Подумаєш!

— Мишко, чого ти? Спершу дослухай. Якщо я маю тебе втратити, то й так утрачу. А може, ми через кілька місяців розійшлися б і без твоїх від'їздів? А тепер матимемо час про все подумати на відстані...

— А що думати?!! Ти мене просто не кохаєш! Я тобі не по-тріб-на! От і все!

— Рідна, скажи мені, що ти бачила у своєму житті? Ти працюєш на двох роботах і ледве зводиш кінці з кінцями. А так вивчиш німецьку мову, подивишися світ. Це тебе змінить усе-редині. І навіть зовнішньо.

— Я знаю, що тобі не подобається моя зачіска! А мені — подобається! І начхати мені на все інше!

— Маленька, ну чому ти буваєш такою нерозумною? Інша мова, інша країна — це твій шанс. Розумієш?

— Але ж мені буде важко самій! А якщо я не приживуся? А як же я без тебе...

— Мавпочко, що ти хочеш від мене почути? Ти сама зробила вибір. Ти ж це все придумала! Чого тепер квилиш?

— Бо ти мене не кохаєш!

Він знову пригортає її до себе, намагаючись поцілувати. Вона показово пручається і плаче...

— Мишко, я кохаю тебе! І ти це прекрасно знаєш. Чому я маю це повторювати що п'ять хвилин?

— Не торкайся мене! Збирай свій дурний хмиз! Я не хочу тебе більше чути.

Алоїз розцінює це як гру, тому згрібає Нінку в обійми. Розстібає „удзик на її штаннях...

— Облиш мене! — плаче Нінка. — Тобі завжди тільки одне в голові!

— Маленька, ти пручаєшся?

— Ні! — зло відповідає дівчина. — Просто кажу тобі, щоб ти мене залишив у спокої!

Він вловлює сердиті нотки в її голосі. І розуміє, що це — не гра. Але Алоїз знає ідеальний спосіб примирення — любові. Тому...

— Залиш! Ти не розумієш, що я не хочу?

— Я тебе знаю, розпуснице! Ти завжди хочеш!

ТВОЯ ДИТИНКА

— А тепер — не хочу!

— Але ж ти знаєш, що мені не можна відмовляти...

1.16

Ну з ювілеєм тебе, кізенько дика!

Адже сьогодні 24 місяці, як ми з тобою випили перше пиво. І пішло-поїхало. У цьому є щось знакове, що ми з тобою зав'язалися з першої зустрічі. Значить, біотоки були сильними...

Щоправда, ти ще півроку крутила кіно і весь час важко думала, з ким бути: зі мною чи з попереднім, чи — з обома... А я, наївний, повірив у тебе одразу. За що був битий життям не раз. Я просто звик до НОРМАЛЬНИХ стосунків між чоловіком і жінкою. Тому ставився до тебе так, як би хотів, аби ти ставилася до мене.

Отож два роки позаду. Такі різні, такі нелегкі. Кожен наш місяць — за три звичайних.

Як це безглуздо прагнути одне одного і роз'їхатися, втрачаючи рік! Може, це «щастя» не варто так довго терпіти?

Зважай: якщо не вивчиш німецьку, я тебе вдома заставлю вчити китайську!

Ми справді незабаром станемо фантомами, які пишуть про почуття в космос і отримують

звідти відповіді. Називаючи це коханням у просторі...

Твій Ало-ало-їз.

2.16

Спокій — це коли все задовольнятиме. Коли маленький Габіто крастиме в тебе солодощі й ти не звертатимеш уваги. А тільки усміхатимешся витівкам бешкетника. Це коли він ходитиме до тебе мити руки. І коли одного разу запитаєш:

— Чому ти завжди ходиш мити руки до моєї ванної? Це ж на поверх нижче.

— Бо мені тут більше подобається, — злукавить малий.

— А якщо чесно? — покиваєш на нього пальцем.

— Чесно! Ти ж знаєш, що я не брешу! — хитруватиме він далі.

— А хто весь час користується моїм милом? Часом, не ти?

— Ні, не я!

— А можна понюхати твої руки?

І ти засмієшся, бачачи, як він ховає їх за спину.

— Маленький, це ж не біда, що ти миєшся моїм милом. Мені просто цікаво, чому ти це робиш?

Повагавшись трохи, хлопчик відповість:

- Бо наше коштує грошей!
- А моє — ні?
- А своє ти привезла з України...
- Ах, ось чому...

Спокій — це коли ввечері в ліжку думатимеш про цих дітей і тобі буде добре. Коли йтимеш на навчання і згадуватимеш їхні милі обличчя. І розумітимеш, що нема нічого кращого, ніж любити інших. І що любити — не означає грати в любов, аби відчувати себе комусь потрібним. Не обов'язково треба бути комусь потрібним. Коли тебе люблять, це, звичайно, добре. Але коли любиш ти, то це — в сто разів краще.

Один із найбільших уроків — навчитися бути щасливим усюди.

Це коли ти йдеш коридором і бачиш, як подружня пара, що прожила спільно двадцять три роки, цілується, як у молодості. Коли дружина, проходячи повз чоловіка, ніжно його торкається. Коли увечері за столом вони п'ють вино, лагідно дивлячись одне на одного з усмішкою. І розмовляють очима, адже тут ще діти і ти. І ти розумієш, що ця гра поглядів — лише прелюдія. Вічна прелюдія любові та краси.

У вечір Святого Валентина ви повертатиметеся з Андреею й дітьми з ковзанки. Буде пізній час, коли малеча, зазвичай, спить, і тільки доро-

слі сидять у вітальнях, запаливши свічки. Та для ваших малюків сьогодні теж свято.

Ти бачитимеш у всіх будинках святкові столи з вином і квітами. У ваших бездітних сусідів також накритий стіл і чути мелодраму. Твої маленькі друзі, побачивши увімкнений телевізор, підкрадуться до скляних дверей (на цій вулиці у всіх такі), і захоплено дивитимуться уривок фільму. Бо для них — це рідкість. Адже батьки суворо стежать, аби в їхні дитячі душі не потрапляв цивілізований бруд.

Ти теж скрадатимешся з ними. Ви побачите п'ятдесятирічного сусіда, який дарує дружині величезний букет троянд. Вона вдячно пригорнеться до нього. І він поцілує її в губи так, ніби робить це вперше. А ви стоятимете з розкритими ротами, милуючись чужими почуттями.

Того вечора ти не побачиш удома Томаса. Тебе це здивує. Адже сьогодні — вечір кохання!

— А де Томас?

— Він поїхав до Бонна до подружки.

Ти здивовано глянеш на Андрею.

«До подружки? — думатимеш. — Як так? На день Валентина?»

— Він не приїде ночувати додому, — спокійно додасть Андрея.

Це приголомшить ще більше.

ТВОЯ ДИТИНКА

Пізніше читатимеш у ліжку. Звикнеш до тиші в цьому домі. Тільки веселий крик та сміх дітей, а інколи — плач (бо хіба буває без цього?), розбавлятимуть атмосферу спокою. Думатимеш про цю щасливу пару, в якій ти оселилася.

І до тебе прийде розуміння істини, з якою ти в душі ніколи не погоджувалася. Бо не розуміла її правильно.

Любити — означає дати волю.

Любити — означає відпустити.

Любити — означає перемогти своє его.

Ти міркуватимеш, чи змогла б відпустити коханого в такий день до ІНШОЇ!

Дати волю — це довіряти людині. Відчувати її до самого дна почуттів.

І раптом почуєш сильний грюкіт. Цей звук уперше виведе тебе зі звичайного на той час стану спокою. Не зрозумівши, що коїться, твоє серце підскочить високо і торкнеться чогось старого, призабутого, давнього... І ти на мить забудеш, що ти — ТУТ, у Німеччині.

Пам'ять зробить довжелезний стрибок. І твоя душа заболить. Ти багато чого роздивився ТАМ. І від цього стане ще болісніше.

Найбільше з мистецтв — мистецтво пробачати.

Усвідомивши це, ти нарешті заснеш. Але спатимеш чутливо й нервово, раз у раз прохоплюючись зі сну. Як у дитинстві.

3.16

Одного разу молоді принесли до них за-просини на весілля. Молодята весь час обій-малися. Наречена не випускала руки коханого. Вона навіть не зверталася до нього на ім'я, тільки — «рибко моя».

Коли вони вийшли, батько плюнув їм услід і сказав середущому:

— Ти бачив, сину, які безсоромні? Що мала курва собі дозволяє — обійматися і цілуватися на людях!

Увечері мати знову плаче. Донька її заспо-коює і навіть обіймає! Що трапляється дуже рідко. Бо в родині, де ніхто нікого не обіймав, навчитися цьому важко.

Донька завжди підтримувала матір. Тим паче тепер це можна робити відкрито.

Хлопці прийняли нейтральну позицію. І часто, коли мати їм дорікала, чому її не захи-щають, вони відмовчувалися. Але дівчина, уже випускниця, твердо стояла за матір. Відстоюва-ла справедливість.

Тепер мати відкрито розповідала їй про стражденне життя з батьком, про те, що в них роками не було сексу.

А одного разу підійшла до доньки й сказала:

— У мене є хороша новина для тебе.

— Яка? — запитала дівчина.

— Ми не будемо жити з батьком! Він подав на розлучення... Але ти маєш посвідчити в суді за мене. Мусиш розповісти про все, що він із нами робить! Скільки він попив моєї крові! Але скоро це закінчиться. Молодший син залишиться з батьком, а ми зі старшим підемо геть. Житимемо в місті, у квартирі моїх батьків. Ти згодна?

— Так! — аж засяяла від радощів дівчина. — Звичайно! А коли це буде?

— Думаю, за кілька місяців. Коли вступиш до університету, ми вже будемо самі.

— А що я маю казати на суді?

— Усе, що запитуватимуть. Маєш казати правду, — і тихо додала. — Аби всі знали, який він насправді.

Якось до матері прийшла колега.

— Хочу з тобою поговорити, — таємниче шепнула вона.

І вони з матір'ю пішли на город збирати помідори...

Увечері мати знову плакала.

— Мамо! Чому ви плачете? Адже ми маємо радіти. Скоро це все закінчиться. Ми будемо самі й щасливі.

— Мене дуже сильно принизили в очах усього села.

— А що трапилося?

— Твій батько...

— Що цього разу?

— Розповідає усім про мене різну гидоту! За що? Хіба я цього заслужила? Скажи мені: чи ходила я хоч один вечір кудись?

— Ні...

— Чи гуляла з кимось?

— Не гуляла...

— Бачиш, а він у чайній пліткує, що я гуляю з нашим шкільним шофером. І через це він подає на розлучення.

— З яким шофером? З дядькою Мішою? Так у нього ж дружина! Вони — така гарна пара...

— Я знаю, що ми зробимо! — раптом вона підхопилась. — Ходімо!

— Куди ви, мамо? — і побачивши, що та по східцях спускається вниз, донька зрозуміла, що вона прямує до батька. — Не треба, мамо! Я не йду до нього! Я боюся!

— Хіба ти за мене не заступишся? Скажи йому — тому, хто всі роки знущався з мене, а тепер ганьбить на всю околицю!

— Гаразд... Я йду... Але якщо він вас поб'є, то в цьому будете винуваті ви.

— Ходімо! Я знаю, що робити!

Батько у кріслі читав газету.

— Геть звідси! — сказано заволав він. — Я тобі казав, щоб ти не сміла зі своєю малою сучкою сюди заходити?!

— Чекай! — одразу зірвалася на крик мати. — Я хочу тобі щось сказати! Чому ти розповідаєш за мене всяку гидоту?!

Батько почервонів. Дівчина стояла за маминою спиною й трусилася від страху.

— Мамо, — тягнула її, — ходімо звідси!

— Залиш мене! Якщо боїшся, то йди! Тоді я знатиму, що тут нема кому за мене заступитися. І можу одразу вішатися.

І донька залишилася...

— От! — крикнула мати до батька, показуючи на неї. — Вона тобі може довести, що то все брехня! Не тягалася я з Мішою. Мала завжди була зі мною.

— Ха! — розлючено закричав батько. — Так ви трахалися втрьох! Хіба я не знаю, що ви обидві — курви?

— Що? Та ти маєш хоч якусь совість?! Хіба я мало від тебе натерпілася? Ти не думаєш, що після твоїх дурних балачок на наших дітей пальцями показуватимуть? Хто її після цього заміж візьме?

— Та вона нікому й задурно не потрібна! Бо гонилася разом з тобою в машині з Мішою! Скажи, — підскаочив він до доньки, — який у нього член? Га?

А донька від істерики почала блювати.

— Ось бачиш! — зрадів батько. — Вона вже вагітна!

Дівчина вибігла надвір. Далі подалася на город. До неї ще довго долинали крики. Вона бачила, як перехожі, підходили до їхнього паркану і, заглядаючи, сміялися.

Коли вона повернулася, застала матір у ліжку заплаканою і, як завжди, побитою.

— Чому за мене нікому заступитися? — тільки й запитала мати.

— Я ж вам казала, що не варто цього робити!

— От які ви всі! Тільки за свою шкуру переживаєте!

Але донька змовчала. Відвернувшись до стіни, вона намагалася заснути. І вже коли майже пірнула в сон, то згадала давній епізод. Як мати стоїть посеред хати. А троє дітей — перед нею. Батько тримає в руках каструлю з окропом і йде на неї, гучно лаючись.

— Якщо виллеш, — кричить мати, — то обвариш власних дітей...

4.16

Цього вечора вони ночують не вдома. Падає перший сніг. Усе навколо — наче у казці. Двоє виходять з автобуса і сваряться.

До її від'їзду залишився місяць. Але ніхто з них по-справжньому в це не вірить.

Вони відчиняють ворота, далі — двері старої дачі й заходять до холодної хати.

Нінка сідає на ліжко й сумно спостерігає за Алоїзом. Він, скинувши куртку, намагається розпалити вогонь. Хоча в нього це не дуже виходить.

Тоді вона лягає на зимне ліжко і, згорнувшись калачиком, починає схлипувати.

— Маля! — дивується Алоїз. — Що таке?

— Ні-і-іч-о-ог-г-о-о-о! Розпалюй свій дурний вогонь, якщо він тобі важливіший за мене.

— Ну що ти вже собі вигадала, кізочко моя дурненька? Що тепер тобі не до вподоби?

— Я не хочу з тобою розмовляти.

Здавалося, Нінка негативно реагує на кожне його слово, що б він не говорив. Потроху Алоїза це теж починає дратувати. Але чоловік, розпаливши багаття, стримано каже:

— Мишко! Я йду до крамниці. Може, куплю нам щось випити. А то ти якась заведена. Треба тебе розслабити.

— Скажи краще, що сам хочеш випити. І нічого мною прикриватися.

Він усе одно йде. Дівчина довго лежить. Чекає на нього. Чи не чекає. Вона вже сама не знає, чого хоче. Потім бреде на кухню, аби знайти ножа. Але натомість знаходить невеличку бочку з вином.

Власник дачі категорично заборонив його пити. Але Ніні зараз на все начхати. Вона цідить у горня червоного пахучого кисляку. Спершись спиною до теплої печі, потрохи ковтає. Важкі дні на роботі, домашні тертя і вино роблять своє. Вона швидко хмеліє. І від цього внутрішня образа і незрозумілий біль не притуплюються, а навпаки — стають сильнішими.

Грюкають двері й Нінка ховає горня. Алоїз одразу бачить, що вона напідпитку. Він давно вивчив усі її погляди. Обманути коханого дівчина може тільки, коли він цього захоче сам.

— Мишко, що ти пила? — розчаровано запитує він.

— Нічого! Ти завжди хочеш мене в чомусь звинуватити! Мене це вже дістало! — зло шипить вона.

Він не думає в ту мить про те, куди поділася його слізлива, добра, ніжна дівчина, яка так любить пригортатися до нього, тисячу разів на день цілувати, пеститися, віддано зазирати в очі...

Він просто стоїть ошелешений і вкотре не розуміє, що коїться.

— Невже ти хочеш сказати, що нічого не пила? — тихо запитує Алоїз.

— Звичайно, що ні! Що, по-твоєму, я могла тут пити?

— Мишко, але ж я бачу, що ти не така, як півгодини тому!

— То ти — не такий! У тебе починається параноя не тільки на моїх мужиків, а й на випивку! Скоро ти почнеш мене підозрювати, що я ще й алкоголічка?

— Мишко, ну що з тобою? Чому ти останім часом така знервована? Я ж тебе люблю, ти ж знаєш!

— Знервована? Не хвилюйся, уже тобі не довго терпіти! Один місяць.

Алоїз розуміє, що дівчина його провокує. Тому підкладає дрова у піч. Бере газету, лягає на ліжко і робить вигляд, що читає. Сам же тихенько за нею спостерігає. Нінка стоїть біля пічки, потім виймає зі схованки вино й починає його допивати відкрито.

— Бачиш, а казала, що в мене — параноя.

— Що, мені вже й випити не можна? Ти хочеш зробити з мене святенницю? Набрид уже зі своїми повчаннями. Іди повчай інших дівок!

— Яких ще інших?

Вона йде у протилежний куток кімнати і сідає в крісло.

— Думаєш, я не знаю? Можеш мені тут казки розповідати, але я знаю все.

— Мишко, ти б краще полежала біля мене, заспокоїлася...

— Не хочу я до тебе! Хай біля тебе інші лягають!

Вони замовкають. Алоїз вдає, що читає. Ніна, здавлюючи в собі схлипи, плаче. Плаче, не знаючи чому. Просто так. Із кожною хвилиною її ридання стають глибшими. Чоловік розуміє, що це — не гра.

Тоді стелить білизну, яку вони принесли з собою, далі переносить Нінку, яка легенько пручається, на ліжку, обіймає її. Так вони лежать довго. Потріскує вогонь. Алоїз, слухаючи її схлипування, думає про те, що романтичний вечір, яким він сподівався розважити Нінку, не вдався. Вона ж плаче, доки не засинає.

Коли прокидається від лихого сну, бачить, що Алоїз, тримаючи її руку, напівдрімає. Вона присоромлено роздягається, бо заснула в одязі. Пригортається до його сильних плечей, ховає голову під його руку й сопе, надувши губки. Він це миттю вловлює, бо також прокинувся і тепер лише вдає, що дрімає. Його насторожив її неспокійний сон, бо звук, що вона засинає будьде і спить міцно.

«Ох, ти ж моя хитрюща дівчинко! — думає Алоїз. — Диви, не скаже, чого хоче, а буде отак хмикати, пхінкати, крутитися... А потім ще й надується по-справжньому і звинуватить, що я її більше не кохаю, бо в мене, мабуть, уже є інша».

І усміхнувшись, відкриває для неї обійми, зраділий, що її кепський настрій минувся.

Вона довго плаче перед, під час і після любови. І він розуміє, що це — не прелюдія, не гра. Це йде від серця.

Опісля коханий тихо погладжує її білий, як сніг за вікном, живіт. Вона ж враз підривається й, підійшовши до столу, наливає собі коньяку, який він купив у крамниці.

— Гей, п'яничко мала! Ти що — знову хочеш напиться? Навіть не мрій!

— Облиш мене! — в її голосі не залишилося й нотки ніжності, якою щойно була переповнена. Її рухи стали різкими й нервовими. І де поділася маленька беззахисна дівчинка, яку вона так любить грати?

«Тепер вона нагадає радше розлючену фурію», — думає Алоїз. Але не каже нічого. Вирішує дочекатися кінця.

Вона довго сидить за столом. За годину випиває півпляшки. Алоїз дивиться на годинник — четверта ранку. За кілька годин — додо-

му, а він майже не спав! Але й далі терпляче чекає.

Тоді вона підходить до ліжка.

— Посунься! — каже. — Я хочу прилягти.

— Але ж ти зазвичай спиш біля стінки, — м'яко протестує він.

— А зараз я хочу лежати скраю!

— Гаразд, — чоловік відсувається. І мовчки далі за нею стежить.

Нінка притуляється до нього і чекає, аби він її пригорнув. Коханий обіймає. Хоча терпіти не може п'яних жінок.

Вона, здається, засинає. Він — також. Але через годину Нінка знову схоплюється, ніби чогось налякалася. Тоді сідає на ліжку, обійнявши руками коліна, і довго вдивляється у засніжене вікно.

— У мене брат зник, — раптом каже вона. Хоча навіть не знає, спить Алоїз чи ні?

— Як зник? — озивається він.

— Хіба я знаю — як? Він же за кордоном жив...

— Стривай, котрий брат?

— Старший...

— Так ти ж мені розповідала, що він — хлопець спокійний.

— Доки не нап'ється. От поїхав на заробітки і зник. Жодної вістки про нього вже сім місяців.

— Хіба він не поїхав із молодшим?

ТВОЯ ДИТИНКА

— Так, спочатку вони жили разом. Але менший весь час насміхався з нього, принижував біля інших. От і розійшлися. Кажуть, що він тоді багато пив... Ми з ним розмовляли вдома на Великдень. Він мав дуже поганий вигляд. Весь час нарікав на брата. Навіть плакав! Уявляєш?

— Мишко, давай спатки. Це найрозумніше, що ми можемо сьогодні зробити.

І Нінка слухняно лягла біля стінки, обернулася на бік, і зажавши його великий палець у своїй долоньці, мирно засопіла...

1.17

Привіт, мавпеня карнавальне!

Я стривожений випадком, про який ти мені розповіла. Будь обережною! Не допускай найменшої провокації. Одразу давай знати чоловікам, що нічого між вами не буде. Ба, більше — що ти готова до спротиву.

Ходи тільки людними й освітленими місцями. Якщо виникає конфліктна ситуація: говори голосно, а то й кричи. Привертай до себе увагу. Не бійся! Боятися має злочинець! Звертайся по допомогу до людей. Демонструй, якщо треба, агресивність! Дій рішуче і впевнено!..

А в нас сьогодні — вже ніби справжня весна. Навіть у повітрі щось таке вчувається. Як би ми

з тобою погуляли нашим парком!!! Я би навіть погодився на печене сало!

Цілую тебе, моя надія на нове життя. Життя світле, чисте, таке, що аж-аж-аж...

Твій весняний Алоїз.

2.17

О карнавал! Він триватиме майже місяць. Ти ходитимеш вулицями, втішена, що знайшла свою філософію. Бо в кожної людини вона — особлива. Тому людям частенько важко зрозуміти одне одного.

Усе місто буде оповите п'янкою атмосферою крихкого щастя. На площі біля собору танцюватимуть щасливі пари, побравшись за руки, а неподалік, у провулку, малолітки вириватимуть горілкою, яка в той день буде дозволена всім. Ти намагатимешся обійти їх стороною, бо погляди молодиків із модерними рожево-зелено-синіми зачісками промовлятимуть до тебе двозначно.

Повернувшись на вулицю, пригадаєш, що на тебе давно так не дивилися. Ностальгія за батьківщиною підніме голову над собором і захитає нею, мов дзвоном. Ти махнеш їй рукою...

А потім сядеш на тротуар і, безмежно щаслива, напишеш Йому листа. І коли виведеш на папері слова: «Мій маленький хлопчику, пишу тобі з центру карнавального міста слова, в

яких немає й краплі брехні...» небо вибухне феєрверком і замовкне. Люди перестануть співати і славити місто. Туристи закриють об'єктиви фотокамер.

Усе. Ти перейдеш на інший рівень спілкування. Спілкування на рівні тиші. Коли ніщо не може відірвати твою увагу. І тільки беззвучні феєрверки розриватимуть вершину одного з найбільших соборів світу.

Коли тобі буде добре...

А потім ітимеш додому. Вирішиш скоротити шлях і вийдеш на безлюдну вуличку. Поодинокі перехожі в масках зовсім не лякатимуть тебе. Ти голосно співатимеш гімн міста:

— Ві-ва-ко-ло-ні-я! А-а!

А потім зненацька перейдеш на рідне:

— Ти моя Україна, і до тебе я лину...

Ітимеш до своєї мети, а на обличчя осідатимуть феєрверки твого майбутнього. Зрозумієш: усе, що тебе оточує — краса і щастя.

На твоє, найясніше між усіма обличчя задивлятимуться перехожі. Але це будуть не двозначні погляди. Хтось із юрби кине тобі квітку. І ти спіймаєш її на льоту.

— Данке! (Дякую) — прокричиш удалину.

Любов — це завжди подяка!

До тебе усміхатиметься незнайомиць, що йтиме весь час поруч.

— А чи можна біля тебе йти? — запитає він німецькою.

— Чому ж ні?

— О! Ти така мила! Як тебе звати?

— Ніна.

— О! Ніна! Ні-на! — промовить він по складах, ніби смакуючи. — Яке гарне ім'я. Звідки ти? Чи, бува, не з Росії?

— Ні.

— Дивно! А акцент такий, як у росіян. Тоді, мабуть, із Чехії?

— Ні.

— А звідки?

— З України! Найпрекраснішої країни на світі!

— У чому ж її прекрасність? Якби вона була така класна, ти сиділа б удома.

— Вона прекрасна тому, що я там народилася. І якщо ти не любиш свою Туреччину, то це — твоя проблема.

— А звідки ти знаєш, що я — турок?

— Тому що в тебе турецькі риси обличчя.

— О! Ти така розумна! Така гарна. Ні-на... А мене звуть Омар. Ні-но! Може ти хочеш пива? Соку? Кави? Цигарок? Гамбургерів? Дьонерів? Сосисок?

— Ні, не хочу! — і, відчувши, як він кладе руку тобі на талію, постараєшся зникнути в натовпі.

ТВОЯ ДИТИНКА

О, карнавал! Він триватиме й наступного дня. І ти знову окунешся в його води. І пропливаючи невеличкою протокою, раптом почувеш такі рідні слова:

— Може, десь вдалині ти чар-зілля шукала, сонце-руту знайшла і мене зчарувала...

І несподівано заплачеш.

Твоїх сліз не побачить ніхто. Їх змиватиме вода зі снігом і відноситиме в Україну, щоб через тисячу кілометрів потрапити в горнятко твого коханого. Пізніше він вип'є чай із твоїх сліз, присмачений малиновим варенням.

А ти все плакатимеш і співатимеш пісню, яку він надіслав тобі електронкою. Співатимеш, сидячи на холодній бруківці далекого німецького міста.

Потім двійко молодих співаків встануть, збираючи капелюх із грошима і нехитрі пожитки. І дівчина запитає тебе ПО-УКРАЇНСЬКИ:

— Звідки ти знаєш цю пісню?

— Це улюблена пісня мого хлопця. Але це було в іншому житті. Дуже давно...

— Ходімо з нами на пиво?

— Гарезд!

Ти підеш із Павліною й Гаріком, кельнськими студентами з України, які зароблятимуть гроші на наступний, найголовніший день карнавалу! Карнавалу твого серця.

І ти стоятимеш під стінами величного собору, тримаючи в руках холодне пиво і гарячий спогад про своє кохання.

Собор твоєї душі поєднався із карнавалом серця. Це і є щастя, якого ти так прагла все життя.

3.17

Одного дня, вже після свідчень, які донька давала адвокатові, вона прийшла додому раніше. Занять у школі вже не було, тільки — іспити. І випускний вечір, на який дівчина не йшла, бо не хотіла ні від кого просити грошей на сукню. Матері ж казала, що просто не має бажання веселитися. Адже за своїми клопотами та навіть не здогадалася купити нове вбрання випускниці.

Із батьківської спальні вона чує дивні звуки. В її уяві одразу постають картини „валту чи побиття.

Нажахана дівчина розчахує двері.

— Мамочко! — зривається з її вуст слово і тут же в'яне.

Голі батько і мати лежать в обіймах. Уже розлучені чоловік і жінка. Тепер вони просто коханці.

— Ану закрій двері! — грубо озивається батько. — Чого витріщилася?

Вона спускається на перший поверх і відкриває шафу, де колись лежали порножурнали. Вона не знає, чому це робить. Її увагу привертає розірваний начетверо аркуш паперу. Складає шматки-обірванці до купи, на яких рівним машиним почерком написано: «Мій єдиний чоловіче! Я не знаю, чому ти це зі мною робиш. Але як би ти не поводився, маєш знати, що я кохала тільки тебе. І кохаю. І кохатиму. Навіть після смерті. Сподіваюся, ти подбаєш про наших дітей».

«Ах, — думає дівчина, — це вона, мабуть, писала тоді, коли я прийшла від тітки. Тоді мама сиділа в кімнаті, звисивши руку в тазик. В одній долоні вона тримала лезо, в іншій — папірчик. Вона здавалася трошки п'яною. Я довго умовляла цього не робити. І вона мене послухала».

Дві години вона сидить нерухомо.

Тоді заходить батько. Обличчя в нього перекривлене від люті. І як можна кохатися з людиною з таким обличчям? І як людина з таким обличчям могла щойно кохатися?

Дівчина налякано встає з крісла і відходить до вікна.

Але він дістає її й там.

— Зрадниця! — каже він, даючи гучного й болючого ляпаса. — Як ти сміла проти мене

говорити всяку гидоту? Тепер підеш до адвоката і скажеш, що ти все вигадала! Зрозуміла?

— Так! — каже перелякано дівчина, в думках виміряючи відстань від вікна до дверей. І тут бачить, що там, спершись на одвірок, стоїть мати.

— Сука! — знову величезна лапа батька на відліг б'є її по обличчю. — І щоб ти більше ніколи не сміла показуватися мені на очі! Зрозуміла? Обідати будеш після всіх. Аби я тебе, не дай Боже, не побачив за столом. І взагалі — краще, якби ти звідси забралася!

— Мамо! — мовчки просить очима дівчина. — Я ж вас обороняла!..

Але мати стоїть нерухомо. Закам'янілим поглядом, звиклим до всього, ріже вона віру і надію своєї дитини.

Тоді зрозумівши глибину слова «САМА», донька робить відчайдушну спробу вирватися. Їй це вдається. Батько за нею не женеться.

У кімнаті вона плаче так довго, що в одну мить їй здається, що вона вже померла.

Але тоді заходить мати. Серце дівчини одразу пробачило все. Воно так хотіло ласки і співчуття. Дівчина припинила, чекаючи бодай теплого слова. Бодай лагідного доторку.

— Перестань ревіти! — крижаним тоном наказує мати. — Прийшов Стас, аби вчити тебе танцювати вальс.

— Ви хіба не бачите мого обличчя?
— То йди вмийся.
— Ні! Скажіть йому, що мене нема.
— Я вже сказала, що ти вдома.
— Хіба ж ви не знали, в якому я стані?
— Звідки мені було знати, що ти тут ревеш, як корова? Знайшла причину... І взагалі — перестань! Бо тоді мені здається, що ти плачеш через мене. Я йду готувати святкову вечерю. Принесу тобі нагору. До речі, перетягни потім мою подушку до спальні.

От і все. Історія дійшла логічного завершення.

Напередодні випускного дівчину завезли в реанімацію лікарні, де працювали її родичі.

Діагноз: отруєння тридцятьма трьома таблетками димедролу.

Мати, прибігши в лікарню, голосить:

— Ніно! Ніно! Чому ти це зробила? Чию ти увагу хотіла привернути? Тобі що — чогось не вистачає?

Коли Ніна приходить до тями, то чує, як мати говорить по телефону:

— Так! Приїжджай сюди! Подивися, що ти накоїв. Ти вбив нашу дитину!

Дівчина ще майже нічого не розуміє. Але чомусь починає рухатися і пробує розв'язати бинти, якими примотана до ліжка. А прив'язали її, бо вона весь час намагалася витягнути з себе

отой страшний довжелезний шланг, яким їй промивали шлунок.

Напівреальні марення стають дедалі загрозливішими. Ось у сестрички падає на підлогу пінцет, а дівчині вчуваться, що це батько б'є на кухні посуд. Потім хтось голосно покликав лікаря, а Ніні здається, що це лається батько.

Коли хтось відчиняв двері реанімації, вона підіймала голову й запитувала сестричку:

— Це татко прийшов? Він так швидко приїхав?

Або:

— Скільки хвилин минуло відтоді, як мама телефонувала татові?

Лікар, який спостерігав за цим, підійшов до Ніни і, розв'язавши її руку, довго тримав у своїй долоні:

— Чому ти весь час питаєш про тата? — запитав він. — Не хвилюйся, він незабаром приїде.

— Приїде? — вирвалося налякане запитання і дівчинка смикнулася. — Коли?

— Достобіса ж він її перелякав! — здивовано зауважить лікар сестричці.

Мати мовчки знижає плечима...

4.17

— Мишко, тепер, коли ми будемо не разом, то зможемо тебе полікувати.

ТВОЯ ДИТИНКА

— Молочницю потрібно було лікувати ще в школі.

— Чому ж ти її запустила?

— Бо я боялася комусь розповісти... І взагалі, я думала, що це — СНІД.

— Ти — навіжена.

— Хтозна.

— Де ж ти її підчепила?

— Не з-н-а-ю-у-у-у! — надуває вона губки.

— Знаєш-знаєш, зраднице мала!

Вона плаче, поклавши голову на його груди. Він погладжує її сідниці. Алоїз думає, чи зможе це дівча, яке він привчив до гарячих любовців, бути йому вірною цілий рік.

— Мишко! Візьми із собою свого зеленого друга на батареях, — пропонує він.

— Уже давно спакувала.

— Ох, ти ж моя ненаситнице! Ти його там, мабуть, заїздиш до смерті.

— А яке тобі діло? — надувається вона. — Ти ж мене свідомо залишаєш без сексу. А сам, мабуть, кохатимешся тут із усіма підряд! Може, ти мене тому й женеш до Німеччини. Чому не сказати про це прямо?

— Жабко! У тебе завжди є куди повернутися. Ти ж це знаєш.

— Ти бре-ш-е-е-е-еш ме-е-е-е-ен-і-і-і-і! Я тебе знаю-у-у-у-у!

— Мишко! Я чекатиму тебе, повір...

— Ага! Чекатимеш! Якби ти мене кохав, то не відпустив би!

— Я думаю про твоє майбутнє. І знаю, що це потрібно тобі. Аби змінитися.

Дві доби, мов у казці, вони не випускають одне одного з обіймів. За кілька годин перед від'їздом, коли вже немає сил кохатися, Алоїз заносить до кімнати станок для гоління, щіточку і склянку з водою.

— Дурний! — верещить Нінка, плачучи і сміючись водночас (а їй це так личить!). — Ти що — збираєшся тут голитися? А втім, я ж тут більше і так не прибиратиму.

— Ні, жабеня, — серйозно відказує Алоїз, — я збираюся голити тебе.

— Мене-е-е-е-е? А це що за нова мода? — закриває вона руками місце, на гоління якого посягає Алоїз.

— Тебе-е-е-е-е! — перекиривляє її. — І це не підлягає запереченню. Коли повернешся додому, я хочу тебе побачити у первозданній красі. А потім знову поголю.

— Ха-ха! — сміється Нінка, втім, розставляючи ноги. — Ти знову хочеш мене обхитрити? Але раптом починає рюмсати.

— Не плач, мишко, а то я й сам почну...

І виголивши її лоно, припадає до нього губами, аби подарувати їй останній оргазм.

Через півгодини Алоїз допомагає Нінці одягатися.

— Гляди, аби нічого не забула, — турбується він.

Її почервонілі очі підпухли. Закутана теплим зимовим шарфом, вона бреде на кухню, на якій зготувала безліч сніданків, сідає на стільчик і запалює цигарку.

— Що ти робиш? — гримає на неї Алоїз. — Викинь цю гидоту! Звідки ти її взяла?

— Я Хочу Її Викурити, — повільно-вперто каже дівчина.

— Гаразд. Тобі сьогодні можна все.

Докуривши, дівчина бере сумку, і повернувши коханому ключа від квартири, сухо кидає:

— Викликай таксі:

— Так... Мишко... — ховає він погляд.

Ніна виходить, навіть не глянувши востаннє на неприбране ліжко. Ліжко, на якому вона отримала найбільші чуттєві насолоди свого такого ще юного життя...

P. S.

Привіт, мій ніжний філософе!

Я, чесно кажучи, приголомшений. Ти стаєш до дідька глибокою! А що буде через десять років?

Цей рік — тільки тимчасовий перепочинок перед другою спробою.

Мені дуже хочеться, аби у нас з тобою все вийшло. Аби ми утворили гарну пару творчих людей, які кохають і цінують одне одного. Котрі живуть не заради добробуту і навіть не заради кохання. Просто це їм цікаво і потрібно. Бо дає змогу вийти на такий рівень, на який сам, поодинці, не вийдеш.

Усе залежатиме від нас. Я згоден з тобою, що це — усвідомлений вибір.

Коли ти поруч, то стаєш для мене УСІМ.

Твій замріяний Алоїз.

P. P. S.

З Алоїзом вона так більше і не побачилася. Він поїхав в одне зі своїх численних журналістських відряджень і зник. Його даремно розшукували рідні, друзі, міліція. Ніна довго оговтувалася від шоку, важко перехворівши на нервовий розлад. Але так і не наважилася повернутися додому.

Єдиною пам'яттю про нього залишилися електронні листи, які він їй писав майже щодня. Свого старшого сина, котрий вже давно ходить до німецької школи у Кельні, вона назвала Алоїзом.

ТВОЯ ДИТИНКА

Коли нікого нема поруч, вона навчає його найпростішим українським словам, мріючи коли-небудь показати йому свою Україну і тінь папури на стіні закинутої хати у рідному селі.

Іноді їй сниться дитинство і вона прохоплюється зі сну. Тоді потайки гляне на сплячого Маркуса, котрий на сімнадцять років старший за неї. Поправить йому ковдру і, важко зітхнувши, швидко зітре сльозу.

Бо сталося так, як сталося. Кожне життя — результат прагнень людини, яка його проживає. Не менше й не більше. Тому той, хто скаржиться на своє життя — скаржиться на самого себе...